

TEKNILLINEN KORKEAKOULU

VUOSIKERTOMUKSET

1941—1944

REHTORIN ANTAMAT

HELSINKI 1945

56

TEKNILLINEN KORKEAKOULU

VUOSIKERTOMUKSET

1941—1944

REHTORIN ANTAMAT

HELSINKI 1945

Sisällys:

	Sivu
Yleisiä tietoja	3
Korkeakoulun hallinto	4
Korkeakoulun opettajat	5
Tutkinnot	9
Stipendit, apurahat ja palkinnot	10
Kirjasto	11
Lahjoitusrahastoja ja lahjoituksia	13

Teknillinen korkeakoulu lukuvuonna 1941—1942.

Yleisiä tietoja.

Kesällä 1941 puhjenneen sodan johdosta ja kun suurin osa Teknillisen korkeakoulun opiskelijoista oli maan puolustusvoimien toimissa, ei varsinaista opetusta annettu korkeakoulussa lukuvuonna 1941—1942. Opiskelijat saivat kuitenkin, mikäli heillä oli mahdollisuus siihen, suorittaa tutkintokuulusteluja ja tutkintotehtäviä.

Syyskuun 12 päivänä 1941 vahvistettiin uusi asetus Teknillisestä korkeakoulusta (asetus n:o 678/1941), mikä asetus tuli voimaan 1 päivästä lokakuuta 1941, ja sillä kumottiin 2 päivänä huhtikuuta 1908 annettu asetus, joka sisälsi Suomen teknillisen korkeakoulun säännöt, 19 päivänä tammikuuta 1923 annettu asetus Tampereen teknillisestä oppilaitoksesta päästettyjen oikeudesta harjoittaa opintoja Suomen teknillisessä korkeakoulussa, 24 päivänä huhtikuuta 1925 annettu asetus Tekniska läroverket i Helsingfors nimisestä oppilaitoksesta päästettyjen oikeudesta harjoittaa opintoja teknillisessä korkeakoulussa sekä 2 päivänä kesäkuuta 1933 annettu asetus Suomen teknillisen korkeakoulun dosenteista.

Tämän asetuksen mukaan perustettiin korkeakouluun uusi hallintoelin, hallintokollegi, johon kuuluvat rehtori, vararehtori sekä osastonjohtajiksi valitut opettajaneuvoston jäsenet. Samalla muutettiin korkeakoulussa aikaisemmin voimassa ollutta osastojakoa siten, että opinto-osastot uuden asetuksen mukaan ovat seuraavat: arkkitehtiosasto, rakennusinsinööriosasto, koneenrakennusosasto, sähköteknillinen osasto, puunjalostusosasto, kemianosasto, maanmittausosasto ja yleisten tieteiden osasto.

Opintomaksuista annettiin marraskuun 29 päivänä 1941 asetus (asetus n:o 815/1941), jonka mukaan sen, joka opiskelee Teknillisessä korkeakoulussa, on suoritettava opintomaksuna 500 markkaa kultakin lukukaudelta, joksi hän ilmoittautuu korkeakouluun.

Korkeakoulun hallinto.

Neuvottelukunta.

Korkeakoulun neuvottelukuntaan ovat kuuluneet: Suomen Teollisuusliiton toimitusjohtaja, yli-insinööri *Lauri Sakari Helenius* puheenjohtajana, sekä Outokumpu Oy:n toimitusjohtaja, vuorineuvos *Eero Mäkinen*, Kajaanin Puutavara Oy:n toimitusjohtaja, insinööri *Niilo Kanto*, O. Y. Strömberg A. B:n apulaisjohtaja, insinööri *Lauri Paavolainen*, rautatiehallituksen ratateknillisen toimiston yli-insinööri *Frans Ludvig Lehtinen* ja Osuusliike Elannon teknillinen johtaja, insinööri *Väinö Ilmari Voionmaa*, jäseninä.

Opettajaneuvosto ja hallintokollegi.

Teknillisestä korkeakoulusta 12 p:nä syysk. 1941 annetun uuden asetuksen mukaan käyttää korkeakoulussa ylintä päätösvaltaa opettajaneuvosto, johon rehtorin puheenjohtajana kuuluvat kaikki professorit. Opettajaneuvoston ohella hoitaa korkeakoulun hallintoa hallintokollegi, johon kuuluvat rehtori, vararehtori sekä osastonjohtajiksi valitut opettajaneuvoston jäsenet.

Lukuvuoden 1941—42 aikana on opettajaneuvosto kokoontunut 15 kertaa ja hallintokollegi 45 kertaa. Rehtorina on ollut prof. *Martti Levón* ja vararehtorina prof. *Jussi Paatela*.

Kuluneena lukuvuonna on toiminut useita erikoisvaliokuntia, jotka joko edellytetään korkeakoulun säännöissä tai on asetettu valmistelemaan opettajaneuvostossa tai hallintokollegissa käsiteltäviä asioita. Valiokuntain tehtävistä ja kokoonpanosta sekä muista opettajaneuvoston jäsenilleen antamista tehtävistä mainittakoon seuraavaa:

Jouluk. 11 p:nä valittiin korkeakoulun lahjoitusrahastojen ja koulukassan vuoden 1941 tilien tilintarkastajiksi professorit *Nyström* ja *Stenij*.

Jouluk. 11 p:nä valittiin jäseniksi Julius Tallbergin lainarahaston hallitukseen toimikaudeksi 1941—1943 professori *Kyrklund* puheenjohtajaksi sekä jäseniksi professorit *Wuolle*, *Hannelius*, *Lindberg* ja kauppaneuvos *B. Tallberg*.

Jouluk. 11 p:nä valittiin Julius Tallbergin lainarahaston vuoden 1941 tilien tilintarkastajiksi professori *P. Kokkonen* ja toimistopäällikkö *G. V. Fältmars*.

Jouluk. 11 p:nä valittiin proff. *Brotherus*, *Heikinheimo* ja *Lindberg* jäseniksi vuodeksi 1942 siihen Teknillisen korkeakoulun tutkintolautakuntaan, joka on edellytetty suomen- ja ruotsinkielen taidon osoittamiseksi suoritettavista tutkinnoista 29 p:nä jouluk. 1922 annetun asetuksen 9 §:ssä sellaisena kuin tämä pykälä on muutettu huhtik. 20 p:nä 1928 annetulla asetuksella, toimien prof. *Brotherus* lautakunnan puheenjohtajana.

Tammik. 24 p:nä 1942 määrättiin Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen hallitukseen korkeakoulun edustajiksi rehtori, professori *Levón* toimimaan puheenjohtajana sekä neljäksi jäseneksi professorit *Wuolle*, *Paatela*, *Roschier* ja *Ylinen*.

Helmik. 13 p:nä määrättiin prof. *Palmén* korkeakoulun edustajana tarkastamaan sotasaalista Hangon alueella.

Huhtik. 13 p:nä annettiin prof. *Brotheruksen* tehtäväksi laatia ehdotus korkeakoulun uudeksi tutkintosäännöksi.

Opettajakollegin kutsusta piti Svenska Teknologföreningenin puheenjohtaja, Tukholman rahapajan johtaja *Alf Grabe* lokak. 27 p:nä esitelmän korkeimman teknillisen opetuksen uusimisesta Ruotsissa ja diplomi-insinööri *H. Stussig* esitelmän aiheesta »Forschung als Grundlage der deutschen Technik und ihre Umsetzung in die Praxis».

Osastokollegit.

Osastokollegit, jotka ensi sijassa käsittelevät opetusta ja tutkintoja koskevia asioita, ovat lukuvuoden kuluessa kokoontuneet: arkkitehti-osaston kollegi 00 kertaa, rakennusinsinööriosaston 00 kertaa, koneenrakennusosaston 10 kertaa, sähköteknillisen 7 kertaa, puunjalostusosaston 4 kertaa, kemian osaston 14 kertaa, maanmittausosaston 6 kertaa ja yleisten tieteiden osaston 6 kertaa.

Lokak. 1 p:nä valittiin uusien sääntöjen määräämää osastojakoa noudattaen kaikki osastonjohtajat uudelleen, jolloin seuraavat professorit tulivat valituiksi:

arkkitehtiosaston johtajaksi prof. *Lindberg*,
rakennusinsinööriosaston johtajaksi prof. *Hannelius*,
koneenrakennusosaston johtajaksi professori *Wuolle*,
sähköteknillisen osaston johtajaksi professori *Heikinheimo*,
puunjalostusosaston johtajaksi professori *Roschier*,
kemian osaston johtajaksi professori *Palmén*,
maanmittausosaston johtajaksi professori *Heiskanen* ja
yleisten tieteiden osaston johtajaksi prof. *Brotherus*.

Marrask. 18 p:nä määrättiin metsätalouden ja maanviljelystalouden erikoisopettajat, prof. *Y. Ilvessalo* ja prof. *K. T. Jutila* maanmittausosaston osastokollegin jäseniksi.

Korkeakoulun opettajat.

Jouluk. 16 p:nä myönnettiin fysiikan ylimääräiselle lehtorille, fil. toht. *Hugo Karstenille* hänen pyytämänsä ero tammik. 16 p:stä 1942 lukien, jolloin hän täyttää 67 vuotta. Tohtori Karsten oli hoitanut sanottua ylimääräistä lehtorinvirkaa helmik. 11 p:stä 1908 lukien.

Toukokuun 26 p:nä kuoli maanviljelyskoneopin ylimääräinen opettaja, teollisuusneuvos, insinööri *Juho Fredrik Kautola*, joka oli hoitanut sanottua tointa lokakuusta 1935 alkaen.

Opettajavirkain täyttäminen.

Avoimeksi joutuneen paperiteknologian professorinviran oltua säädettyssä järjestyksessä haettavaksi julistettuna ilmoittautuivat hakijoiksi insinöörit E. J. Janhunen ja H. T. Pellinen sekä tohtori E. A. Wegelius. Opettajaneuvoston valitsemien asiansuntijain johtaja C. G. Wolter Ramsayn ja insinööri Jarl Enckellin annettua hakijoista asiantuntijalausunnat ja tohtori Wegeliuksen marrask. 18 p:nä peruutettua hakemuksensa opettajaneuvosto kokouksessaan marrask. 18 p:nä selitti ins. Pellisen virkaan päteväksi, jotavastoin ins. Janhusen ei katsottu täyttävän säädettyjä pätevyysvaatimuksia ja päätti niin ollen asettaa ins. Pellisen, joka jo marrask. 4 p:nä oli päätetty vapauttaa koeluennon pitämisen velvollisuudesta, ensimmäiselle ja ainoalle ehdokassijalle virkaa täytettäessä. Tämän mukaisesti Tasavallan Presidentti helmik. 13 p:nä nimitti insinööri *Heikki Tapio Pellisen* paperiteknologian professorinvirkaan maaliskuun 1 p:stä lukien.

Muita nimityksiä ja määräyksiä sekä virkavapauksia.

Kauppa- ja teollisuusministeriön päättämiä.

Toukok. 29 p:nä määrättiin dosentti, tekn. tri *G. Nyman* hoitamaan avoinna olevaa kemian lehtorinvirkaa kesäk. 1 p:stä lukien, enintään elok. 31 p:ään saakka.

Toukok. 29 p:nä määrättiin professori *H. Kyrklund* oman virkansa ohella hoitamaan koneteknillisten laboratorioiden prefektintointia heinäk. 1 p:stä lukien.

Toukok. 29 p:nä myönnettiin kirjastonhoitaja *J. A. Kemiläiselle* jatkettua virkavapautta heinäk. 1 p:stä lukien, enintään vuoden 1941 loppuun saakka. Samalla määrättiin prof. *J. O. Palmén* oman virkansa ohella hoitamaan kirjastonhoitajan virkaa kirjastonhoitaja Kemiläisen virkavapauden aikana.

Toukok. 30 p:nä määrättiin prof. *J. O. Palmén* oman virkansa ohella hoitamaan kemiallisen laboratorion prefektin tointa heinäk. 1 p:stä toistaiseksi.

Kesäk. 3 p:nä määrättiin tekn. tri *R. J. Castrén* olemaan liikennetalouden dosenttina syysk. 1 p:stä 1941 lukien.

Kesäk. 10 p:nä määrättiin prof. *H. Kyrklund* oman virkansa ohella hoitamaan avoinna olevaa kemian koneopin ylimääräistä opettajaintointa kesäk. 1 p:stä lukien, enintään toukok. 31 p:ään 1942 saakka.

Kesäk. 20 p:nä määrättiin toht.-insinööri *Otto Barth* hoitamaan metallurgian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta heinäk. 1 p:stä lukien toistaiseksi, enintään kesäk. 30 p:ään 1942 saakka.

Kesäk. 23 p:nä määrättiin täysinpälvellut professori *Taavi Hirn* hoitamaan aineenkoetuslaitoksen II osaston osastonjohtajan tointa heinäk. 1 p:stä lukien enintään kahden kuukauden aikana; ja lokak. 11 p:nä annetulla määräyksellä edelleen vuoden 1941 loppuun.

Elok. 29 p:nä määrättiin prof. *Y. Kauko* oman virkansa ohella hoitamaan avoinna olevaan fysiko- ja sähkökemian professorinvirkaa kuuluvaa opetusta syysk. 1 p:stä lukien, enintään vuoden 1941 loppuun saakka.

Lokak. 23 p:nä määrättiin professorit *H. O. Hannelius* ja *E. J. Lehto* sekä lehtori, insinööri *Y. A. Oksanen* toimimaan tie- ja vesirakennushallituksessa siksi, kunnes korkeakoulu aloittaa toimintansa.

Jouluk. 19 p:nä määrättiin prof. *V. K. Noponen* toistaiseksi toimimaan Valtion Tapaturmatoimistossa.

Tammik. 3 p:nä määrättiin esittelijäneuvos *K. E. Kindt* hoitamaan korkeakoulun avoinna olevaan taloudenhoitajan ylimääräiseen virkaan kuuluvia tehtäviä tammik. 1 p:stä tammik. 15 p:ään saakka.

Tammik. 20 p:nä määrättiin korkeakoulun sihteeri, varatuomari *U. F. Rusk* hoitamaan avoinna olevaan taloudenhoitajan ylimääräiseen virkaan kuuluvia tehtäviä tammik. 16 p:stä tammikuun loppuun saakka.

Tammik. 21 p:nä määrättiin Lappeen kihlakunnan kruununvouti, varatuomari *Hanno Klaus Julius Kunnas* hoitamaan avoinna olevaa taloudenhoitajan virkaa helmik. 1 p:stä toistaiseksi, enintään vuoden loppuun saakka.

Helmik. 10 p:nä määrättiin prof. *H. P. O. Solitander* toistaiseksi toimimaan tie- ja vesirakennushallituksessa.

Helmik. 12 p:nä määrättiin prof. *Kauko* oman virkansa ohella hoitamaan avoinna olevaan fysiko- ja sähkökemian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta helmik. 1 p:stä enintään toukok. loppuun saakka.

Toukok. 28 p:nä määrättiin prof. *H. Kyrklund* oman virkansa ohella hoitamaan kemian koneopin erikoisopettajan tointa kesäk. 1 p:stä lukien toistaiseksi, enintään vuoden loppuun saakka.

Kesäk. 30 p:nä määrättiin prof. *Y. Kauko* oman virkansa ohella hoitamaan fysiko- ja sähkökemian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta kesäk. 1 p:stä enintään vuoden loppuun saakka.

Opettajaneuvoston, hallintokollegin tai rehtorin päättämiä:

Kirjastonhoitaja *J. A. Kemiläisen* kuoltua lokak. 11 p. määrättiin jouluk. 1 p:nä prof. *J. O. Palmén* oman virkansa ohella hoitamaan avoinna olevaa kirjastonhoitajan virkaa marrask. 1 p:stä lukien siksi, kunnes virka täytetään, kuitenkin enintään toukokuun 1942 loppuun saakka.

Helmik. 25 p:nä määrättiin prof. *R. H. Roschier* oman virkansa ohella hoitamaan avoinna olevaan kemiallisen teknologian professorinvirkaan kuuluvia tehtäviä kolmen kuukauden aikana maaliskuun 1 p:stä lukien.

Huhtik. 28 p:nä määrättiin prof. *J. O. Palmén* edelleen kesäk. 1 p:stä lukien hoitamaan avoinna olevaa kirjastonhoitajanvirkaa, kuitenkin enintään vuoden loppuun saakka.

Ksäk. 30 p:nä määrättiin korkeakoulun entinen hygienian erikoisopettaja, prof. *C. Nyberg* hoitamaan hygienian tutkintokuulusteluja kesäk. 1 p:stä lukien toistaiseksi.

Toukok. 26 p:nä määrättiin prof. *H. Pellinen* korkeakoulun suojelupäälliköksi ja prof. *J. S. Sirén* apulaissuojelupäälliköksi kesäk. 1 p:stä lukien toistaiseksi.

Lukuvuoden kuluessa on assistenteiksi määrätty:

Lokak. 1 p:nä vesivoimalaboratorion assistentiksi insinööri *A. Sihvon* 1. 11.—31. 12.

Marrask. 18 p:nä mineralogis-geologisen laitoksen assistentiksi *Hilkka Väyrynen* 1. 11.—31. 12.

Jouluk. 4 p:nä epäorgaanisen kemian assistentiksi fil. maist. *H. Sihvola* ja ins. *J. V. Saarniaho* orgaanisen kemian assistenteiksi, kumpikin 1. 12.—31. 12.

Tammik. 13 p:nä fysiko- ja sähkökemian assistentiksi hra *R. Hytönen* 20. 11.—13. 1.

Tammik. 13 p:nä geodesian assistenteiksi ins. *N. Luoma* ja *Y. K. Nissinen* 1. 1.—28. 2.

Tammik. 13 p:nä mineralogis-geologisen laitoksen assistenteiksi yliopp. *Hilkka Väyrynen* ja *Sirkka Pöntynen* 1. 1.—30. 4.

Tammik. 23 p:nä kemian laborat. assistentiksi yliopp. *O. E. V. Neovius* 15. 1.—31. 5.

Helmik. 10 p:nä puukemiall. laboratorion assistentiksi ins. *Kirsti Eeva Johanna Ellonen* helmikuun ajaksi.

Helmik. 20 p:nä rakennusinsinööriosaston assistentiksi ins. *L. Veiste* 1. 2.—28. 2.

Maalisk. 7 p:nä puukemiallisen laboratorion assistentiksi yliopp. *Irja Sirkka Saraste-Juusela* 9. 3.—31. 5.

Maalisk. 24 p:nä geodesian assistenteiksi ins. *R. S. Halonen* ja *N. Luoma* 1. 3.—31. 12.

Maalisk. 26 p:nä kemian laboranttikurssien yliassistentiksi fil. kand. *Aira Ketomaa* sekä assistenteiksi fil. lis. *Saara Katariina Asunmaa*, fil. maist. *M. Puranen*, *Maija Suomalainen*, ins. *C. G. Alfthan*, *H. Furuhjelm*, *T. Karttunen* ja *O. A. Koistinen* sekä herra *P. Airio* 15. 3.—30. 6.

Huhtik. 7 p:nä vesivoimalaboratorion assistentiksi ins. *A. Sihvonen* 1. 3.—30. 4.

Huhtik. 16 p:nä laboranttikurssien assistentiksi fil. maist. *Aino Pekkarinen* 1. 3.—30. 6.

Huhtik. 17 p:nä epäorgaanisen kemian assistentiksi fil. maist. *Y. M. Välskylä* 15. 4.—31. 8.

Huhtik. 28 p:nä mineralogis-geologisen laitoksen assistentiksi ylioppilas *Hilkka Väyrynen* 1. 5.—31. 5.

Toukok. 5 p:nä mineralogis-geologisen laitoksen assistentiksi ylioppilas *Sirkka Pönttynen* 1. 5.—31. 5.

Toukok. 28 p:nä insinööri *T. M. Ljungberg* lämpövoimalaboratorion assistentiksi kesäk. 1 p:stä lukien enintään vuoden 1943 loppuun saakka.

Tutkimusassistentit.

Tammik. 23 p:nä määrättiin prof. Heiskasen tutkimusassistentiksi fil. maist. *E. Niskanen* tammik. 1 p:stä joulukuun loppuun ja prof. Kaukon fil. kand. *H. Sihtola* helmik. 1 p:stä toukokuun loppuun 1942.

Helmik. 10 p:nä määrättiin prof. Kyrklundin tutkimusassistentiksi insinööri *T. R. Saarinen* tammik. 1 p:stä kesäk. 30 p:ään ja prof. Roschierille ins. *V. I. Richter* tammikuun 1 p:stä jouluk. 31 p:ään.

Ylioppilalat. — Suoritetut tutkinnot.

Sodan johdosta ei syksyllä 1941 otettu uusia oppilaita. Kokouksessaan 30 p:nä syyskuuta päätti Opettajakollegi jättää kysymyksen lukuvuoden 1941—1942 opetuksen aloittamisesta vastedes ratkaistavaksi, koska suurin osa korkeakoulun opiskelijoista on puolustusvoimien palveluksessa. Samalla tehtiin päätös, että opiskelijat saavat sopimuksen mukaan asianomaisten opettajien kanssa suorittaa tutkintokuulusteluja ja tutkintotehtäviä, mikäli heillä siihen on mahdollisuutta. Tällä tavoin harjoitti opintoja syyslukukaudella 2 oppilasta ja kevätlukukaudella 35 oppilasta.

Tutkinnot.

Lukuvuonna 1941—42 ovat korkeakoulun tutkinnon suorittaneet:

arkkitehtiosastossa *arkkitehtitutkinnon*: Helge Iivari *Railo* (23/3—42), Sirkka-Liisa *Tarumaa* (29/1—42) ja Asta Helena *Vainio* (5/6—42);

rakennusinsinööriosastossa:

tien- ja vesirakennuksen insinööritutkinnon: Osmo Olavi *Korvenkontio* (9/3—42), Eino Sakari *Manninen* (27/3—42), Herman Nikolai Victor *Parland* (3/11—41) ja Pertti Olavi *Viljanen*; (8/5—42);

koneenrakennusosastossa:

koneenrakennuksen insinööritutkinnon: A. I. Pursiainen (3/6—42);
tehdasteollisuuden insinööritutkinnon: Bertta Sofia Hanni (2/3—42) ja
Armi Maria Niini (15/11—41);

sähkötekniillisessä osastossa:

sähkötekniikan insinööritutkinnon: Kauko Toivo Suomela (6/12—41)
ja Risto Tapani Tiitola (20/4—42);

puunjalostusosastossa:

tehdasteollisuuden insinööritutkinnon: Hannu Jaakko Hirvelä (9/1—42)

kemian osastossa:

1) *kemian ja kemiallisen teknologian insinööritutkinnon*: Mikko Johannes Lassila (23/3—42) ja Jalo Viesti Saarniaho (31/10—41);

2) *vuoriteollisuuden insinööritutkinnon*: Kaarlo Kalervo Nieminen (2/2—42) Heikki Tanner (2/2—42); sekä

maanmittausosastossa:

1) *maanjakotekniikan insinööritutkinnon*: Aleksi Leimola (28/5—42),
Karl Erik Pettinen (5/5—42) ja Otto Villiam Vanhainen (28/5—42);

2) *geodesian insinööritutkinnon*: Reino Olavi Kurppa (13/3—42).

Apurahat, stipendit ja palkinnot.

Lokak. 1 p:nä myönnettiin yliopiston professori P. J. Myrbergille 8 000 mk avustuksena korkeakoulun kurssia vastaavan matematiikan oppikirjan aiheuttamien menojen peittämiseksi.

Lokak. 4 p:nä myönnettiin kesällä 1941 kemian opiskelijoita varten järjestettyjen kurssien aiheuttamien kustannusten peittämiseksi 32,833 mk.

Marrask. 18 p:nä myönnettiin prof. Solitanderille 3,315 mk 30 p vesirakennusopin luentojen suoranaisten monistamiskustannusten peittämiseksi.

Marrask. 18 p:nä myönnettiin ins. P. Kirjakalle 6,758 mk 35 p hänen julkaisemansa väitöskirjan painatuskulujen peittämiseksi ja ins. J. Pohjanpalolle vastaavaan tarkoitukseen 12,000 mk.

Jouluk. 29 p:nä myönnettiin prof. E. J. Lehdolle 6,500 mk suuruinen apuraha Tukholmaan tehtävää matkaa varten.

Vuoriteollisuuden opintosuunnan opiskelijoille Heikki Tanmerille, Kaarlo Niemiselle, Timo Heikkiselle, Erik Lindforsille, Eero Turuselle ja Lars Wetzellille järjestettiin tilaisuus jatkaa ja täydentää opintojaan Tukholman teknillisessä korkeakoulussa lukuvuoden 1941—1942 aikana. Tarkoitusta varten myönsi Outokumpu O. Y:n Säätiö näille opiskelijoille 20,000 mk:n suuruisen stipendin kullekin.

Kirjasto.

Kirjaston kirjavarastoon liitettiin lukuvuoden kuluessa 887 uutta nidettä, niistä lahjaksi saatuja 557. Lukuvuoden aikana tulleiden aikakauslehtien luku oli 381, niistä lahjaksi saatuja 84. Kirjalainojen luku oli 901. Otettuja kirjalainoja uudistettiin 1,068 kertaa, joten lainausten yhteinen määrä siis oli 1,969. Aikakauslehtien lukusalin käyttäjien lukumäärä oli 288.

Aineenkoetuslaitos.

Teknillisen korkeakoulun aineenkoetuslaitoksessa vuonna 1941 suoritetuista töistä ja tutkituista esineistä ovat laitoksen osastonjohtajat antaneet seuraavat tiedot:

I. Metallien tutkimisosasto.

	Tehtäviä	^{o/o} kaikista töistä
Vetokokeita: sorvattuja sauvoja	598	28,1
levysauvoja	160	7,5
betonisauvoja	189	8,9
teräslankaköyksiä	82	3,9
metallilankoja	28	1,3
hihnoja	9	0,4
alumiinisauvoja	26	1,2
ketjuja	1	—
uutettuja sauvoja	360	16,9
Taivutuskokeita: terässauvoja	156	7,3
valurautasauvoja	432	20,3
Iskukokeita	69	3,3
Sekalaisia kokeita	18	0,9
Yhteensä		2,128 100,0

Taivutetuilla valurautasauvoilla tehtiin lisäksi Brinell-kovuuskokeita.

II. Rakennusaineiden tutkimisosasto.

	Tehtäviä
Sementtejä	3
Hiekkaa ja soraa	9
Betonia	171
Tiiliä	16
Jähmeitä ja nestemäisiä polttoaineita	15
Rasvoja ja öljyjä	29
Saippuoita y. m. puhdistusaineita	7
Muita tutkimuksia	208
Yhteensä	458

»Muihin tutkimuksiin» kuuluvat mineraalit, lejeeringit.

III. Paperin- ja kuituaineiden tutkimisosasto.

	Tehtäviä
Virallista paperia	64
Kuituja	9
Kankaita	47
Lankoja ja punoksia	15
Aineen kulutuskokeita	2
Laskuvarjonivellukkoja	2
Värien valotuskokeita	2
Yhteensä	131

IV. Sähkötekniellisten kojeiden ja aineiden tutkimisosasto.

	Tehtäviä	^{0/0} kaikista töistä
Eristysöljyjä	7	10.9
Kuparijohtimia	4	6.3
Eristettyjä johtimia	40	62.5
Eristimiä	—	—
Mittareita	—	—
Kuivia sähköpareja	—	—
Hehkulamppuja	—	—
Valaisimia	—	—
Tulenkestäviä tiiliä ja savia	—	—
Kivilevyjä	—	—
Muita tutkimuksia	13	20.3
Yhteensä	64	100.0

»Muihin tutkimuksiin» kuuluvat erikseen mainitsemattomat eristeet, rautalajit, muuntajat, moottorit, kytkimet, varokkeet, kondensaattorit ja erikoiskojeet.

Valtion teknillisestä tutkimuslaitoksesta 16 p:nä tammikuuta 1942 annetulla asetuksella, joka tuli voimaan 1 päivänä helmikuuta 1942, kumottiin Suomen teknillisen korkeakoulun aineenkoetustoiminnasta 11 p:nä elokuuta 1922 annetut säännökset ja määräykset.

Lahjoitusrahastoja ja lahjoituksia.

Korkeakoulun lahjoitusrahastojen tila joulukuun 31 päivänä 1941 oli seuraava:

	mk
Aleksanteri II:n rahasto	18,171: 05
Joreph Brehmerin »	39,646: 75
G. Cygnaeuksen »	6,377: 15
Aviopuolisoiden Herman ja Elisabeth Hallonbladin rahasto	105,208: 15
Kansallis-Osake-Pankin rahasto	533,454: 50
Endre Lekven rahasto	19,211: 05
Karl Lindahlin »	86,123: 75
Leo Lindelöfin »	5,916: —
Gustava Lovisa Lundgrenin rahasto	26,202: 45
Usko Nyströmin »	65,064: 90
Jussi Paatelan »	58,053: 30
Aug. Palmbergin »	138,856: 50
J. Ph. Palménin »	148,657: 85
Palovakuutusyhtiö Pohjolan »	36,705: 65
Polyteknillisen opiston »	34,866: 45
J. E. Rynénin »	55,870: 15
A. O. Saelanin »	2,444: 30
C. G. Sanmarkin »	132,592: 25
Frans Sjöströmin »	69,328: 10
O. Y. G. W. Sohlberg A. B:n »	123,856: 85
Johannes Sohlmanin »	80,469: 55
Suomen Sotalaitoksen »	10,718: 30
Teknillisten tieteiden »	80,546: 60
Walter Thomén »	72,308: 80
Töölön Sokeritehdas O. Y:n »	57,539: 15
O. Y. Strömberg A. B:n »	1,128,011: 85
Alexander Wreden »	33,057: 50

Yhteensä 3,169,258: 90

Tähän tulee lisäksi *Julius Tallbergin* rahasto, josta annetaan opintolainoja Teknillisen korkeakoulun opiskelijoille. Rahaston pääoma oli vuoden 1941 päättyessä 571,768 mk 90 p.

Vuoden kuluessa ovat korkeakoululle lahjoittaneet: *Karhula O/Y* ja *Morgårdshammars Mek. Verkstads A/B* yhteisesti erinäisiä laboratorio-kojeita vuoriteknillistä laboratoriota varten, vuorineuvos *Berdt Grönblom* hiomakoneen ja kiilloituskoneen metallurgista osastoa varten, pääjohtaja *Ernst A. Teves* kirjakokoelman puukemiallisen laboratorion käsikirjastoa varten ja *O/Y Axel von Knorringin Teknillinen Toimisto* erinäisiä Centerless-hiontaa koskevia eripainoksia.

Sitä paitsi on korkeakoulun kirjastoon saapunut lukuisia ohjelmia, juhlaulkaisuja, tilastollisia y. m. kirjateoksia.

Helsingissä, joulukuussa 1942.

Martti Levón

Uno Rusk.

卷之五

五

五

五

五

五

VUOSIKERTOMUS

1942—1943

Sisälllys:

	Sivu
Yleisiä tietoja	19
Korkeakoulun hallinto	27
Korkeakoulun opettajat	29
Ylippilaat — Tutkinnot	39
Opintoretkeilyt	43
Stipendit, apurahat ja palkinnot	44
Kirjasto	46
Lahjoitusrahastoja ja lahjoituksia	46
Taulukko	48

Teknillinen korkeakoulu lukuvuonna 1942—1943.

Yleisiä tietoja.

Kauppa- ja teollisuusministeriön suostumuksella aloitettiin lukuvuosi 1942—1943, säännöllisestä alkamisajasta poiketen, lokakuun 12 p:nä. Avajaistilaisuudessa mainittuna päivänä piti korkeakoulun rehtori, prof. M. A. Levón seuraavan puheen:

Herra Ministeri, arvoisat kutsuvieraat, Teknillisen korkeakoulun herrat professorit ja opettajat sekä oppilaat. —

Teknillisen korkeakoulun puolesta on minulla kunnia lausua Teidät tervetulleiksi tähän korkeakoulumme avajaistilaisuuteen.

Siitä on kulunut yli kaksi vuotta, jolloin minä viimeksi tältä samalta paikalta julistin Teknillisen korkeakoulumme toiminnan virallisesti alke-neeksi. Talvisodan aiheuttamista raskaista menetyksistä ja vaurioista tuskin toipuneena oli korkeakoulumme kiiruhtanut avaamaan ovensa maanpuolustustehtävistä opin teille takaisin rientävälle nuorisolle, joka sankoin joukoin silloin täytti myös korkeakoulumme suojat tarmolla ja innolla ryhtyen jatkamaan opintojaan.

Mutta ei ehtinyt vuosi vierähtää, ennen kuin maa kutsui nämä samat nuorukaiset uudelleen ase kädessä puolustamaan vapauttamme ja olemassaoloamme — ja korkeakoulumme ovet sulkeutuivat jälleen.

Aloittaessamme nyt kokonaisen lukuvuoden tauon jälkeen taasen opetustoimintamme on se asetakkinen joukko lomautettuja opiskelijoitamme ja se uusien, asepalveluksesta vielä toistaiseksi vapaina olevien opiskelijain joukko, joka tänään on kokoontunut juhlasaliimme, varsin pieni. Voitokas armeijamme seisoo vieläkin ase kädessä maatamme puolustamassa ja sen riveissä taistelevat edelleen myös korkeakoulumme miespuolisten opiskelijain enemmistö, niistä noin 85 % upseereina, naisopiskelijain toimissa lottina ja muissa maanpuolustustehtävissä.

Moni opiskelijoistamme on joukostamme myös ainaiseksi poistunut, kaatuen taistelussa korkeinta velvollisuuttaan isänmaataan kohti täyttäessään. Korkeakoulu tahtoo tässäkin tilaisuudessa osoittaa heille kiitollista ihailuaan ja kunnioitustaan. (Pyydän arv. läsnäolijoita, ylösnousten, hetken hiljaisuudella kunnioittamaan heidän muistoaan). — — —

Että korkeakoulumme, huolimatta nykyisistä vaikeista olosuhteista, aloittaa nyt toimintansa, johtuu siitä, että me olemme syvästi tietoisia niistä vaatimuksista ja velvoituksista, jotka maa erikoisesti nykyisissä oloissa asettaa Teknilliselle korkeakoululle maan korkeimman teknillisen työnjohdon kasvattajana. Diploomi-insinöörien ja dipl.-arkkitehtien puute, joka useilla käytännön aloilla oli jo ennen vuoden 1939 sotaa varsin tuntuva, on korkeakoulun opetustoiminnan oltua melkein kokonaan pysähdyksissä kahtena sotavuonna, tullut entistäänkin haitallisemmaksi ja voisi koitua vakavaksi esteeksi tuotannollisen toiminnan ja maan jälleenrakennustoiminnan tehokkaalle hoitamiselle rauhan palattua, ellei kiireellisiin kaikkiin käytettävissä oleviin toimenpiteisiin ryhdytä tämän puutteen poistamiseksi. Tätä silmälläpitäen Teknillisen korkeakoulun opettajaneuvosto on pitänyt ensiluokkaisena tärkeänä, että valmistetaan mahdollisuus varsinkin sen insinööri- ja arkkitehtioppilasaineiston valmistumiseksi, joka jo on pitemmällä opinnoissaan ja joka siis suhteellisen lyhyessä ajassa lyhytaikaisten lomien turvin, voi suorittaa opintonsa loppuun. Mutta myöskin on pidettu erinomaisen suotavana, että myös alemmilla vuosikursseilla opiskelevat oppilaat saisivat mahdollisuuden opintojensa jatkamiseen, koska muuten syntyy vaikeasti täytettävissä oleva aukko säännöllisessä insinöörien ja arkkitehtien valmistuksessa. Lisäksi aiheuttaa pitempiaikainen opetustoiminnan seisahtuminen normaalisten olojen palattua hyvin vaikean ruuhkautumisen työsaleissa, joka ruuhkautuminen, varsinkin teknillisessä korkeakoulussa opetukseen liittyvän laajan laboratorio- ja harjoitustyöskentelyn vuoksi, voi hyvinkin suuresti vaikeuttaa oppilaiden opiskelua ja pidentää heidän opiskeluaikaansa. Maan yleisen edun kannalta on pidetty myös suotavana, että nekin ylioppilaat, jotka eivät vielä ole joutuneet asepalvelusta suorittamaan tai jotka muuten maan puolustustehtäviin estämättä, voivat opiskelua harjoittaa, pääsevät opinnoitaan aloittamaan.

Kun korkeakoulu nyt siis näissä puitteissa ja nykyisten olosuhteitten sallimien mahdollisuuksien rajoissa aloittaa toimintansa, se ei suinkaan unohda niitä oppilaitaan, jotka rintamalla taistellen, tai muihin tärkeisiin maanpuolustustehtäviin sidottuina eivät pääse opiskeluaan jatkamaan. Päinvastoin, juuri tällä hetkellä Te asetakkiset polyteekkarit olette hyvin lähellä meidän opettajien sydäntä ja askarrutatte syvästi meidän ajatusiamme. Me olemme ylpeitä ja kiitollisia siitä, että Te rohkeasti ja uhrautuvasti olette taistelleet sankarillisen armeijamme riveissä kohoten edes-

vastuullisiin, tärkeisiin asemiin ja iloisia Teidän kanssanne siitä, että Te saatte olla mukana luomassa uutta, voimakasta Suomea ja taistelemassa voitokas taistelumme loppuun saakka. Mutta me ymmärrämme syvästi myös Teidän huolenne omasta tulevaisuudestanne ja siitä, että Teidän opintonne ovat jääneet pitkiksi ajoiksi keskeneräisiksi. Ja me ymmärrämme myös Teidän kaihomieliset ajatuksenne tällä hetkellä tietäessänne vanhan, rakkaan »polyteen» avaavan taas ovensa ilman, että Te sinne pääsette. Korkeakoulun lohduttavina tehvehdyksinä Teille, minä tahdon kuitenkin kertoa, että sinä aikana jolloin Te olette ase kädessä seisonneet rajoillamme velvollisuuttanne täyttämässä, myös korkeakoulun suljettujen ovien takana on tehty hiljaista, mutta kauaskantoista työtä, — työtä joka on tarkoittanut Teidän tulevaisuuttanne, Teidän ja tulevien polyteekkaripolvien opiskelumahdollisuuksien parantamista, tehostamista ja lisäämistä, voidaksenne tehostetun korkeakouluopetuksen avulla mahdollisimman lyhyessä ajassa valmistautua niihin suuriin, edesvastuullisiin tehtäviin, jotka maa taas rauhan palattua tulee Teille johtavina teknikkoina asettamaan. Korkeakoulunne tervehdyksenä Teille, asetakkiset 'polyteekkarit, minä tahdonkin, käyttäen tätä tilaisuutta hyväkseni, selostaa Teille korkeakouluopetuksen uudistamiseksi viimeaikoina suoritettua työtä. Siinä mielessä minä omistan Teille tämän puheeni.

(Korkeakoulua koskevan asetuksen uusiminen)

Korkeakoulun sisäisen hallinnan uusiminen.

Korkeakoulun toiminnan johto ja asioiden joustava hoito edellyttää tähän soveltuvaa, ajanmukaista sisäistä hallintojärjestelmää. Ryhtyessään talvisodan jälkeen uusimaan korkeakoulun toimintaa ja opetusta tahtoi-kin opettajaneuvosto ensimmäisenä uudistuksena toteuttaa jo useampia vuosia vireillä olleen kysymyksen korkeakoulua koskevien, vuodesta 1908 saakka voimassa olleiden, sääntöjen uusimisesta. Opettajaneuvoston ehdotuksen mukaisena valtioneuvosto vahvistikin tätä koskevan asetuksen 12 päivänä syyskuuta 1941.

Uusi asetus sisältää varsin huomattavia uudistuksia sekä korkeakoulun sisäisen hallinnan järjestelymuotoon että yleensä koko toimintaan nähden. Ennen oli korkeakoulun opettajaneuvosto, s. o. entinen opettajakollegi, jonka muodostavat kaikki korkeakoulun professorit, yksinomaisena hallintoelimenä hoitanut korkeakoulun asioita. Uuden asetuksen mukaan säilytettiin päättävän toimi-elimen asema ja arvo, t. s. korkeakoulua koskevien tärkeämpien asioiden käsitteleminen, opettajaneuvostolle, opettajaneuvoston toimintavapautta ja itsemääräämisvaltaa lisättiin myös varsin huomattavasti m. m. virkojen ja toimien täyttämiseen nähden. Päätös-

valta vähemmän tärkeissä asioissa, samoin kuin asioissa, jotka koskevat korkeakoulun määrärahoja ja rahavaroja, annettiin uudelle toimi-elimelle n. s. hallintokollegille, johon kuuluvat jäseninä rehtori, vararehtori ja osaston johtajiksi valitut professorit. Hallintokollegin tehtäväksi tuli myöskin uusien oppilaiden hyväksyminen opettajaneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan. Osastokollegin, jonka muodostavat osaston professorin- ja lehtorinvirkojen haltijat, tehtäväksi jäi lähinnä opetus- ja harjoitustoiminnan johto osastolla. Rehtorin — joka toimii opettajaneuvoston ja hallintokollegin puheenjohtajana, sekä johtaa korkeakoulun kansliaa ja edustaa korkeakoulua ulospäin — toimivaltaa lisättiin useissa suhteissa.

Uudella asetuksella lisättiin osastojen lukumäärää, ja on korkeakoulussa nyt seuraavat osastot, joihin opettajat ja opiskelijat jakautuvat, nimittäin arkkitehtiosasto,
rakennusinsinööriosasto,
koneenrakennusosasto,
sähköteknillinen osasto,
puunjalostusosasto,
kemian osasto,
maanmittausosasto ja
yleisten tieteiden osasto.

Korkeakoulussa suoritettavien tutkintojen arvoksi vahvistettiin diplomiarkkitehdin ja diplomi-insinöörin sekä tekniikan tohtorin arvot.

Laboratoriotyöskentelyn ja tutkimustoiminnan tehostaminen.

Korkeakouluopetuksessamme on viime aikoina ruvettu antamaan yhä suurempaa merkitystä ja painoa opiskelijan henkilökohtaiseen opettamiseen ja ohjaamiseen harjoitus- ja laboratoriotoiden muodossa. Kokemus on osoittanut, että tällainen käytännöllisten töiden yhteydessä annettu opetus, joka opiskelijan kannalta katsottuna on paljon elävämpää ja kiintoisampaa kuin yksinomaan luentojen muodossa annettu opetus ja joka taas opettajan kannalta katsottuna antaa paljon suuremmat mahdollisuudet syvempään, jokaiseen opiskelijaan henkilökohtaisesti soveltuvaan opetukseen, antaa aivan uudet, verrattomasti parantuneet mahdollisuudet opetuksen tehostamiselle. Erikoisesti teknillisessä korkeakouluopetuksessa on laboratoriotyöskentelystä opiskelijan kehittymiselle käytännöllistä teollisuustoimintaa varten erinomainen hyöty siinä, että opiskelija jo opiskeluaikanaan laboratoriossa saa tilaisuuden tutustua tuotantomenetelmiin ja niiden kehittämiseen. Laboratoriotyöskentely kehittää luonnollisesti myöskin opiskelijain tutkijaominaisuuksia ja antaa hänelle laajentuneet mahdollisuudet erikoistumiseen. Tällä on erinomaisen suuri merkitys juuri nykyaikana, jolloin teollisuutemme tarvitsee entistä enemmän tutkimusinsinöörejä ja konstruktöörejä.

Teknillisessä korkeakoulussa on laboratorio-opetuksen lisäämistä ja tehostamista estänyt tarpeellisten laboratoriotilojen puute. Laboratorio-työskentelyä on tosin voitu harjoittaa nykyisissä kemian laboratorioissa sähkötekniillisessä laboratoriossa, konelaboratorioissa, joiden viimeksimainittujen yhteydessä on myös paperiteknillinen, puuteknillinen ja tekstiiliteknillinen osasto, sekä varsin vaatimattomassa vuoriteknillisessä ja eräissä maanmittausosastoon kuuluvissa laboratorioissa. Suurelta osalta nämä laboratoriot ovat olleet liian ahtaita ja useilta tärkeiltä aloilta on kokonaan puuttunut laboratorioita.

Laboratorioitten lisäämistä varten oli tosin jo v. 1932 laadittu suuri-piirteinen ohjelma, mutta siirtyi tämän ohjelman toteuttaminen milloin mistäkin syystä. Tähän ohjelmaan kuuluneen rakennusteknillisen laboratorion rakentaminen — jota varten vuodeksi 1939 jo oli varattu määrärahaakin — siirtyi valtion muitten suurten rakennustöitten vuoksi ja Venäjän — Suomen sota katkaisi täydelleen nämä suunnitelmat. Varatut varat käytettiin korkeakoulun jälleenrakentamiseen.

Ensimmäinen huomattavampi parannus laboratoriotilanteeseen saatiin kuitenkin heti talvisodan jälkeen kemian laboratorion jälleenrakennuksen yhteydessä, jolloin puukemiaa varten saatiin tilaisuus järjestää oma laboratoriorakennus korkeakoulun käyttöön luovutetulta tontilta Hietalahden torin varrella.

Vuoden 1940 syksyllä ryhtyi korkeakoulu uudestaan ajamaan laboratoriosuunnitelmain laajempaa toteuttamista. Tällöin oli kuitenkin jo kauan vireillä ollut kysymys teknillisen tutkimustoiminnan keskittämisestä ja kehittämisestä muodostunut niin tärkeäksi ja kiireelliseksi kysymykseksi, että katsottiin maan kokonaisedun kannalta onnellisimmaksi ja tarkoitustaan vastaavimmaksi ratkaisuksi yhdistää teknillistä opetusta palvelevien uusien laboratorioden rakennussuunnitelma laajempaan suunnitelmaan, jonka tarkoituksena oli ratkaista sekä teknillistä tutkimustoimintaa että opiskelijain laboratorio-työskentelyn tehostamista koskeva kysymys. Tuloksena tästä aloitteesta oli Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen perustaminen, jota koskeva laki ja asetus annettiin 16 päivänä tammikuuta 1942. Tutkimuslaitoksen laboratoriorakennuksen, joka sijaitsee korkeakoulun lähellä olevalla tontilla Hietalahden torin varrella, rakennustyöt aloitettiin valtioneuvoston myöntämäin määrärahojen turvin vuoden 1941 alkupuolella, mutta valmistuivat sodan hidastuttamina vasta äskettäin, jolloin kuluvan lokakuun 7 päivänä laboratoriorakennus luovutettiin tutkimuslaitoksen käyttöön. Myöskin laboratorion koneistosta on jo osa asennettu ja on tutkimuslaitos aloittanut sekä tutkimus- että aineenkoetustoimintansa.

Tämän teknillisen tutkimuksen useampia eri aloja käsittävän tutkimuslaitoksen suuruutta ja toiminnan laajuutta osoittavina seikkoina mainitta-

koon, että laboratoriorakennus koneistoinen tulee maksamaan noin 25 milj. markkaa, että tutkimuslaitoksen ensi vuoden käyttömenoarvio nousee yli 4 milj. markkaan ja että tutkimuslaitoksen henkilökunta tulee ensi vuonna nousemaan noin 60 henkilöön.

Teknilliseen korkeakouluopetukseen liittyvän laboratoriotyöskentelyn lisäämisen ja tehostamisen kannalta on erikoisella tyydytyksellä todettava, että uuden tutkimuslaitoksen laboratorioissa on edustettuina eräitä tärkeitä uusia aloja, kuten rakennusteknillinen, metalli- ja työpajateknillinen sekä elintarviketeollisuusala. Myöskin tarjoavat uudet vuoritekniillinen metallurginen, puuteknillinen, tie- ja vesirakennuslaboratorio, sillanrakennus- ja staattinen laboratorio sekä palotekniillinen laboratorio uudet laajentuneet laboratorio-opetus ja työskentelymahdollisuudet. Erinomaisen suurena etuna tekniillisen tutkimustoiminnan järjestymisestä ja laajentumisesta tekniilliselle opetustoiminnalle on lisäksi mainittava mahdollisuus tutkimusinsinöörien käyttämisestä ammattiainneiden erikoisopettajina korkeakoulussa ja toiselta puolen taas korkeakoulun opettajien tutkimustoimintamahdollisuuksien lisääntyminen.

Diplomi-insinööri- ja arkkitehtituotannon lisääminen.

Dipl.-insinööri- ja arkkitehti-tuotannon kehittämisessä maan tarpeita vastaavaksi tulee kysymykseen — yhtä tärkeinä — sekä valmistuksen määrä että laatu. Maan insinööri- ja arkkitehtitarpeen nopea lisääntyminen onkin pakottanut viime vuosien aikana varsin jyrkästi nostamaan korkeakouluun vuosittain hyväksyttyjen oppilaiden määrää. Oppilasmäärän lisäämistä on kuitenkin rajoittanut tilanpuute piirustus- ja luentosaleissa. Äärimmäinen raja tässä suhteessa, nykyiset tilat huomioonottaen, saavutettiin syksyllä 1940, jolloin uusien oppilaiden määrä korotettiin 250:een. Koska tämäkään määrä ei opettajaneuvoston mielestä vielä riitä tyydyttämään maamme korkeakouluteknikkojen tarpeen kasvua, päätti opettajaneuvosto keväällä 1941 ehdottaa nykyisen puuteknillisen laboratorion siirtämistä konelaboratoriorakennuksesta uuden tutkimuslaitoksen yhteyteen ja näin vapautuneiden tilojen käyttämistä piirustussaleiksi. Tällä toimenpiteellä voitiin uusia työskentelytiloja järjestää noin 100 opiskelijaa varten. Tarpeelliset määrärahat myönnettiinkin jo kesällä 1941 tätä toimenpidettä varten, mutta voitiin asianomaiset rakennuksien muutostyöt toteuttaa vasta kuluvana syksynä.

Edellä mainittu toimenpide tekee tiloihin nähden mahdolliseksi uusien oppilaiden määrän kohottamisen korkeintaan 350:een, joka määrä riittää maan insinööri- ja arkkitehtitarpeen tyydyttämiseksi lähitulevaisuudessa.

Opetusohjelman uusiminen.

Insinööri- ja arkkitehtituotannon joustava hoitaminen ja kehittäminen käytännön eri alojen tarpeen mukaisesti edellyttää ennen kaikkea korkeamman teknillisen opetuksen tarkoitustaanvastaavaisuutta ja mahdollisuutta sen mukauttamiseen tekniikan ja teollisen kehityksen mukaan. Viime vuosien aikana tapahtunut tekniikan tavattoman voimakas kehittyminen ja maamme tuotannollisen toiminnan monipuolistuminen ja laajentuminen sekä samalla teknikkojen kasvava käyttö yhä useammilla käytännön aloilla on jatkuvasti pakottanut — ja pakottaa edelleen — laajentamaan opetusohjelmaa ja lisäämään siihen uusia aineita. Samanaikaisesti ovat eräät, ennen hyvinkin tärkeiksi katsotut aineet käyneet vähemmän tärkeiksi tietyillä osastoilla muodostuen turhaksi painolastiksi, joka vaikeuttaa tehokasta opiskelua. Näin on opetusohjelma pakostakin tahtonut tulla liian kankeaksi ja raskaaksi johtaen varsinkin muutamilla opintosuunnilla suhteettoman pitkiin opiskeluaikoihin. Teknillisen korkeakoulun opettajaneuvosto on tämän vuoksi katsonut välttämättömäksi opetusohjelman tarkistamisen ja uusimisen kokonaisuudessaan.

Tähän laajaan ja sangen vaikeaan työhön ryhdyttiin syksyllä v. 1941 ja valmistui uusi opetusohjelma keväällä v. 1942, jolloin korkeakoulu sen perusteella teki Kauppa- ja teollisuusministeriölle ehdotukset tarpeellisista muutoksista jaa uudistuksista opetustoimintaan nähden vuoden 1943 menoarvioehdotuksen yhteydessä. Korkeakouluopetuksen uusimista suunniteltaessa käytettiin hyväksi myös ruotsalaista asiantuntemusta sekä neuvoteltiin asiasta korkeakoulun oman neuvottelukunnan ja maan teknikkopiirien kanssa.

Opetusohjelmaa uusittaessa asetettiin päämääräksi, että normaalin opintoaika on 4 ½ vuotta, johon aikaan sisältyy myös diplomi-insinööri- ja dipl.-arkkitehtitutkinnon vaatimuksiin kuuluva diplomityön laatiminen. Opiskeluaineet on yleensä koetettu jakaa siten, että ensimmäiselle vuodelle tulevat perustavaa laatua olevat matemaattis-luonnontieteelliset aineet, toiselle yleiset teknilliset aineet, kolmannelle yleiset ammattiaineet ja neljännelle vuodelle erikoiset ammattiaineet. Aineiden sijoittelussa eri vuosille on määräävänä seikkana lisäksi ollut pyrkimys saada opiskelun jatkuvaisuus mahdollisimman joustavaksi.

Korkeakoulun uusi osastojako on jo edellä esitetty. Eräillä osastoilla voidaan tutkinto suorittaa eri opintosuuntiin. Tällaisia opintosuuntia ovat: rakennusinsinööriosastossa rakennus- ja kulkulaitostekniikan sekä viljelystekniikan; koneenrakennusosastossa koneenrakennuksen, laivanrakennuksen, lentokoneenrakennuksen ja tekstiiliteollisuuden; puunjalostusosastossa puun mekaanisen teollisuuden puun kemiallisen teollisuuden sekä paperiteollisuuden; ja kemian osastossa kemian, fysikokemian, metal-

lurgian ja vuoriteollisuuden opintosuunta. Yleensä on opetusohjelmassa koetettu välttää liian pitkälle menevää erikoistumista. Eräissä tapauksissa on kuitenkin tietty erikoistuminen tehty mahdolliseksi valinnanvaraisen aineryhmittelyn avulla. Tässä tarkoituksessa on myös eräät pitemmät ammattiaineet jaettu peruskurssiin ja erikoiskurssiin, joista kolmannen vuoden aikana esitettävä peruskurssi on pakollinen asianomaisella opintosuunnalla sekä neljännen vuoden aikana esitettävä erikoiskurssi vaihtoehtoinen jonkin toisen aineen kanssa.

Eri opinto-osastoihin ja opintosuuntiin kuuluvien aineiden selostaminen kävisi tässä yhteydessä liian pitkäksi. Mainitsen vain, että uuden opetusohjelman toteuttaminen edellyttää seuraavat uudet opettajanvirat ja toimet, jotka korkeakoulun v. 1943 menoarvion yhteydessä on esitetty perustettaviksi, nimittäin heikkovirtatekniikan, lämpötekniikan ja koneopin, orgaanisen kemian teknologian sekä koneenrakennusopin professorinvirat, 18 uutta erikoisopettajan tointa, 17 uutta assistenttointia sekä lisäksi joukko opettajan toimia lyhyempiä erikoiskursseja sekä kesäopetusta varten.

Sekä teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1941 annettu asetus että edellä selostettu opetusohjelman uusiminen on tehnyt tarpeelliseksi myös korkeakoulun tutkintosäännön uusimisen. Ehdotus uudeksi tutkintosäännöksi onkin jo valmistettu korkeakoulussa ja lähetetään valtioneuvoston vahvistettavaksi lähipäivinä. Useitten edellä selostettuun opetusohjelmaan liittyvien uudistuksien lisäksi sisältää uusi tutkintosääntö ehdotuksen opettajaneuvoston päätösvallan lisäämiseksi m. m. tutkintoaineisiin ja käytännölliseen harjoitteluun nähden.

Edellä olen lyhyesti selostanut sen korkeakoulun hallintoa, tutkimus- ja opetustoimintaa koskevan uudistuksen, joka viimeaikoina on suoritettu ja joka toteutetaan lopullisesti, kuten toivomme, ensi vuoden menoarvion yhteydessä. Nyt suoritettu uudistus korkeakoulutoiminnassa luo sen pohjan, jolle insinööri- ja arkkitehtikoulutus lähivuosina tulee perustumaan. Me toivomme, että se antaa meille mahdollisuuden sellaisen insinööri- ja arkkitehtikunnan kasvattamiseen, joka pystyy täyttämään ne vaatimukset, jotka kovia kokeneen isänmaamme maanpuolustus, jälleenrakennustyö ja teollisen tuotannon ohjaaminen sille asettavat.

Teknillisen korkeakoulun oppilaat! Te, nykyajan nuoriso, olette jo eh-tineet saada vakavan, kovan elämäkoulutuksen. Minä olen vakuuttunut siitä, että Te olette myös oppineet elämän velvoituksen ja työn merkityk-sen toteuttamiseksi. Pitäkää tätä oppia johtotähtenänne jo opiskelu-aikananne ja Te tulette toteamaan, että se kantaa hedelmän, josta Te tulette nauttimaan koko elämänne ajan. Tässä mielessä toivotan Teille onnea ja menestystä alkavissa opinnoissanne!

Korkeakoulun hallinto.

Neuvottelukunta.

Teknillisen korkeakoulun sääntöjen edellyttämän neuvottelukunnan puheenjohtajana on edelleen toiminut Suomen Teollisuusliiton toimitusjohtaja, yli-insinööri *Lauri Sakari Helenius* sekä jäsenenä Outokumpu Oy:n toimitusjohtaja, vuorineuvos *Eero Mäkinen*, Kajaanin Puutavara Oy:n toimitusjohtaja, insinööri *Niilo Kanto*, O. Y. Strömberg A. B:n apulaisjohtaja, insinööri *Lauri Paavolainen*, rautatiehallituksen ratateknillisen toimiston yli-insinööri *Frans Ludvig Lehtinen* ja Osuusliike Elämon teknillinen johtaja, insinööri *Väinö Ilmari Voionmaa*. Neuvottelukunnan sihteerinä on toiminut insinööri *T. Bergholm*.

Kesäk. 2 p:nä näki valtioneuvosto hyväksi kutsua edellämäinitut henkilöt uudelleen jäseniksi Teknillisen korkeakoulun neuvottelukuntaan kolmen vuoden ajaksi heinäk. 1 p:stä 1943 lukien.

Opettajaneuvosto ja Hallintokollegi.

Lukuvuoden 1942—43 aikana on korkeakoulun opettajaneuvosto, jossa rehtori on puheenjohtajana ja kaikki professorit jäsenenä, kokoontunut 22 kertaa. Hallintokollegi, jonka muodostavat rehtori, vararehtori ja kaikki osastonjohtajat, on kokoontunut 42 kertaa. Rehtorina on ollut prof. *Martti Levón* ja vararehtorina prof. *Jussi Paatela*.

Kun kolmivuotiskausi, joksi rehtori ja vararehtori ovat määrätty toimii, päättyy kesäkuun viimeisenä päivänä, asetti opettajaneuvosto huhtik. 20 p:nä näihin toimiin heinäk. 1 p. 1943 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi korkeakoulun sääntöjen määräämät kolme ehdokasta: ensimmäiselle sijalle prof. Paatelan, toiselle sijalle prof. Paavolan ja kolmannelle sijalle prof. Brotheruksen, joista Valtioneuvosto sittemmin toukok. 6 p:nä määräsi rehtoriksi prof. *Johan Edvard Paatelan* ja vararehtoriksi prof. *Martti Johannes Paavolan*.

Lukuvuoden kuluessa on asetettu useita erikoisvaliokuntia, joista eräät edellytetään korkeakoulun säännöissä ja toiset taas on asetettu opettajaneuvostossa tai hallintokollegissa käsiteltäviin asiain valmistelua varten. Valiokuntain tehtävistä ja kokoonpanosta sekä muista opettajaneuvoston tai hallintokollegin jäsenilleen antamista tehtävistä mainittakoon seuraavaa:

Lokak. 2 p:nä valittiin Teknillisen korkeakoulun edustajaksi Alfred Kordelinin säätiön tieteen jaostoon kolmivuotiskaudeksi 1943—45 korkeakoulun entinen edustaja, professori *H. J. Brotherus* ja varamieheksi prof. *V. A. Heiskanen*.

Dansk Ingeniörforening'in lahjoittamien stipendien jakamista varten asetettiin jouluk. 12 p:nä valiokunta, johon valittiin vararehtori, prof. *Paatela* sekä professorit *Heikinheimo* ja *Heiskanen*, toimien prof. *Paatela* valiokunnan puheenjohtajana.

Jouluk. 15 p:nä valittiin prof. *Brotherus*, *Heikinheimo* ja *Lindberg* jäseniksi vuodeksi 1943 siihen Teknillisen korkeakoulun tutkintolautakuntaan, joka on edellytetty suomen- ja ruotsinkielen taidon osoittamiseksi suoritettavista tutkinnoista 29 p:nä jouluk. 1922 annetun asetuksen 9 §:ssä sellaisena kuin tämä pykälä on muutettu huhtik. 20 p:nä 1928 annetulla asetuksella, toimien prof. *Brotherus* lautakunnan puheenjohtajana.

Teknillisen korkeakoulun lahjoitusrahastojen ja koulukassan vuoden 1942 tilien tilintarkastajiksi valittiin jouluk. 15 p:nä proff. *Nyström* ja *Stenij*.

Julius Tallbergin lainarahaston vuoden 1942 tilien tilintarkastajiksi valittiin jouluk. 15 p:nä uudelleen prof. *Kokkonen* ja toimistopäällikkö *G. V. Fältmars*.

Tammik. 8 p:nä annettiin osastonjohtajien tehtäväksi valmistaa ehdotus assistenttien palkkausolojen uudelleen järjestämiseksi.

Tammik. 25 p:nä määrättiin korkeakoulun ilmasuojelujohtajaksi prof. *Pellinen*.

Korkeakoulun lahjoitusrahastojen korkovaroista annettavien stipendien jakamista varten asetettiin maalisk. 10 p:nä valiokunta, johon valittiin proff. *Sirén*, *Hannelius* ja *Palmén*, toimien prof. *Sirén* valiokunnan puheenjohtajana.

Kauppa- ja Teollisuusministeriön pyydettyä lausuntoa siitä, olisiko sellaisille pystyville ylioppilaille, joilla on teknilliseen opistoon pääsemiseksi vaadittava käytännöllinen työkokemus, nykyisen teknikkopulan helpottamiseksi väliaikaisesti järjestettävä mahdollisuus suorittaa sanotun oppilaitoksen kurssi kahdessa vuodessa, asetettiin maalisk. 17 p:nä lausunnon valmistamista varten valiokunta, johon valittiin proff. *Pero*, *Paavola* ja *Kauko*.

Sotapalveluksesta palaaville korkeakoulun ylioppilaille annettavien apurahojen jakamista valmistelevaan asetettiin huhtik. 4 p:nä valiokunta, johon kuuluivat proff. *Heikinheimo*, *Hannelius* ja *Heiskanen*, toimien prof. *Heikinheimo* valiokunnan puheenjohtajana. Samaa tarkoitusta varten asetettiin toukok. 31 p:nä proff. *Hanneliuksen* ja *Palménin* muodostama valiokunta.

Huhtik. 20 p:nä annettiin Korkeakoulun kirjaston uuden johtosäännön laatimista varten v. t. kirjastonhoitajalle, prof. *J. Palménille* toimeksi Ruotsissa tutkia sikäläisiä kirjasto-oloja sekä aikanaan laatia hallintokollegille ehdotus asiasta.

Kesäk. 9 p:nä annettiin prof. *Noposelle* toimeksi yhdessä rehtorin kanssa laatia ehdotus korkeakoulun kanslian uudeksi johtosäännöksi.

Osastokollegit.

Osastokollegit, jotka ensi sijassa käsittelevät opetusta ja tutkintoja koskevia asioita, ovat lukuvuoden kuluessa kokoontuneet: rakennusinsinööriosaston kollegi 17 kertaa, koneenrakennusosaston kollegi 10 kertaa, sähköteknillisen osaston kollegi 10 kertaa, puunjalostusosaston kollegi 11 kertaa, kemian osaston kollegi 17 kertaa, maanmittausosaston kollegi 11 kertaa, arkkitehtiosaston kollegi 13 kertaa ja yleisten tieteiden osaston kollegi 11 kertaa.

Osastonjohtajina ovat toimineet: rakennusinsinööriosaston prof. *Hannelius*, koneenrakennusosaston prof. *Wuolle*, sähköteknillisen osaston prof. *Heikinheimo*, puunjalostusosaston prof. *Roschier*, kemian osaston prof. *Palmén*, maanmittausosaston prof. *Heiskanen*, arkkitehtiosaston prof. *Lindberg* ja yleisten tieteiden osaston prof. *Brotherus*.

Toukok. 11 p:nä toimitettiin osastonjohtajien vaali yhdeksi vuodeksi heinäk. 1 p:stä 1943 lukien ja valituiksi tulivat kaikki entiset osastonjohtajat.

Korkeakoulun opettajat.

Graafillisen statiikan ja insinööritieteiden ensyklopedian lehtorille, insinööri *Yrjö Antero Oksaselle* myönnettiin syysk. 7 p:nä hänen pyytämänsä ero sanotusta lehtorinvirasta syysk. 8 p:stä lukien. Insinööri Oksanen oli nimitetty lehtorinvirkaansa syysk. 10 p:nä 1936.

Lukuvuoden 1942—43 aikana 67 ikävuotta täyttäneille professoreille *Paavo August Perolle*, *Kustaa Bernhard Wuolteelle* ja *Emil Johannes Simolalle* on myönnetty oikeus pysyä virassaan enintään kesäk. 30 p:ään 1944 saakka.

Opettajavirkain täyttäminen.

Prof. I. A. Hallakorven syyskuun 3 p:nä 1940 tapahtuneen eroamisen johdosta avoimeksi joutuneen Teknillisen korkeakoulun maanviljelystekniikan professorinviran oltua säädetyssä järjestyksessä haettavaksi julistettuna ilmoittautuivat määrätyn hakuajan kuluessa viran hakijoiksi Suomen Salaojitusyhdistyksen toimitusjohtaja, tekniikantohtori Lauri Aleksanteri Keso ja apulaismaanviljelysinsinööri, tekniikantohtori Pentti Veikko Kaitera. Tohtori Kaiteran samalla pyydettyä valmistusaikaa pätevyytensä täydentämiseksi kesäkuun 30 p:ään 1941 myönsi Kauppa- ja Teollisuusministeriö jouluk. 3 p:nä 1940 viran hakijoille mainittua tarkoitusta varten valmistusaikaa toukok. 15 p:ään 1941 saakka; ja jättivät molemmat hakijat määrääjän kuluessa ansioittensa täydentämistä varten lisäasiakirjoja. Hankittuaan entisen maanviljelystekniikan professorin

I. A. Hallakorven, Helsingin yliopiston maanviljelyskemian dosentin P. V. Tuorilan ja saman yliopiston geofysiikan dosentin, hydrografisen toimiston johtajan H. Renqvistin asiantuntijalausunnot hakijain pätevyydestä sanottuun virkaan ja vapautettuaan hakijat heidän esityskykynsä osoittamiseksi säädetyn näyteluennon pitämisen velvollisuudesta, opettajaneuvosto kokouksessaan toukok. 5 p:nä 1942 selitti molemmat hakijat päteviksi mainittuun professorinvirkaan sekä virkaehdotusta tehdessään asetti ensimmäiselle ehdokassijalle tohtori Kaiteran ja toiselle sijalle tohtori Keson. Senjälkeen kun Valtioneuvosto syysk. 25 p:nä oli hyväksynyt tohtori Keson opettajaneuvoston ehdollepanon johdosta tekemän valituksen muuttaen virkaehdotusta siten, että ensimmäiselle sijalle asetettiin tohtori Keso ja toiselle sijalle tohtori Kaitera, nimitti Tasavallan Presidentti lokak. 2 p:nä tohtori *Pentti Veikko Kaiteran* maanviljelystekniikan professorinvirkaan.

Professori V. I. Sihvosen marraskuun 30 p:nä 1939 tapahtuneen kuoleman johdosta avoimeksi joutuneen Teknillisen korkeakoulun fysikaalisen kemian ja sähkökemian professorinviran oltua säädetyssä järjestyksessä haettavaksi julistettuna ilmoittautuivat hakijoiksi virkaan Helsingin yliopiston kemian apulainen, nykyinen teknillisen korkeakoulun epäorgaanisen kemian professori, tohtori-insinööri Yrjö Kauko, Åbo Akademin analyttisen kemian lehtori, tekniikantohtori Anders Johan Ringbom, Tampereen teknillisen opiston yliopettaja, tekniikantohtori Arvi Harald Talvitie ja Jyväskylän kasvatustieteellisen korkeakoulun lehtori, filosofiantohtori Eero Akseli Tommila, joista hakijoista tohtorit Ekwall, Ringbom, Talvitie ja Tommila samalla olivat pyytäneet yhden vuoden aikaa ansioittensa lisäämistä varten. Kesäk. 10 p:nä 1940 myönsi Kauppa- ja Teollisuusministeriö mainituille hakijoille valmistusaikaa heidän ansioittensa täydentämistä varten toukok. 14 p:nä 1941 asti. Ennen kuin tämä aika kuitenkin oli päättynyt, hakijat tohtorit Ekwall ja Ringbom peruuttivat hakemuksensa virkaan, jota vastoin tohtorit Talvitie ja Tommila määrättyssä ajassa antoivat pätevyytensä lisäämistä tarkoittavia täydennysasiakirjoja. Hankittuaan tämän jälkeen Tukholman teknillisen korkeakoulun professorin G. A. Ölanderin, Chalmersin teknillisen korkeakoulun professorin E. Larssonin ja Dresdenin teknillisen korkeakoulun professorin F. Müllerin sekä Teknillisen korkeakoulun kemian osaston asiantuntijalausunnot hakijoiden pätevyydestä ja keskinäisestä etevämmyydestä, päätti opettajaneuvosto kokouksessaan jouluk. 22 p:nä 1942, vapautettuaan kaikki hakijat heidän esityskykynsä osoittamiseksi säädetyn näyteluennon pitämisestä, selittää, että tekniikantohtori Talvitie ei täytä sanottua virkaa varten vaadittavia pätevyysvaatimuksia, ja julistaa jällellä olevat viranhakijat, professori Kaukon ja filosofiantohtori Tommilan päteviksi virkaan sekä virkaehdotusta tehdessään asettaa ensimmäiselle

ehdokassijalle professori Kaukon ja toiselle filosofiantohtori Tommilan. Tämän mukaisesti Tasavallan Presidentti nimitti tammik. 29 p:nä 1943 professori *Yrjö Kaukon* fysikaalisen kemian ja sähkökemian professorin-virkaan.

Arkkitehti G. H. Ekelundin eroamisen johdosta avoimeksi joutuneen teknillisen korkeakoulun arkkitehtuurin lehtorinviran oltua säädettyssä järjestyksessä haettavaksi julistettuna hakivat määrätyn hakuajan kuluessa sanottua virkaa arkkitehdit Lauri Björk, Aarne Adrian Ervi, Toivo August Jäntti, Jorma Klaus Henrik Järvi, Johannes Lappi-Seppälä ja Olli Johannes Pöyry. Hankittuaan arkkitehtuurin professorin J. S. Sirénin ja kaupunginarkkitehti G. H. Ekelundin asiantuntijalausunnot hakijoiden pätevydestä ja keskinäisestä etevämmyydestä, sekä arkkitehtien Jäntin, Järven ja Pöyryn pidettyä opettajaneuvoston määräyksestä esityskykynsä osoittamiseksi näyteluennot, opettajaneuvosto, jätettyään arkkitehti Ervin hakemuksen huomioonottamatta syystä, että hänen ruotsinkielentaidostaan puuttui teknillisestä korkeakoulusta syysk. 12 p:nä 1941 annetun asetuksen 24 §:ssä säädetty kielitodistus, päätti kokouksessaan heinäk. 1 p:nä, samalla kuin selitettiin, että viranhakijat, arkkitehdit Björk ja Lappi-Seppälä eivät täyttäneet pätevyysvaatimuksia, erimielisyydettä julistaa viran jalellä olevat hakijat, arkkitehdit Jäntin, Järven ja Pöyryn päteviksi hakemaansa virkaan, jonka jälkeen virkaehdotusta tehtäessä opettajaneuvosto päätti, äänestyksen jälkeen, asettaa ensimmäiselle ehdokassijalle arkkitehti Pöyryn, toiselle sijalle arkkitehti Järven ja kolmannelle sijalle arkkitehti Jäntin. Arkkitehti Järven valitettua virkaehdotuksesta, antoi opettajaneuvosto sen johdosta lausuntonsa, jonka jälkeen Kauppa- ja Teollisuusministeriö, hyljäten arkkitehti Järven valituksen, lokakuun 26 p:nä nimitti arkkitehti *Olli Johannes Pöyryn* arkkitehtuurin lehtorin-virkaan marrask. 1 p:stä lukien 1942.

Professori Carl Nybergin eroamisen johdosta tammik. 1 p:nä 1941 avoimeksi joutuneen hygienian erikoisopettajan toimen oltua säädettyssä järjestyksessä haettavaksi julistettuna, ilmoittautuivat määrääjassa hakijoiksi toimeen lääketieteen ja kirurgian tohtorit Sven Artur Erkkilä ja Pentti Ilmari Tuovinen sekä lääketieteenlensiaatti Ukko Pentti Kalervo Kokko. Hankittuaan Helsingin yliopiston hygienian professorin W. Lojanderin asiantuntijalausunnon hakijain pätevyydestä ja keskinäisestä etevämmyydestä sekä Teknillisen korkeakoulun kielitutkintolautakunnan lausunnon tohtori Erkkilän ruotsinkielen taidosta, päätti opettajaneuvosto kokouksessaan toukok. 20 p:nä 1941 Kauppa- ja teollisuusministeriölle ehdottaa, että tohtori Erkkilä nimitettäisiin hygienian erikoisopettajan toimeen. Kun Teknillisestä korkeakoulusta syysk. 12 p:nä 1941 annetun uuden asetuksen nojalla opettajaneuvoston tehtäväksi tuli täyttää erikoisopettajan toimet, palautti Kauppa- ja teollisuusministeriö syysk. 30 p:nä 1942 hake-

muskirjat opettajaneuvostolle, joka sittemmin kokouksessaan lokak. 27 p:nä 1942 nimitti lääketieteen ja kirurgian tohtorin *Sven Artur Erkkilän* korkeakoulun hygienian erikoisopettajantoimeen marrask. 1 p:stä lukien.

Vuoden 1943 alusta perustetun fysiikan erikoisopettajan toimen oltua säädettyssä järjestyksessä haettavaksi julistettuna ilmoittautuivat hakijoiksi toimeen filosofiantohtori, dosentti Risto Ilmari Niini ja filosofianlisensiaatti Martti Heikki Kantola. Samalla kun tohtori Niinen hakemus jätettiin huomioon ottamatta syystä, ettei hän ollut esittänyt selvitystä teknillisestä korkeakoulusta syyskuun 12 p:nä 1941 annetun asetuksen 24 §:ssä vaaditusta suomen ja ruotsin kielen taidosta, päätti opettajaneuvosto kokouksessaan julistaa filosofianlisensiaatti *Martti Heikki Kantolan* päteväksi toimeen ja nimittää hänet Teknillisen korkeakoulun fysiikan erikoisopettajaksi elok. 1 p:stä 1943 lukien.

Muita nimityksiä ja määräyksiä sekä virkavapauksia.

Kauppa- ja teollisuusministeriön päättämiä.

Lokak. 29 p:nä määrättiin tekniikantohtori, dosentti *F. E. Siimes* hoitamaan puun mekaanisen teknologian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta lokak. 15 p:stä lukien vuoden loppuun, joksi ajaksi professori *M. A. Levónille* on myönnetty täydellinen vapautus hänelle sanottuna professorina kuuluvasta opetusvelvollisuudesta.

Jouluk. 30 p:nä myönnettiin professori *M. A. Levónille* palkatonta virkavapautta vuodeksi 1943 puun mekaanisen teknologian professorinvirasta ja viransijaiseksi määrättiin tekniikantohtori *F. E. Siimes*.

Jouluk. 30 p:nä myönnettiin professori *M. A. Levónille* rehtorikautensa jälellä olevaksi ajaksi, tammik. 1 p:stä kesäk. 30 p:ään 1943, osittainen vapautus rehtorin tehtävien hoitamisesta, siten että hänen hoidettavikseen jäävät edelleen korkeakoulun uudistuksia koskevat asiat sekä Teknillisen korkeakoulun rehtorille Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen hallituksen puheenjohtajana kuuluvat asiat, muiden tehtävien jäädessä vararehtorin hoidettaviksi. Samalla määrättiin professori *J. S. Sirén* hoitamaan sanottuna aikana rehtorin tehtäviä, milloin vararehtori on estyneenä niitä hoitamasta.

Tammik. 29 p:nä 1943 annetulla asetuksella teknilliseen korkeakouluun kuluvan vuoden alusta lukien perustetun taloudenhoitajantoimen oltua asianmukaisesti haettavaksi julistettuna, ilmoittautuivat määrääjässä hakijoiksi kamreeri, varatuomari Auno Inkeri Innala, filosofiankandidaatti Niilo Aleksander Jokinen, kamreeri Emil Koponen, lakitieteittenkandidaatti Armas Veikko Pietari Korhonen, vakuutustarkastaja Evert Auvo Mielitty Koskimies, kruununvouti, varatuomari Hanno K. J. Kunnas,

ekonoomi Aulis Arpad Liuksiala, kirjanpitäjä Antti Johan Arnold Martio, kamreeri, varatuomari Gunnar Valentin Relander, kamreeri, hovioikeuden-
auskultantti Pauli Valfrid Säilä ja sihteeri, varatuomari Yrjö Vilhelm Tornivuori, joista jakijoista kruununvouti Kunnas kuitenkin myöhemmin peruutti hakemuksensa. Teknillisen korkeakoulun talousoikeuden professorin V. K. Noposen annettua opettajaneuvoston pyynnöstä asiantuntijalauseuntonsa hakijain pätevyyydestä ja keskinäisestä etevämyydestä, päätti opettajaneuvosto kokouksessaan huhtik. 13 p., jättäen ekonoomi Liuksialan virkahakemuksen huomioonottamatta hänen kielitaitoaan koskevan selvityksen puutteellisuuden takia, samalla kuin katsottiin, että muut hakijat täyttivät tointa varten säädettyt pätevyysvaatimukset, virkaehdotusta tehdessään asettaa ensimmäiselle ehdokassijalle sihteeri, varatuomari Yrjö Vilhelm Tornivuoren, toiselle sijalle kamreeri Emil Koposen ja kolmannelle sijalle kamreeri, varatuomari Aune Inkeri Innalan. Hyljättyään varatuomari Aune Inkeri Innalan valituksen opettajaneuvoston ehdollepanosta Kauppa- ja teollisuusministeriö kesäk. 2 p:nä nimitti maanmittaushallituksen sihteerin, varatuomari Yrjö Vilhelm Tornivuoren teknillisen korkeakoulun taloudenhoitajan toimeen heinäk. 1 p:stä lukien.

Opettajaneuvoston päättämiä:

Syysk. 2 p:nä määrättiin prof. *H. O. Hannelius* oman virkansa ohella hoitamaan graafillisen statiikan ja insinööritieteiden ensyklopedian lehtorinvirkaan kuuluvia tutkintokuulusteluja ja tutkintotehtäviä elok. 15 p:stä lukien kahden kuukauden ajaksi.

Syysk. 2 p:nä määrättiin prof. *J. O. Palmén* oman virkansa ohella hoitamaan kemian avoinna olevaan lehtorinvirkaan kuuluvia tutkintokuulusteluja ja tutkintotehtäviä elok. 15 p:stä lukien kahden kuukauden ajaksi.

Syysk. 2 p:nä määrättiin prof. *P. A. Kokkonen* oman virkansa ohella hoitamaan avoinna olevaan maanviljelystekniikan professorinvirkaan kuuluvia tutkintokuulusteluja ja tutkintotehtäviä elok. 15 p:stä lukien kahden kuukauden ajaksi.

Syysk. 2 p:nä määrättiin tekniikantohtori *F. E. Siimes* ja insinööri *E. M. Leino* yhteisesti hoitamaan puun mekaanisen teknologian professorinvirkaan kuuluvia tutkintokuulusteluja ja tutkintotehtäviä elok. 15 p:stä lukien kahden kuukauden ajaksi.

Lokak. 2 p:nä määrättiin prof. *P. V. Kaitera* hoitamaan maanviljelystekniikan professorinvirkaa lokak. 15 p:stä saman kuun loppuun.

Lokak. 2 p:nä myönnettiin prof. *R. H. Roschierille* hänen pyytämänsä osittainen virkavapaus yhden vuoden ajaksi syysk. 1 p:stä lukien hoitaakseen Kauppa- ja teollisuusministeriön teolisuusosaston osastopäällikön

tointa. Samalla määrättiin prof. *H. T. Pellinen* oman virkansa ohella huolehtimaan prof. *Roschierin* professorinvirkaan kuuluvasta selluloosateknologian luennoista tammik. 00 p:stä lukien lukuvuoden loppuun saakka.

Lokak. 2 p:nä määrättiin täysinpalvellut professori *T. Hirn* hoitamaan avoinna olevaan kemiallisen teknologian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta lokak. 1 p:stä lukien toistaiseksi, enintään kuitenkin vuoden loppuun saakka.

Lokak. 2 p:nä määrättiin täysinpalvellut prof. *K. A. M. Ahlfors* hoitamaan koneenrakennusopin avoinna olevaan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta lokak. 1 p:stä lukien enintään vuoden loppuun saakka.

Lokak. 2 p:nä määrättiin tekn. tri, dosentti *F. E. Siimes* hoitamaan puun mekaanisen teknologian professorinvirkaan kuuluvaa luennoimisvelvollisuutta lokak. 1 p:stä lukien lukukauden loppuun, prof. *Levónin* nauttiessa rehtorina osittaista virkavapautta opetusvelvollisuudestaan.

Lokak. 2 p. määrättiin insinööri *U. E. Varjo* hoitamaan avoinna olevaa graafillisen statiikan ja insinööritieteiden ensyklopedian lehtorinvirkaa lokak. 15 p:stä lukien enintään lukuvuoden loppuun saakka.

Lokak. 2 p:nä määrättiin täysinpalvellut lehtori, prof. *G. E. Saraoja* kone-elinten ja konepiirustuksen erikoisopettajaksi lokak. 15 p:stä lukien vuoden loppuun saakka.

Lokak. 27 p. määrättiin fysiikan luentokurssin opettajaksi fil. tri *M. H. Kantola*.

Jouluk. 15 p:nä määrättiin täysinpalvellut professori *K. A. M. Ahlfors* edelleen hoitamaan koneenrakennuksen avoinna olevaan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta tammik. 1 p:stä 1943 lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään vuoden loppuun saakka.

Jouluk. 15 p:nä määrättiin täysinpalvellut professori *T. Hirn* edelleen hoitamaan korkeakoulun avoinna olevaan kemiallisen teknologian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta tammik. 1 p:stä 1943 lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään vuoden loppuun saakka.

Jouluk. 15 p:nä määrättiin prof. *G. E. Saraoja* edelleen antamaan opetusta kone-elinten ja konepiirustuksen erikoisopettajana tammik. 1 p:stä 1943 lukien toistaiseksi, enintään kuitenkin toukokuun loppuun saakka.

Jouluk. 15 p:nä määrättiin prof. *H. Kyrklund* oman virkansa ohella edelleen hoitamaan kemian koneopin erikoisopettajan tointa tammik. 1 p:stä 1943 lukien toistaiseksi.

Jouluk. 15 p:nä määrättiin prof. *Y. Kauko* edelleen hoitamaan avoinna olevaan fysikaalisen kemian ja sähkökemian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta tammik. 1 p:stä 1943 kunnes virka täytetään, enintään kuitenkin toukokuun loppuun.

Tammik. 19 p:nä määrättiin prof. *E. G. Saraoja* tammik. 1 p:stä toukok. loppuun hoitamaan koneenrakennuksen prof. virkaan kuuluvaa opetusta.

Tammik. 19 p:nä myönnettiin prof. *J. E. Paatelalle* osittaista vapautusta hänelle huonerakennusopin professorina kuuluvasta opetusvelvollisuudesta sekä määrättiin samalla yli-insinööri *M. M. Muoniovaara* ja arkkitehti *A. A. Ervi* yhteisesti hoitamaan sitä opetusta, josta prof. Paatela on vapautettu.

Tammik. 19 p:nä määrättiin prof. *Hj. V. Brotherus* oman virkansa ohella kevätlukukauden aikana helmik. 1 p:stä lukien tilapäisopettajana antamaan mekaanisen lämpöterian opetusta.

Tammik. 19 p:nä määrättiin prof. *S. E. Stenij* kevätlukukauden aikana helmik. 1 p:stä lukien hoitamaan statiikan opetusvelvollisuutta.

Tammik. 19 p:nä määrättiin fil. tri *R. Jurva* hoitamaan meteorologian opetusta helmik. 1 p:stä lukien enintään toukokuun loppuun saakka.

Tammik. 19 p:nä määrättiin kuvanveistäjä *E. Filén* muovailun väliaikaiseksi erikoisopettajaksi tammik. 1 p:stä lukien toistaiseksi, kunnes toimi vakinaisesti täytetään.

Helmik. 9 p:nä määrättiin Helsingin yliopiston professori *K. Buch* ja prof. *Y. Kauko* yhteisesti hoitamaan epäorgaanisen kemian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta helmik. 1 p:stä lukien toistaiseksi, enintään vuoden loppuun asti.

Helmik. 9 p:nä määrättiin prof. *V. V. Ylöstalo* ja insinööri *T. Ahlstedt* yhteisesti hoitamaan yleisen sähkötekniikan rinnakkaisopetusta helmik. 1 p:stä enintään koukokuun loppuun.

Kauppa- ja Teollisuusministeriön suostumuksella määrättiin helmik. 12 p:nä täysinpalvellut professori *G. Komppa* ja prof. *J. O. Palmén* oman virkansa ohella yhteisesti hoitamaan avoinna olevaan orgaanisen kemian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta viime helmik. 1 p:stä lukien enintään vuoden loppuun saakka.

Maalisk. 2 p:nä määrättiin prof. *H. Kyrklund* oman virkansa ohella hoitamaan kemian koneopin erikoisopettajan tointa vuoden alusta lukien toistaiseksi, enintään vuoden loppuun saakka.

Maalisk. 2 p:nä määrättiin prof. *P. Pero* hoitamaan aineenkoetuksen opetusta 4 kk aikana helmik. 1 p:stä lukien.

Maalisk. 2 p:nä myönnettiin dosentti *M. Sakselle* anomuksesta vapautus dosentintoimeen kuuluvista opetustehtävistä.

Maalisk. 23 p:nä määrättiin fil. tri *M. J. Kotilainen* hoitamaan suontuntemuksen erikoisopettajan tointa huhtikuun aikana.

Maalisk. 23 p:nä määrättiin insinööri *S. A. Karlsson* hoitamaan heikkovirtatekniikan opetusta tammik. 1 p:stä lukien toistaiseksi enintään vuoden loppuun.

Maalisk. 23 p:nä määrättiin prof. *J. O. Palmén* edelleen huhtik. 1 p:stä lukien enintään vuoden loppuun saakka hoitamaan avoinna olevaa kirjastonhoitajan virkaa.

Huhtik. 20 p:nä määrättiin insinööri *H. V. Rahtu* hoitamaan lujusopin erikoisopettajan tointa syysk. 1 p:stä 1943 lukien enintään vuoden 1944 toukokuun loppuun.

Toukok. 11 p:nä määrättiin tohtori-insinööri *O. Barth* edelleen heinäk. 1 p:stä lukien enintään kesäk. 30 p:ään 1944 saakka hoitamaan metallurgian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta.

Toukok. 11 p:nä määrättiin insinööri *U. E. Varjo* edelleen kesäk. 1 p:stä lukien toistaiseksi, enintään elok. 31 p:ään 1943 saakka hoitamaan avoimna olevaan graafillisen statiikan ja insinööritieteiden ensyklopedian lehtorinvirkaan kuuluvaa opetusta.

Hallintokollegin tai rehtorin päättämiä:

Tammik. 8 p:nä määrättiin prof. *J. O. Palmén* oman virkansa ohella hoitamaan avoimna olevaa kirjastonhoitajan virkaa tammik. 1 p:stä lukien enintään 3 kuukauden ajaksi.

Tammik. 8 p:nä määrättiin korkeakoulun sihteeri, varatuomari *U. F. Rusk* oman virkansa ohella hoitamaan korkeakoulun avoimna olevaa taloudenhoitajan tointa tammik. 1 p:stä lukien toistaiseksi.

Helmik. 3 p:nä määrättiin filosofianlisensiaatti *M. H. Kantola* hoitamaan fysiikan rinnakkaiskurssin opetusta helmik. 1 p:stä lukien toukokuun loppuun.

Helmik. 5 p:nä määrättiin rouva *Irma Kaarina Haapala* toistaiseksi hoitamaan teknillisen korkeakoulun vastaperustettua kanslia-apulaisen tointa.

Helmik. 9 p:nä määrättiin voimistelunopettaja *V. M. Rinne* toimimaan yleisvalmentajana ja muokkausvoimistelun johtajana kevätlukukauden aikana tammik. 1 p:stä lukien.

Toukok. 30 p:nä määrättiin neiti *Helvi Isabella Kairanne* kesäk. 1 p:stä lukien toistaiseksi hoitamaan korkeakoulun kanslia-apulaisen tointa.

Kesäk. 9 p:nä päätettiin pyytää insinööri *W. Zeidleria* toimittamaan toistaiseksi ylioppilaiden vuoritekniikan tutkintokuulusteluja.

Lukuvuoden kuluessa on assistenteiksi määrätty:

Syyskuun 22 p:nä filos. kand. *Aira Ketomaa* kemian laboratorion assistentiksi heinäk. 15 p:stä syysk. 30 p:ään, insinööri *Taimi Mirjam Parpola* analyttisen kemian assistentiksi syysk. 15 p:stä lukien korkeintaan vuoden loppuun saakka, insinööri *Armas Kalevi Emil Vesterinen* paperiteknologian assistentiksi lokak. 1 p:stä lukien kuluva vuodeksi.

Lokak. 17 p:nä: insinööri *Viljo Suvanto* tien- ja vesirakennuksen, diploomikemisti *Viljam Mantere* fysikokemian, insinööri *Toivo Karttunen* orgaanisen kemiallisen teknologian, insinööri *Yrjö Gunnar Laaksonen*

yleisen koneopin ja arkkitehti *Heimo Sulo Arvid Kautonen* asemakaavaopin assistenteiksi lokak. 15 p:stä lukien toistaiseksi, enintään kuitenkin lukuvuoden loppuun.

Lokakuun 27 p:nä: insinööri *J. M. L. Gripenberg* orgaanisen kemian, fil. tri *L. Pimiä* deskript. geometrian ja sovelletun matematiikan, samoin arkkitehti *Sirkka Tarumaa* ja insinööri *V. K. U. Rahikainen*; ins. *E. A. V. Brehmer* ja *Y. J. Cl. Collan* konepiirustuksen, insinööri *Cl. G. Alftan* ja *H. Furuholm* sekä fil. maist. *A. Ketomaa* kemian, ins. *V. V. Lehmus*, *H. P. Lehtonen* ja *T. Pyökäri* sähkötekniikan, insinööri *J. J. Pohjanpalo* radiotekniikan, arkkitehti *J. Bjurström* arkkitehtuurin assistenteiksi, ylioppilaat *B. B. Lemström* ja *H. G. Blomberg* sähkölaitoksen suunnittelun ja sähköön käytön, fil. tri *M. H. Kantolan* fysiikan lokak. 15 p:stä vuoden loppuun, insinööri *E. E. Granfelt* koneenrakennusopin, fil. maist. *Yrjö Välskylä* epäorgaanisen kemian, insinööri *R. S. Halonen* deskriptiivisen geometrian ja sovelletun matematiikan, insinööri *E. E. Elomaa* kemian, insinööri *P. L. J. Kärkkäinen* geodesian, fil. maist., luutn. *Jouko Hautala* arkkitehtuurin, herra *Paavo Airio* lasinpuhalluksen assistenteiksi.

Marrask. 11 p:nä: arkkitehti *Woldemar Baeckman* rakennusopin assistentiksi 2 kuukauden ajaksi marraskuun 1 päivästä lukien.

Jouluk. 2 p:nä: insinööri *B. A. T. Liewendahl* analyyttisen kemian assistentiksi marrask. 12 p:stä vuoden loppuun ja lehtori *Th. P. Lesch* mekaniikan assistentiksi marrask. 1 p:stä vuoden loppuun.

Jouluk. 11 p:nä: yli-insinööri *Väinö Suomaa* ja insinööri *B. Schildt* maanjakotekniikan assistenteiksi marrask. 1 p:stä vuoden loppuun sekä insinööri *Matti Wäre* marrask. 16 päivästä vuoden loppuun maanviljelystekniikan assistentiksi.

Tammik. 8 p:nä: tammikuun 1 päivästä lukien toistaiseksi ja enintään toukokuun loppuun: filosofiantohtori *M. H. Kantola* fysiikan, insinööri *Jarl Gripenberg* orgaanisen kemian, insinöörit *B. Å. T. Liewendahl* ja *Mirjam Parpola* analyyttisen kemian, kemisti *William Mantere* fysikokemian, fil. maisteri *Yrjö Välskylä* epäorgaanisen kemian, filosofianmaisteri *V. Pääkkönen* mineralogian ja geologisen laitoksen, insinööri *E. E. Granfelt* koneenrakennusopin, insinööri *B. Schildt* jakotekniikan, insinööri *Yrjö Gunnar Laaksonen* yleisen koneopin, insinööri *E. M. Kivimaa* teollisuustelouden, insinöörit *N. Luoma*, *R. S. Halonen* ja *P. L. J. Kärkkäinen* geodesian, arkkitehti *Sirkka Tarumaa* deskriptiivisen geometrian, insinöörit *T. Pyökäri*, *V. V. Lehmus* ja *H. P. Lehtonen* sähkötekniikan, insinööri *J. J. Pohjanpalo* radiotekniikan, arkkitehti *Woldemar Baeckman* arkkitehtuurin ja arkkitehti *Heimo Sulo Arvid Kautonen* asemakaavaopin assistenteiksi, jonka ohessa deskriptiivisen geometrian assistenteiksi kahden kuukauden ajaksi kuluvan tammikuun 1 päivästä lukien määrättiin insinöörit *R. S. Halonen* ja *V. K. Rahikainen* sekä filosofiantohtori *L. Pimiä*.

Tammik. 14 p:nä: tammik. 1 päivästä lukien toukokuun loppuun asti rakennusopin assistentiksi arkkitehti *Martti Olavi Kivimaa*, sähkötekniikan assistenteiksi ylioppilaat *B. B. Lemström* ja *H. G. Blomberg*, analyttisen kemian assistentiksi insinööri *Doris Marianne Weckman*, työkalukoneiden ja työpajatekniikan assistentiksi ylioppilas *E. K. Telajoki*, maanviljelystekniikan assistentiksi insinööri *Matti Wäre*, jonka ohessa kemian assistentiksi kuluvaan tammikuun 1 päivästä lukien helmikuun 15 päivään asti määrättiin insinöörit *Cl. G. Alfthan* ja *H. Furuhjelm* sekä filosofiankandidaatti *A. Ketomaa*.

Tammik. 25 p:nä insinööri *Toivo Karttunen* orgaanisen kemiallisen tekniikan assistentiksi vuoden alusta enintään toukokuun loppuun saakka.

Tammik. 28 p:nä: insinööri *Veli Kauko Usko Rahikainen* mekaniikan assistentiksi tammikuun 1 p:stä toistaiseksi, enintään kuitenkin toukokuun loppuun asti.

Helmik. 3 p:nä filosofianmaisteri *Olli Lokki* matematiikan assistentiksi helmikuun 1 p:stä lukien toukokuun loppuun saakka.

Helmik. 9 p:nä: insinöörit *Henrik Furuhjelm* ja *Gunnar Alfthan* orgaanisen kemian kertaussistentteiksi 3 kuukauden ajaksi helmikuun 15 p:stä lukien. Samoin insinööri *A. Brehmer* tammikuun ajaksi ja insinööri *A. A. Rauhamaa* helmikuun 1 päivästä lukien enintään toukokuun loppuun saakka konepiirustuksen assistenteiksi.

Helmik. 17 p:nä: filosofianmaisteri *A. Ketomaa* orgaanisen kemian assistentiksi kolmen kuukauden ajaksi helmikuun 15 päivästä lukien. Samoin insinööri *Henrik Furuhjelm* kemian peruskurssin assistentiksi tammikuun 1 p:stä lukien enintään toukokuun loppuun saakka.

Maalisk. 10 p:nä insinööri *Torsten Ahlstedt* sähkötekniikan assistentiksi helmik. 1 p:stä toukokuun loppuun. Samoin insinööri *Henrik Furuhjelm* epäorgaanisen kemian rinnakkaisopetuksen kertaussistentiksi tammik. 1 p:stä toukokuun loppuun ja ylioppilas *Alexander Aue* metallurgian assistentiksi helmik. 1 p:stä lähtien toistaiseksi, enintään kuitenkin toukokuun loppuun saakka.

Maalisk. 17 p:nä: filosofianmaisteri *Liisi Johansson* biokemian opetus-assistentiksi maalisk. 1 p:stä enintään vuoden loppuun.

Maalisk. 23 p:nä: filosofiankandidaatti *Aarne Tuhkanen* maaperäopin, metsänhoitaja, filosofianmaisteri *L. Miettinen* metsätalouden assistentiksi maaliskuun 1 p:stä lukien.

Huhtik. 5 p:nä: ylioppilas *Roger Waldemar Frithiof Blåfield* lämpövoimalaboratorion assistentiksi huhtik. 1 p:stä toistaiseksi, enintään syyskuun loppuun saakka.

Toukok. 4 p:nä: tien- ja vesirakennuksen assistentiksi tammik. 1 p:stä elokuun loppuun insinööri *Viljo Suvanto*, rakennusstatiiikan ja sillanrakennuksen assistentiksi neljän kuukauden ajaksi toukokuun 1 päivästä lukien

insinööri *A. I. A. Hannelius*, vesi- ja pohjarakennuksen assistentiksi 4 kuukaudeksi toukokuun 1 päivästä insinööri *T. O. Vesamaa*, teollisuustalouden assistentiksi toukokuun ajaksi insinööri *E. M. Kivimaan* tilalle ylioppilas *Matti Jorma Kalervo Meriluoto*.

Toukok. 24 p:nä: epäorgaanisen kemian assistentiksi filosofianmaisteri *Yrjö Välkkilä*, fysikokemian assistentiksi diploomikemisti *V. W. Mantere*, asemakaavaopin assistentiksi arkkitehti *Heimo Kautonen*, radiotekniikan assistentiksi insinööri *J. J. Pohjanpalo* ja sähkötekniikan assistentiksi insinööri *V. V. Lehmus*.

Toukok. 31 p:nä: insinööri *Tor Mauritz Ljungberg* lämpövoimalaboratorion assistentiksi kesäk. 1 p:stä lukien enintään toukokuun 31 p:ään saakka, insinööri *Jarl Gripenberg* orgaanisen kemian assistentiksi kesäkuun 1 p:stä lukien enintään vuoden loppuun saakka ja insinöörit *Doris Weekman* ja *Thorwald Liewendahl* analyttisen kemian assistenteiksi kesäkuun 1 päivästä enintään vuoden loppuun saakka.

Tammik. 19 p:nä: professori Heiskasen tutkimusassistentiksi filosofianmaisteri *Erkki Niskanen*, professori Kaukon tutkimusassistentiksi filosofianmaisteri *Hannes Sihtola* ja professori Palménin tutkimusassistentiksi insinööri *Aimo Antti Leivo*.

Kesäk. 9 p:nä: insinööri *Benjamin Schildt* jakotekniikan assistentiksi neljän kuukauden ajaksi kesäk. 1 p:stä lukien.

Kesäk. 30 p:nä: insinööri *Toivo Karttunen* puukemiallisen teknologian assistentiksi kahden kuukauden ajaksi kesäk. 1 p:stä lukien.

Ylioppilaat. — Suoritetut tutkinnot.

Opiskelijain lukumäärä.

Ilmoittautumisajan kuluessa lukuvuoden alussa pyrki korkeakouluun 305 ylioppilasta, joista lokak. 12 p:nä hyväksyttiin 148, nimittäin rakennusinsinööriosastoon 15, koneenrakennusosastoon 32, sähkötekniilliseen osastoon 19, puunjalostusosastoon 14, kemian osastoon 36, joista 6 vuoriteollisuuden opintosuunnalle, maanmittausosastoon 10 ja arkkitehtiosastoon 22. Samalla hallintokollegi päätti, että lukuvuoden kuluessa saadaan korkeakouluun ottaa vielä pienehkö määrä sotapalveluksesta vapautuvia pyrkijöitä hallintokollegin kussakin eri tapauksessa suorittaman harkinnan perusteella. Tämän mukaisesti hyväksyttiin vielä lokak. 17 p:nä koneenrakennusosastoon 1 ja kemian osastoon 4 oppilasta, marrask. 11 p:nä puunjalostus- ja arkkitehtiosastoon kumpaankin 1 oppilas, jouluk. 2 p:nä koneenrakennusosastoon 1 oppilas, tammik. 8 p:nä rakennusinsinööriosastoon 1 oppilas, tammik. 14 p:nä rakennusinsinööriosastoon, sähkötekniilliseen ja kemian osastoon kuhunkin 1 oppilas sekä helmik. 17 p:nä kemian osastoon 1 oppilas.

Opettajaneuvoston esityksestä on Päämaja lomauttanut määrääjäksi korkeakoulun ylimmän kurssin oppilaita opintojensa päättämistä varten. Ajaksi 2. XI. 42—1. V. 43 lomautettiin 95 oppilasta ja ajaksi 1. V.—1. IX. —43 74 oppilasta, joista kuitenkin 34 oli edelliseen ryhmään kuuluneita, 1 kuukauden lisäloman saaneita. Heidän tilalleen lomautettiin vielä kesäk. 1 p:stä lukien 4 kuukaudeksi 28 oppilasta. Yhteysupseeriksi opintoloma-asioissa määräsi Päämaja helmik. 24 p:nä korkeakoulun geodesian lehtorin, kapteeni *R. A. Hirvosen*.

Korkeakoulussa opintoja harjoittaneiden kokonaisluku oli syyslukukaudella 402 ja kevätlukukaudella 469. Kertomuksen loppuun on liitetty taulukko, joka osoittaa, miten kokonaismäärät jakaantuvat eri opinto-osastoille.

Tutkinnot.

Lukuvuonna 1942—43 ovat korkeakoulun tutkinnon suorittaneet:

rakennusinsinööriostasossa:

a) *tien- ja vesirakennuksen insinööritutkinnon*: Vilho Hyvärinen (19. 10. 42), Viljo Olavi Hyvärinen (27. 4. 43), Toivo Johannes Härkönen (27. 4. 43), Teuvo Kalervo Karanko (19. 10. 42), Yrjö Juho Heikki Koskelainen (3. 5. 43), Kalevi Laine (2. 9. 42), Eero Jooseppi Leinonen (19. 10. 42), Vilho Johannes Markkanen (19. 10. 42), Aunus Aleksander Mikkola (27. 4. 43), Väinö Oskari Mäkinen (8. 9. 42), Pekka Niilo Niemeläinen (3. 5. 43), Eino Kustaa Saariaho (25. 1. 43), Veikko Olavi Saarinen (3. 5. 43), Aias Aatos Armas Salli (31. 5. 43), Simo Erkki Schultz (27. 4. 43), Valter Stigzelius (27. 4. 43), Arvo Johannes Ylikkipari (3. 10. 42);

b) *maanviljelyksen insinööritutkinnon*: Aarre Aksel Jäämies (20. 4. 43), Antero Könkkölä (15. 5. 43), Heikki Ilja Mäkinen (15. 5. 43), Armas Olavi Pitkänen (19. 10. 42), Pertti Eerikki Vuento (27. 10. 42);

koneinsinööriostasossa:

a) *koneenrakennuksen insinööritutkinnon*: Sergei Forsblom (31. 5. 43), Olof Gunnar Gustafsson (31. 5. 43), Paul Hedlund (5. 11. 42), Paul Gullie Holm (31. 5. 43), Unto Ilmari Kautovaara (4. 5. 43), Alpo Kaarlo A. Koivisto (31. 5. 43), Pentti Kullervo Lappalainen, fil. kand. Lars E. H. Lindfors (15. 12. 42) merkinnällä »ivallisesti», Matti Jorma K. Meriluoto (4. 5. 43), Jonas Ilpo Antero Niiniluoto (31. 5. 43), Arvo Olavi Pukkila (8. 10. 42), Paul Arvo Kallio Salonen (5. 11. 42), Aarno Sarlin (5. 11. 42), Karl Erik Alfred Stenfors (31. 5. 33), Erkki Kristian Telajoki (31. 5. 43);

b) *tehdasteollisuuden insinööritutkinnon*: P. N. J. *Anderson* (14. 10. 42), Ulf Halvarsson *Backlund* (31. 5. 43), Sven Väinö *Berglund* (31. 5. 43), Toivo Olavi *Einola* (31. 5. 43), Sven Birger *Fabricius* (26. 5. 43), T. O. *Ikonen* (14. 10. 42), Pär Erik *Johanson* (31. 5. 43), T. J. *Korkeavuori* (11. 12. 42), M. J. *Nordqvist* (11. 12. 42), H. *Pero* (14. 10. 42), Aini Kaarina *Ristonmaa* (15. 12. 42), S. O. *Rinne* (14. 10. 42), Pirjo Johannes *Salomies* (26. 5. 43), R. V. *Simberg* (14. 10. 42), Martti Uolevi *Suominen* (26. 5. 43), Aarne Ilmari *Vikkula* (31. 5. 43), Eero *Yrjönen* (26. 5. 43).

sähköteknilinen osasto:

sähkötekniikan insinööritutkinnon: Heikki Olavi *Aho* (8. 5. 43), Sinnet *Alkara* (4. 11. 42), Urho *Hakkarainen* (8. 5. 43), K. K. *Hellvuo* (4. 11. 42), Bjarne *Huldén* (31. 5. 43), Nikodemus *Immonen* (31. 5. 43), Kauko Uljas *Kajas* (4. 11. 42), Erkki Veikko Valdemar *Koskimies* (8. 5. 43), Kalevi Allan *Kulmala* (31. 5. 43), Oiva *Laakso* (31. 5. 43), Toivo August *Lehto* (8. 5. 43), Pehr Gunnar *Lillsund* (8. 5. 43), Väinö Olavi *Neuvo* (13. 10. 42), Johan Mauri Hugo *Nisula* (16. 1. 43), Maurice *Nyman* (13. 10. 42), Boris Hugo *Platán* (13. 10. 42), Inko J. *Pohjanpalo* (13. 10. 42), Väinö Tapio *Saalasti* (12. 4. 43), Juhana Pentti *Sikiö* (12. 4. 43), Tuomas Vilho Fredrik *Suni* (13. 3. 43), H. G. V. *Törnvall* (16. 1. 43), Oiva Veli Olavi *Vilpponen* (2. 9. 42), Reino Alarik *Virtanen* (31. 5. 43), Erkki *Voipio* (31. 5. 43), Vilho O. *Vuonio* (31. 5. 43);

kemian osastossa:

a) *kemian ja kemiallisen teknologian insinööritutkinnon*: Lars Johan *Aschan* (2. 3. 43), Tor Bertel Konstantin *Ertman* (14. 12. 42), Irja Sirkka Kyllikki *Juusela* (27. 5. 43), Jorma Ragnar *Karvila* (27. 10. 42), Riitta Orvokki *Lehmus* (7. 1. 43), Aimo Antti *Leivo* (14. 12. 42), Vesa Uolevi *Liuhdo* (27. 5. 43), Irja Tuulikki *Pietiläinen* (14. 12. 42), Eino Kustaa *Pul-liainen* (8. 10. 42), Kirsti Annikki *Taitto* (14. 12. 42);

b) *vuoriteollisuuden insinööritutkinnon*: Timo Henrik *Heikkinen* (18. 11. 42), Olli Eero Iisakki *Turunen* (21. 9. 42);

maanmittausosastossa:

a) *maanajakotekniikan insinööritutkinnon*: Myrsky Veli Lauri *Alanko* (30. 3. 43), Bertel Johannes *Boman* (2. 6. 43), Erik Johannes *Harju* (18. 6. 43), Hannes *Kaltiaisen* (2. 6. 43), hov. ausk. Tuure Torsten *Kulmala* (13. 10. 42), Tapani Matti *Siirilä* (13. 10. 42), Juhani Yrjö Herman *Starck* (13. 10. 42), Olli Sakari *Taitto* (2. 10. 42), fil. maist. Lauri Viktor *Virtanen* (13. 10. 42);

b) *geodesian insinööritutkinnon*: fil. maist. Olavi Erik *Heikkilä* (27. 4. 43), Viljo August *Kuvaja* (13. 10. 42), fil. maist. Martti Johannes *Kyrölä* (30. 10. 42), Mauno Matti *Käyräkoski* (13. 10. 42), Heikki *Nora* (30. 4. 43), Henrik Richard *Suitiala* (27. 4. 43);

arkkitehtiosastossa *arkkitehtitutkinnon*: Else Aili *Aropaltio* (30. 4. 43), Anders Olof *Bengts* (12. 11. 42), Alf Torsten *Juselius* (14. 10. 42), Valter *Karisalo* (30. 4. 43), Olof von *Küttner* (30. 4. 43), Erkki Antero *Koiso-Kanttila* (14. 10. 42), Reino Olavi *Koivula* (30. 4. 43), Jarkko Kalevi *Koskinen* (21. 12. 42), Nanna Elsa Maria *Lassfolk* (18. 2. 43), Veikko Bruno *Malmio* (30. 4. 43), Veikko Hjalmar *Nortomaa* (30. 4. 43), Uoti *Pajunen* (30. 4. 43), Lea Maria *Peltola* (17. 6. 43), Niilo Paavali *Pulkka* (14. 10. 42), Veikko Nestor *Raitinen* (10. 2. 43), Aulis Samuel Väinämöinen *Ranikka* (14. 10. 42), Paavo Henrik *Salminen* (1. 7. 42), Carl Baltzar Joachim *Sucksdorff* (30. 4. 43), Runo Veli Soini *Valorinta* (14. 10. 42).

Tutkinnon ensimmäisen eli yleisen osan ovat lukuvuoden 1942—1943 aikana suorittaneet:

insinööritutkinnon ensimmäisen osan:

a) *rakennusinsinööriosastossa*: Lars Anders *Hackzell*, Urho Arvo *Jantunen*, Kalervo Ilmari *Kyrölä*, Oiva Bernhard *Leikoski*, Viljo *Leppämäki*, Onni Kaapriel *Markkanen*, Aarne Lauri Olavi *Mattila*, Eino Ahti *Puranen*, Aimo Kaarlo Johannes *Sallinen*, Eino *Sirkeinen*, Gustaf Fredrik *Stenfors*, Oiva Olavi Edvard *Törmänen* ja Erkki Tapio *Vienonen*;

b) *koneenrakennusosastossa*: Nils Fredrik *Heinonen*, Matti *Jauho*, fil. kand. Eerik Jaakkima Volter *Kilpi*, Veikko Vihtori *Linnaluoto* ja Kaarle Jakob *Temmes*;

c) *sähkötekniillisessä osastossa*: Toivo Olavi *Jokinen*, Kauko Ilmari *Kahra*, Otto Henrik *Karjalainen*, Jouko Matti *Kiesiläinen*, Toimi Kalevi Ilmari *Leskinen*, Väinö Olavi *Muittari*, Armas Jalmari *Salmela*, Ulla Tellervo *Tuominen* ja Jorma Kustaa *Valle*;

d) *puunjalostusosastossa*: Tor Gustaf *Franck*, Kosti Rudolf *Helevuo*, Kalevi Valter *Koivisto*, Kalle Aatos *Parpala* ja Väinö Lauri *Timonen*;

e) *kemian osastossa*: Kim *Borg*, Veli-Jussi *Hölsö*, Martti Ilmari *Laaksonen*, Stig Lars Erik *Landgren*, Jukka Kaarlo Kalervo *Lehtosalo*, Aarne Taisto *Mahnala*, Rakel Porvari, Arto Antero *Suortti* ja Eeva *Tanner*;

f) *maanmittausosastossa*: Maiju Katriina *Hovi*, Armas Daniel *Majapuro*, Hilpas Tuovi Emerik *Lyytikäinen*, Bertil Ossian *Löfberg* ja Osmo Kalevi *Saari*;

g) *yleisten tieteiden osastossa*: fil. maist. Harkko Jalmari *Helvelahti* ja fil. kand. Ilmari *Sala*.

Arkkitehtitutkinnon ensimmäisen osan: Carl Mikael *Erno*, Birgitta Margareta *Donner*, Leo *Jakobson*, Kaj Birger *Jansson*, Irmeli *Lindholm*, Katri Helena *Malisto*, Anna-Liisa *Möykkynen*, Kerttu Annikki *Nieminen* ja Marja Tuulikki Alina *Teivaala*.

Ylioppilasyhdistykset.

Korkeakoulun ylioppilaskunnan jäsenluku on syyslukukaudella ollut 400, josta määrästä on kuulunut suomenkieliseen osakuntaan 313 ja ruotsinkieliseen 87. Kevätlukukaudella on kunnan jäsenmäärä ollut 463 ja osakuntain 372 ja 91. Syyslukukaudella opiskeli 104 näisylioppilasta ja kevätlukukaudella 107. Ylioppilaskunnan puheenjohtajana on toiminut ins. *Pentti Veijola* sekä varapuheenjohtajina insinöörit *Väinö Ansala* ja *C. G. Londén*. Ylioppilaskunnan hallituksen puheenjohtajana on ollut tekn. ylioppilas *Pekka Mannio*.

Suomenkielisen osakunnan inspektorina on ollut prof. *B. Wuolle* ja osakunnan puheenjohtajana on toiminut ins. *O. Kivelä*. Ruotsinkielisen osakunnan inspektorina on ollut prof. *H. Kyrklund* ja osakunnan puheenjohtajana tekn. yliopp. *S. Fabricius*.

Erikoisharrastusten ylläpitämiseksi on ylioppilaskunnan keskuudessa toiminut useita vapaita yhdistyksiä ja seuroja: Polyteknikkojen Urheiluseura, Teekkaritytöt, Naisten Klubi, Arkkitehtuuriklubi, Insinööriklubi, Koneinsinööriklubi, Sähköinsinööriklubi, Kemistiklubi, Maanmittariklubi, Polyteknikkojen Kuoro, Polyteknikkojen Orkesteri, Polyteknikkojen Ilmailukerho ja Teekkarisuojeluskunta.

Opintoretkeilyt.

Lukuvuoden kuluessa on tehty seuraavat opintoretket:

puunjalostusosastolla kaksi opintoretkeä, joista toinen joulukuussa Lahteen tekn. tri *F. E. Siimeksen* johdolla, mukanaan 11 opiskelijaa, sekä toinen Tampereelle ja Valkeakoskelle prof. *H. Pellisen* johdolla, mukanaan 12 opiskelijaa;

kemian osastolla kevätlukukaudella kaksi opintoretkeä, joista toinen tehtiin Vuoksenlaaksoon ja Kymenlaaksoon prof. *Kaukon* ja tri *Barth'in* johdolla mukanaan 23 oppilasta ja toinen Turkuun, Poriin ja Tampereelle tri *Barth'in* johdolla mukanaan 4 oppilasta; sekä

arkkitehtiosastolla kevätlukukaudella opintoretki Turkuun prof. *Sirénin* johdolla.

Apurahat, stipendit ja palkinnot.

Dansk Ingeniørforening'in lahjoittamat 13 kpl 10,000 mk suuruista stipendiä annettiin jouluk. 15 p:nä seuraaville ylioppilaille: *T. O. Einola, P. G. Holm, T. Ilmonen, H. Koltainen, V. Karisalo, V. Kiuru, P. H. Pietilä, P. J. Salomies, S. Schultz, V. Skinnari, E. Suksi, J. E. Tuomola ja V. O. Vuonio.*

Korkeakoulun lahjoitusrahastojen v:n 1942 korkovaroista ylioppilaille annettavat stipendit jaettiin maalisk. 17 p:nä ja stipendejä saivat tällöin: Palménin rahastosta ylioppilaat *P. V. Lappalainen, E. Nukki, K. Salonen, A. K. A. Koivisto ja H. Keso* kukin 1,000 mk sekä ylioppilas *P. K. Lappalainen* 600 mk ja ylioppilas *R. R. Ruso* 400 mk; Sanmarkin rahastosta ylioppilaat *M. J. K. Meriluoto: U. J. Kautovaara, V. N. Immonen, O. Laakso, O. Tennilä, T. Manninen, E. Yrjönen, M. Alhopuro, P. Yrjölä ja M. Rankka* kukin 600 mk; Sohlmanin rahastosta ylioppilaat *O. Hedlund, G. R. Gustafsson ja H. Lundvall* kukin 1,000 mk sekä ylioppilas *P. O. Johansson* 500 mk; Brehmerin rahastosta ylioppilaat *P. K. Lappalainen, M. J. K. Meriluoto, V. N. Immonen, O. Laakso ja O. Tennilä* kukin 400 mk; Lundgrenin rahastosta ylioppilaat *T. Manninen ja E. Yrjönen* kumpikin 400 mk sekä ylioppilas *L. Kuutti* 200 mk; Lekven rahastosta ylioppilas *R. R. Ruso* 600 mk; Polyteknillisen opiston rahastosta ylioppilaat *M. Alhopuro, P. Yrjölä ja P. A. Berg* kukin 400 mk sekä ylioppilas *L. Kuutti* 300 mk; Hallonbladin rahastosta ylioppilaat *L. Kuutti ja P. A. Berg* kumpikin 500 mk; Aleksanteri II:n rahastosta ylioppilas *U. J. Kautovaara* 150 mk ja ylioppilas *M. Rankka* 450 mk; Rynénin rahastosta ylioppilas *E. Harju* 1,000 mk; Cygnaeuksen rahastosta ylioppilas *H. Keso* 200 mk; sekä Lindehofin rahastosta ylioppilas *U. J. Kautovaara* 250 mk.

Herman ja Elisabet Hallonbladin suurempi stipendi, 4,000 mk, annettiin maalisk. 17 p:nä ylioppilas *Sirkka Juuselalle.*

Teknillisen tieteiden stipendi, suuruudeltaan 4,000 mk, annettiin maalisk. 17 p:nä insinööri *A. K. E. Vesteriselle.*

Korkeakoulun v:n 1943 menosäännössä olevasta miljoonan markan suuruudesta määrärahasta, joka on tarkoitettu sodasta palaavien ylioppilaiden avustamiseen, jaettiin huhtik. 22 p:nä apurahoja seuraavasti: 1,800 mk suuruinen kuukautinen apuraha neljän kuukauden ajaksi vuoden alusta lukien ylioppilaille *V. Karisalo, R. O. Koivula, M. V. Hakuri, K. A. Salonen, L. M. Hotinen, I. Kortessluoma, E. Suksi, A. K. A. Koivisto, P. T. Einola, U. Hakkarainen, T. A. Lehto, K. M. Tanttu, U. Backlund, P. J. Salomies, T. Manninen, E. Yrjönen, M. Alhopuro, G. Michelsson, Y. V. Liimatainen, A. O. Hyhkö, P. A. Berg ja K. A. Niilekselä*; 1,200 mk suuruinen kuukautinen apuraha neljän kuukauden ajaksi vuoden alusta lukien ylioppilaille *C. B. J. Sucksdorff, V. B. Malmio, V. Hj. Nortomaa, A. V.*

Lindquist, P. Lappalainen, V. O. Saarinen, T. O. Cederberg, P. O. Hillu, V. K. Hall, U. Liukko, M. O. Kinnunen ja V. H. Eronen; 1,800 markan suuruinen kuukautinen apuraha viiden kuukauden ajaksi vuoden alusta lukien ylioppilas *H. V. Laurénille*; 1,800 markan suuruinen kuukautinen apuraha kolmen kuukauden ajaksi ylioppilas *R. R. Rusolle* helmik. 1 p:stä lukien ja *E. L. Ikonenille* huhtik. 1 p:stä lukien; 1,800 mk suuruinen kuukautinen apuraha neljän kuukauden ajaksi huhtik. 1 p:stä lukien yliopp. *E. Saulille*; 1,800 markan suuruinen apuraha yhden kuukauden ajaksi yliopp. *A. J. Valtialle*; 1,800 mk suuruinen kuukautinen apuraha neljän kuukauden ajaksi helmik. 1 p:stä lukien yliopp. *T. V. Airakselle*; ja 1,200mk suuruinen kuukautinen apuraha kahden kuukauden ajaksi ylioppilas *J. K. Jokiselle*.

Samasta määrärahasta jaettiin kesäk. 9 p:nä seuraavat apurahat: 1,800 mk suuruinen kuukautinen apuraha viiden kuukauden ajaksi tammik. 1 p:stä lukien ylioppilaille *E. O. Nukki, T. K. Sakari, P. I. Aalto ja E. Harju*; 1,800 mk suuruinen kuukautinen apuraha neljän kuukauden ajaksi toukok. 1 p:stä lukien ylioppilaille *H. L. Leskelä, J. P. Nikula, V. V. Seppälä, Fj. Smeds, L. J. Alava, K. Möttönen, E. E. Priha, ja R. Svensson*; sekä neljän kuukauden ajaksi tammik. 1 p:stä lukien ylioppilaille *V. N. Immonen ja H. O. Aho*; 1,800 mk suuruinen kuukautinen apuraha kahden kuukauden ajaksi tammik. 1 p:stä lukien ylioppilas *O. J. Tennilälle* ja toukok. 1 p:stä lukien ylioppilas *R. R. Rusolle*; 1,800 mk suuruinen apuraha yhden kuukauden ajaksi toukok. 1 p:stä lukien ylioppilaille *K. A. Kulmala, P. A. Berg ja A. Hykkö*; 1,200 mk suuruinen kuukautinen apuraha viiden kuukauden ajaksi tammik. 1 p:stä lukien ylioppilaille *O. Kuttner, P. S. Mattila, P. K. Lappalainen, R. A. Virtanen, S. B. Fabricius, P. E. Johanson, P. N. Heinonen, K. Ingo, H. A. Klemetti, H. S. Suominen, J. B. Boman, L. O. Lahtonen ja R. I. Sonninen*; 1,200 mk suuruinen kuukautinen apuraha neljän kuukauden ajaksi toukok. 1 p:stä lukien ylioppilaille *H. A. E. Ehojoki, H. A. Öhrnberg, B. E. Mainari, E. E. Palmu, J. E. Saramo, E. E. Lammimpää, H. O. Lano, O. K. Simola, G. B. Smeds, K. O. Kilpi, P. I. Oka, P. Raassina, K. V. Bonsdorff, I. S. Härmälä ja Y. Ratia*, tammik. 1 p:stä lukien ylioppilaille *L. A. Ala-Hakula, T. G. Franck, O. Laakso ja P. G. Lillsund*, helmik. 1 p:stä lukien ylioppilas *L. K. Aarniolle* sekä kesäk. 1 p:stä lukien ylioppilaille *G. H. Virtavuori, P. Kinnarinen ja O. I. V. Tuori*; sekä kolmen kuukauden ajaksi maalisk. 1 p:stä lukien ylioppilas *E. Voipiolle* ja huhtik. 1 p:stä lukien yliopp. *B. Huldénille*.

Dosenttistipendi, suuruudeltaan 3,000 mk kuukaudessa, annettiin marrask. 11 p:nä dosentti *U. Pesoselle* kolmeksi vuodeksi.

Jouluk. 15 p:nä annettiin fil. maist. *E. H. Lindforsille* 1,000 mk suuruisen palkinto hyvin suoritetusta tutkintotehtävästä.

Kirjasto.

Kirjaston kirjavarastoon liitettiin lukuvuoden kuluessa 762 uutta nidettä, niistä lahjaksi saatuja 188. Lukuvuoden aikana tulleiden aikakauslehtien luku oli 270, joista lahjaksi saatuja 30. Kirjalainojen luku oli 3,444. Otettuja kirjalainoja uudistettiin 3,638, joten lainausten yhteinen määrä oli siis 7,082. Aikakauslehtien lukusalissa on kävijöitä ollut 980.

Lainausajat: lukukauden aikana pääsiäislauantaita lukuunottamatta arkiväpäivinä klo 10—15, joululoman aikana jouluaattoja lukuunottamatta arkipäivinä klo 10—11 sekä kesäkuukausina arkimaanantaisin, -keskiviikkoisin ja -torstaisin klo 10—11. Kirjaston lukusali oli avoinna lukukauden aikana pääsiäislauantaita lukuunottamatta arkipäivinä klo 10—15 ja 18—20 paitsi lauantaisin ja muina pyhienaattona, jolloin lukusali oli avoinna vain klo 10—15, joululoman aikana jouluaattoja lukuunottamatta arkipäivinä klo 10—12 ja 18—20 paitsi lauantaisin ja muina pyhienaattona, jolloin lukusali ei ollut avoinna, sekä kesäkuukausina arkimaanantaisin, -keskiviikkoisin ja -torstaisin klo 10—12 ja 17—19. Aikakauslehtien lukusali oli avoinna lukukauden aikana klo 9—20 ja muulloin samoina aikoina kuin kirjaston lukusali.

Lahjoitusrahastoja ja lahjoituksia.

Korkeakoulun lahjoitusrahastojen tila joulukuun 31 päivänä 1942 oli seuraava:

Aleksanteri II:n rahasto	19,025: 95
Joseph Brehmerin »	52,142: 70
Gustaf Cygnaeuksen »	6,676: 25
Aviopuolisoiden Herman ja Elisabet Hallonbladin rahasto	110,640: 50
Kansallis-Osake-Pankin rahasto	543,088: 50
Endre Lekven rahasto	19,881: 80
Karl Lindahlin »	96,262: 45
Leo Lindelöfin »	6,198: 85
Gustava Lovisa Lundgrenin rahasto	27,728: 10
Usko Nyströmin »	66,973: 50
Jussi Paatelan »	60,250: 70
Aug. Palmbergin »	145,413: 35
J. Ph. Palménin »	155,718: 45
Palovakuutusyhtiö Pohjolan »	38,059: 55
Polyteknillisen opiston »	36,802: 90
J. E. Rynénin »	57,454: 10
A. O. Saelanin »	2,530: 55
C. G. Sanmarkin »	138,924: 75

Frans Sjöströmin	»	72,954: 30
O. Y. G. W. Sohlberg A. B:n	»	130,353: 30
Johannes Sohlmanin	»	84,660: 75
Suomen Sotalaitoksen	»	11,229: 80
Teknillisten tieteiden	»	85,813: 60
O. Y. Strömberg A. B:n	»	1,176,421: 25
Walter Thomén	»	76,035: 95
Töölön Sokeritehdas O. Y:n	»	59,902: 65
Alexander Wreden	»	34,936: 45

Yhteensä 3,316,081: —

Tähän tulee lisäksi *Julius Tallbergin* rahasto, josta annetaan opintolainoja Teknillisen korkeakoulun opiskelijoille. Rahaston pääoma oli vuoden 1942 päättyessä 590,469 mk.

Dansk Ingeniörforening'in lahjoitettua Suomalaisten Teknikkojen Seura ja Tekniska Föreningen i inland nimisille yhdistyksille n. 41,000 T.kr. jaettavaksi avustuksina sellaisille teknillisten korkeakoulujen ja oppilaitosten opiskelijoille, joiden opintojen jatkaminen sotavahinkojen johdosta ilman avustusta kävisi vaikeaksi, päätti mainittujen seurojen johtokuntien Yhteistyövaliokunta marraskuussa antaa Teknillisen korkeakoulun jaettavaksi 13 kpl 10,000 mk suuruisia apurahoja. Korkeakoulu otti kiitollisuudella vastaan sanotun lahjoituksen. Toukokuussa myönsi Yhteistyövaliokunta korkeakoululle vielä 8 stipendiä à 10,000 mk, jotka myös kiitollisuudella vastaanotettiin.

Helsingissä, syyskuussa 1943.

Jussi Paatela.

Uno Rusk.

Suomen Teknillinen Korkeakoulu lukuvuonna 1942—1943.

Ylioppilaita läsnä														Suoritetut tutkimot		Tekn. tohtorintutkiminto
O p i n t o - o s a s t o	Syyslukukaudella					Kevätlukukaudella					Arkkitehti- tai insinööriintutkiminnon I osa	Arkkitehti- tai insinööriintutkiminto				
	Sukup.		Äidinkieli		Kaikkiaan	Sukup.		Äidinkieli								
	Miehiä	Naisia	Suomi	Ruotsi		Muut kielet	Miehiä	Naisia	Suomi	Ruotsi			Muut kielet			
	Kaikkiaan															
Rakennusinsinööriosaasto:																
a) tien- ja vesirakennuksen opintosuunta	36	35	1	32	4	—	46	45	1	40	6	—	11	17	—	
b) maanviljelystekniikan opintosuunta	8	8	—	8	—	—	10	10	—	10	—	—	2	5	—	
Koneinsinööriosaasto:																
a) koneenrakennuksen opintosuunta	61	61	—	44	17	—	62	62	—	42	20	—	6	15	—	
b) sähkötekniikan opintosuunta	59	57	2	45	13	1	71	69	2	56	14	1	9	25	—	
c) teollisuuden opintosuunta	45	40	5	28	16	1	50	47	3	33	16	1	5	17	—	
Kemianosaasto:																
a) kemian ja kemiallisen teknologian opintosuunta ..	71	29	42	59	12	—	94	52	42	80	13	1	9	10	—	
b) vuoriteollisuuden opintosuunta	10	10	—	8	2	—	11	11	—	9	2	—	—	2	—	
Maanmittausosaasto																
Arkkitehtiosaasto	30	27	3	27	3	—	38	35	3	35	3	—	5	15	—	
Yleisen tiedien osasto	82	31	51	59	22	1	85	32	53	64	20	1	11	19	—	
Yhteensä	402	298	104	310	89	3	469	365	104	371	94	4	60	125	—	

VUOSIKERTOMUS

1943—1944

Sisällys:

	sivu
Yleisiä tietoja	51
Korkeakoulun hallinto	63
Korkeakoulun opettajat	66
Tutkinnot	78
Stipendit, apurahat ja palkinnot	82
Lahjoitusrahastoja ja lahjoituksia	84
Kirjasto	85
Taulukko	87

Teknillinen korkeakoulu lukuvuonna 1943—1944.

Yleisiä tietoja.

Teknillisen korkeakoulun lukuvuoden avajaistilaisuus oli säännöllisestä alkamisajasta poiketen lokakuun 6 päivänä. Avajaistilaisuudessa piti korkeakoulun rehtori, prof. *J. E. Paatela* seuraavan puheen:

Herra ministeri, arvoisat kutsuvieraat, herrat professorit ja opettajat sekä läsnäolevat että asepalvelustaan suorittavat oppilaat. Hyvät naiset ja herrat.

Teknillisen korkeakoulun puolesta on minulla kunnia lausua Teidät kaikki tervetulleiksi tähän korkeakoulumme tavanomaiseen avajaistilaisuuteen.

Teknillinen korkeakoulu aloittaa jälleen uuden lukuvuoden huolimatta siitä, että maamme olemassaolonsa turvaamiseksi edelleen on pakotettu osallistumaan suurvaltain välienselvittelyyn ja korkeakoulun oppilaat valtaosaltaan yhä ovat suorittamassa raskasta isänmaallista velvollisuuttaan voimatta sen vuoksi ottaa osaa säännölliseen työskentelyyn. Teknillinen korkeakoulu tuntee tyydytystä voidessaan poikkeuksellisista oloista huolimatta avata ovensa. Mutta kieltää ei voi, etteikö tähän tyydytyksen tunteeseen sekaantuisi mielipahaa poissa olevien oppilaiden puolesta. Heille on tänä päivänä jälleen käynyt selväksi, että keitettyjen kolmen, neljän raskaan palvelusvuoden jälkeen epämääräinen odotus päästä jatkamaan keskeytyneitä opintoja jatkuu yhä.

Mutta poissa olevien joukossa on sellaisiakin oppilaitamme, jotka eivät enää milloinkaan palaa opintojensa ääreen. He ovat joutuneet suorittamaan raskaimman uhrin isänmaan puolesta. Seisaalleen nousten omistakaamme hiljainen hetki heidän velvoittavalle muistolleen.

Kun Teknillinen korkeakoulu tänään aloittaa uuden lukuvuoden — toisen kuluvan sodan aikana — keskittyvät ajatuksemme ennen kaikkea niihin lukuisiin probleemoihin opiskelevan nuorison korkeakouluvalmennuksessa, jotka sodan yhä jatkuessa vuosi vuodelta käyvät vakavamman luontoisiksi. Käyttäen täysin maanpuolustusnäkökohtien ensiarvoisen merkityksen jatkuvasti korkeakoulu on pyrkinyt vaikeuksista huolimatta järjestämään opiskelun mahdollisimman joustavasti korkeamman sodanjohdon kulloinkin asettamia toivomuksia silmälläpitäen. Niinpä jo kuluneena lukuvuotena korkeakoulun ovet ovat olleet avoinna yhteen menoon kirkollisia pyhäpäiviä lukuunottamatta. Syys- ja kevätlukukausi ovat muodostaneet käytännöllisesti katsoen yhden yhtenäisen 7 kk käsittävän lukuvuoden. Luento-opetus on ollut keskitettynä 6 kk ajanjaksoon, s. o. siihen aikaan, minkä päämajan määräämät opintolomat kestävät. Eräänlainen 5 kk pituinen kesälukukausi, tosin ilman luento-opetusta, on seurannut edellämainittua lukukautta yhteen menoon kesän ajaksi lomautettuja silmälläpitäen. Kuulusteluja on suoritettu opetusohjelman säännöistä poiketen tarvittaessa pitkin vuotta. Maanpuolustustehtäviin osallistuville mies- ja naisoppilaille on suunniteltu ja kuluneen lukuvuoden aikana käytäntöön sovellettu erinäisiä helpotuksia kurssivaatimuksiin ja tutkintojen suorituksiin nähden. Muun muassa on sallittu kuulustelujen toimeenpaneminen useissa teoreettisissa opetusaineissa luentoja kuulematta. Näistä opintojen jouduttamista tarkoittavista eduista tulevat aikanaan osallisiksi myöskin ne korkeakoulun nykyiset oppilaat, joita maanpuolustustehtävät nyt estävät ottamasta osaa opintojen harjoittamiseen. Koska opintolomia ei voida myöntää suuremmassa määrässä maan etuja vaarantamatta, korkeakoulu on suhtautunut myönteisesti palvelustaan suorittavien keskuudessa virinneeseen itseopiskeluajatukseseen. Tänä opiskelumuoto, jota jo viimeksi kuluneen lukukauden aikana on kokeiltu käytännössä sotilasjohdon ymmärtäväisen tuen turvin Äänislinnan ja Karhumäen rintamaopiskelukeskuksissa, soveltuu korkeakoulun käsityksen mukaan parhaiten käytettäväksi alkeisopetuksen aineissa. Se merkitsee siis opiskelumahdollisuuksien avautumista niille korkeakoulussa jo opintonsa aloittaneille sekä vasta-alkaville, korkeakouluun pyrkiville, joiden sijoituspaikka on mainittujen paikkakuntien läheisyydessä. Korkeakoulun piirissä on harkittu myöskin sitä kysymystä, missä määrin kirjeellinen opetus saattaisi tulla kysymykseen, mutta toistaiseksi ilman mainittavampia tuloksia.

Teknillinen korkeakoulu on kuluneena lukuvuotena kohdistanut valmennustoimenpiteensä käytännöllisistä syistä lähinnä vanhimpaan oppilaspolveen. Siihen kuuluvilla oppilailla on ollut ja on yhä edelleenkin suurimmat mahdollisuudet yhden opintoloman aikana suorittaa tutkintonsa loppuun. Päämajan suosiollisella myötävaikutuksella ja osittain oppilaiden omien toimenpiteiden avulla 125 oppilasta on suorittanut Teknillisen

korkeakoulun diplomitutkinnon lukuvuoden 1942—43 aikana. Tulosta on pidettävä hyvänä, sillä loppututkinnon suorittaneiden lukumäärä vuosittain keskimäärin laskettaessa 10 vuoden aikana on ollut vain 113. Mutta seuraavina lähivuosina tulee valmistuvien lukumäärä laskemaan jyrkästi. Jäljellä olevien lomautettavien joukossa on nimittäin enää vain pieni prosentti opinnoissaan niin pitkälle ennättäneitä oppilaita, jotka pystyvät 6 kk pituisen opintoloman aikana suorittamaan loppututkintonsa. Siksi on käytävä edistämään nuoremman ikäpolven oppilaiden opintoja. Monet tulevat tarvitsemaan vähintään 2×6 kk ja useimmat heistä vieläkin pitemmän ajan valmistuakseen. Kahden tahi sitä useamman opintoloman myöntäminen yhteen menoon samoille oppilaille ei käy laatuun, koska se tulisi herättämään katkeruutta niiden keskuudessa, jotka eivät ole päässeet ensinkään osallisiksi opintolomista. Seurauksena tulee olemaan näinollen nuoremman polven verraten hitaassa tempossa edistyvä opiskelu ja loppututkintonsa suorittaneiden määrän huomattava aleneminen, jopa tykkänään loppuminen joksikin ajaksi. Tätä epäkohtaa on osaltaan pahentanut edelleen se korkeakoulun kannalta valitettava seikka, että korkeakoulu on joutunut jo kuluneen kesälukukauden aikana luovuttamaan osan olosuhteisiin nähden muutenkin niukasta lomautettavien kiintiöstä alemman teknillisen opetuksen hyväksi. Senjälkeen kun päämaja on aivan äskettäin koronnut lomautettavien kokonaiskiintiön määrän sekä myöntänyt kuukauden kestäviä n. k. tenttilomia, tulee tilanne korkeakoulun kannalta kuitenkin olemaan viime vuotista jonkin verran valoisampi.

Harkittaessa sitä seikkaa, miten poissa olevien oppilaiden opintolomat oikeudenmukaisimmin tulisi järjestää, ylivoimaisen esteen on aina muodostanut oppilaita koskevien osoite- ja asiatietojen puuttuminen. Tämä epäkohta tulee nyttemmin kuluvan syksyn aikana poistetuksi sen kautta, että päämajan myötävaikutuksella saadaan palvelustaan suorittavien ylioppilaiden rekisteröinti loppuun suoritetuksi. Kun opettajaneuvosto on periaatteellisenä käsityksensä tuonut ilmi, että opintolomia järjestettäessä on kiinnitettävä huomiota oppilaiden suorittaman palvelusajan pituuteen, ei enää tule olemaan estettä tämän käsityksen toteuttamisen tiellä.

Kokemus on osoittanut, että rintamalla olevilla ylioppilailla, olivatpa ne Teknillisen korkeakoulun kirjoissa tai sinne pyrkiviä, esiintyy tämän tästäkin opetusta ja sen suunnittelua koskevia tiedusteluja. Jotta kaikki voisivat saada tiedusteluihinsa yhdenmukaisen ja samasta lähteestä peräisin olevat tiedot, on ylioppilasosakuntien toimesta perusteilla n. k. opintohuoltokeskus. Tämän elimen tarkoituksena on m. m. avustaa rintamaylioppilaita heidän suunnitellessaan opiskelunsa järjestämistä niin hyvin itseopiskeluna, rintamaopiskeluna tahi opiskeluna lyhyiden vuorolomien aikana.

Tämän toimenpiteen sekä ylempänä mainitun rekisteröinnin jälkeen rintamalla opiskelevilla on ainakin se tietoisuus, ettei heitä ole kokonaan unhotettu.

Korkeakoulun johtoa on kuluneen kesän ja syksyn aikana askarruttanut kysymys, miten voisi parhaiten jouduttaa rintamalla olevien oppilaiden opintoja nyt alkavana ja lähiseuraavina lukuvuosina. Periaatteessa on tultu sellaiseen ratkaisuun, että paras tulos saavutetaan, jos täydellinen luento- ja harjoitusopetus järjestetään annettavaksi kahdesti saman vuoden kuluessa niin kauan, kuin se osoittautuu tarpeelliseksi. Tällainen intensiivinen opiskelumuoto tuottaa kuitenkin monia järjestelyvaikeuksia, mutta voidaan hyvällä tahdolla toteuttaa, mikäli valtiovalta sen aikanaan hyväksyy ja osoittaa siihen tarvittavat varat. Kumpainenkin lukuvuosi kestäisi ilman sanottavia lomia kuuden kuukauden pituisen ajan, jossa ajassa vuoden luentokurssit on mahdollista käydä lävitse. *Talvilukuvuosi* kestäisi lokakuun alusta maaliskuun loppuun ja *kesälukuvuosi* huhtikuun alusta syyskuun loppuun. Kesälukuvuotena annettaisiin opetusta aluksi vain kahden alimman vuosikurssin aineissa, koska ylemmät vuosikurssit useimmilla osastoilla nyt jo suureksi osaksi alkavat olla tyhjät oppilaista. On myöskin suunniteltu, että kesälukuvuosi olisi tarkoitettu pääasiallisesti maanpuolustustehtävistä vapaina oleville oppilaille. Näin ollen tulisivat päämajan myöntämät opintolomat kesän aikanaikin täysin hyväksi käytetyiksi. Nämä toimenpiteet käytännössä toteutettuina tulisivat merkittämään rintamayioppilaiden opiskelukysymyksen verraten tyydyttävää ratkaisua korkeakoulussamme. Samalla ne tulisivat huomattavasti helpottamaan ruuhkautumista ensimmäisellä ja toisella vuosikurssilla ja osaltaan vaikuttamaan edullisesti kärjistyneeksi käyneessä insinööriopulassamme. Nyt alkavan lukukauden työ on suunniteltu tapahtuvaksi niin keskitetyllä tavalla, että p. o. suunnitelma jo kuluvan huhtikuun 1 päivästä lähtien voidaan toteuttaa siinä tapauksessa, että siihen saadaan valtioneuvoston lupa ja tarvittavat varat.

Tämän pitkän, poikkeuksellisia oloja koskevan opetusjärjestelyjen selvityksen jälkeen käännyn teidän puoleenne te maanpuolustustehtäviäanne suorittamassa olevat teekkarit. Useimmat teistä olivat mukana talvisodassa, kun taisteltiin maan olemassaolon puolesta. Teknillisen korkeakoulun lukukauden alettua pakkorauhan jälkeen monet teistä eivät saapuneet jatkamaan koulutyötään, vaan edelleen jatkoivat palvelustaan maamme rajojen lujittamiseksi tahi puolustuskuntomme kohottamiseksi tulevaisuuden ollessa hämäryyden verhoissa. Maamme jouduttua jälleen kesällä 1941 taistelemaan te olitte jatkuvasti mukana valmiina uhraamaan henkenne isänmaan puolesta. Ja edelleen te seisotte uskollisina vartiopaikoillanne.

Se ikäpolvi, johon te kuulutte, on joutunut uhraamaan isänmaalle joukon parhaita poikiaan, osan joutuessa elinikänsä kärsimään sodan vam-

moista. Te, jotka olette näiltä tuhoilta säästyneet, olette uhranneet opiskeluun parhaiten soveltuvista ikävuosistanne neljättä, viidettä vuotta. Sillävälin te olette kypsyneet miehiksi sodan ankarien lakien alaisina. Monilla teistä on perhe kasvamassa ja huoli huomenesta heidänkin puolestaan on teitä painamassa.

Lukemattomat kerrat kuluvan vuoden aikana ovat nämä huolet purkautuneet sanoiksi niiden toverienne suusta, jotka vuorolomiensa aikana ovat käyneet tervehtimässä vanhaa, rakasta kouluaan samalla saadakseen selvyyttä siitä, eikö koulu voisi tehdä jotain heidän ja heidän tovereittensa hyväksi. Vastauksen tähän usein esitettyyn kysymykseen olen edellä jo esittänyt. Sen lisäksi tahdon sanoa, nyt, kun lukuvuosi on jälleen alkamassa, että te ja teidän vaikeutenne alituisesti askarruttavat mieltämme. Me ymmärrämme oikeutetun huolestumisenne ja tulemme joka tilanteessa, osuutenne maanpuolustuksen hyväksi huomioiden, tekemään kaikkemme vaikeuksien helpottamiseksi. Ja ennen kaikkea me toivomme, että olosuhteet pian muuttuisivat sellaisiksi, että opiskelukausi teidänkin kohdaltanne voisi todenteolla alkaa. Mutta toisaalta me rohkennemme olla täysin vakuuttuneita siitä, että te huolimatta henkilökohtaisista vaikeuksistaanne, jotka taistelun tauottua ovat palanneet mieliinne, suomalaisina miehinä, Suomen armeijan upseereina ja teekkareina kestätte edelleen, mitä sitten kohdallenne onkin tuleva.

Useimmissa avajaispuheissa viime vuosina on kiinnitetty vakavaa huomiota Teknilliseen korkeakouluun otettavien uusien oppilaiden lisäämistarpeeseen silmälläpitäen maassamme jo pitemmän aikaa vallinnutta insinööri- ja arkkitehtivoimien puutetta. Lukuvuoden avajaistilaisuudessa talvisodan jälkeen silloinen rehtori professori Levón kosketteli m. m. tätä kysymystä, päätyen siihen, että rauhan palattua vuosittain vastaanotettavien uusien oppilaiden lukumäärä tulisi koroittaa 250—300 oppilaaseen.

Nyttemmin on tilanne uuden sodan syttymisen tähden yhä vaikeutunut. Sota on supistanut ennestään niukkaa insinööri- ja arkkitehtikuntaamme. Valmistumassa olevien opiskelijoiden joukko on sodan johdosta sekä kaa-tuneiden että opintonsa keskeyttäneiden muodossa vähentynyt. Mutta sen lisäksi sota on luonut lukuisia uusia arkkitehtien ja insinöörien alaan kuuluvia tehtäviä. Suurisuuntaiset, osaksi jo alulle pannut jälleenrakennus- ja rationalisoimistoimenpiteet maassamme kaipaavat jo nyt kipeästi lisääntyviä arkkitehti- ja insinöörivoimia. Ja maan taloudellisen tilan kohottaminen rauhan palattua tulee edellyttämään m. m. runsasta korkeamman teknillisen sivistyksen saanutta insinööri ja arkkitehtikuntaa.

On valaisevaa luoda lyhyt yleiskatsaus korkeakoulun oppilastilanteen kehitykseen viimeksi kuluneina vuosina. Oppilasmäärä korkeakoulus-samme on ennen v. 1939 osoittanut tasaista nousua vaihdellen 750—950 välillä. Keskimäärin laskettuna kymmenen viimeisen vuoden kuluessa

ennen v. 1940 on uusien oppilaiden vuosittainen määrä n. 170. Syysluku-
kauden alkaessa ennen talvisotaa oli opiskelijoita kaikkiaan maksimi-
määrä 1,018, josta uusia oppilaita 220. Korkeakoulun ohjelmaan sisältyi
syksyllä 1940 otettavaksi ensimmäiselle vuosikurssille 250 uutta oppilasta.
Mutta talvisodan jälkeen jäi armeijan kirjoihin niin monta korkeakoulun
oppilasta, että heidän paikkatarpeensa huomioiden uusille oppilaille ei
rohjettu varata enempää kuin 124 paikkaa, siis vajaat 50 % suunnitellusta
määrästä ja n. 35 % sillä kertaa sisäänpyrkivien lukumäärästä. Samana
vuotena oppilasluku oli alentunut 854:ään. Seuraavan lukuvuoden 1941
—1942 aikana oli Teknillinen korkeakoulu virallisesti suljettuna eikä uusia
oppilaita vastaanotettu. Keväällä 1941 päätettiin ryhtyä toimenpiteisiin
uusien oppilaiden lukumäärän koroittamiseksi 300—350. Mutta kun kor-
keakoulu vuoden tauon jälkeen avasi ovensa syksyllä v. 1942 uusille oppi-
laille, ei katsottu voitavan varata enempää kuin 148 paikkaa, s. o. vähän
yli 50 % sisäänpyrkineiden määrästä. Käytännössä tämä oppilasluku vielä
huomattavasti aleni, kun kevätlukukauden alkaessa monet oppilaiksi hy-
väksytyistä syystä tahi toisesta eivät ilmoitautuneet jatkuvasti opetusta
seuraamaan.

Tämän selvityksen nojalla voidaan todeta, että uusien oppilaiden luku-
määrä on viimeisten kolmen vuoden aikana keskimäärin yli 60 % norma-
lia pienempi ja lähes 70 % suunniteltua lukumäärää alhaisempi. Tämä
vähennys merkitsee insinööreiksi valmistuvien lukumäärän vastaavaa ale-
nemista aikana, jolloin maamme ponnistaa kaikki voimansa sodan tuhojen
korjaamiseksi. Niinikään se tietää entistä suurempaa ruuhkautumista
korkeakouluun pyrkijöiden keskuudessa lähivuosina. Onhan tunnettua,
että normaaliaikoina muutenkin vain noin puolet pyrkivistä on paikkojen
puutteen vuoksi voitu hyväksyä oppilaiksi korkeakouluun. Ja esim. sodan
kynnyksellä v. 1939 496:stä pyrkijästä voitiin hyväksyä vain 223 eli vajaat
45 %.

Toisaalta Teknillinen korkeakoulu on puolestaan ryhtynyt toimenpitei-
siin isomman oppilasmäärän vastaanottamiseksi vuosittain. On saatu
määrärahoja opettaja- ja assistenttivoimien lisäämiseksi rinnakkaisope-
tuksen järjestämistä silmälläpitäen, koska isompaa oppilasmäärää vastaa-
via luentosaleja korkeakoulussamme valitettavasti ei vielä ole. Ja korkea-
koulun suojissa on suoritettu eräitä muitakin oppilasmäärän koroittamista
tarkoittavia rakennus-, muutos- ja järjestelytoimenpiteitä.

Edellä esitettyä taustaa vastaan on korkeakoulu kuluvana syksynä tar-
kastellut uusien oppilaiden sisäänottokysymystä. On havaittu, että kah-
tena viime vuotena käytetty paikkojen varaamistoimenpide rintamalla
olevia varten on sodan yhä jatkuessa käynyt pääasiassa tarkoituksetto-
maksi. Se on luonut vapaita paikkoja toistaiseksi vastaavasti II:lle ja
III:lle vuosikursseille. Tämän epäkohdan välttämiseksi jatkuvasti, kor-

keakouluun oltiin valmiit kuluvana syksynä ottamaan täysi määrä uusia oppilaita. Ja jotta tämä kävisi mahdolliseksi, vaarantamatta rintamapalvelustaan suorittavien oppilaiden opiskelua, ollaan valmiit sopivana ajankohtana rauhan palattua järjestämään oma, erillinen opetus esim. kesälukuvuoden muodossa rintamalta palaaville oppilaille, kuten edellä on jo selostettu.

Korkeakouluun pyrkijöitä kuluvana syksynä oli ennätysmäärä 939, joista vapaita opintonsa aloittamaan n. 250. Että viimeksi mainittujen määrä nyt oli pienempi kuin edellisenä vuotena, on ymmärrettävää, kun ottaa huomioon epäselvän yleispoliittisen tilanteen. Huolimatta korkeakoulun pyrkimyksistä isompaan oppilasmäärään on nytkin lukuvuosi aloitettava vajain oppilasmäärin. Näin ollen ei ole myöskään karsintaa ollut pakko käyttää kuin arkkitehti- ja kemian osaston oppilaisiin nähden, joille on pyrkijöitä ollut enemmän kuin on ollut paikkoja. Uusia oppilaita on hyväksytty korkeakouluun nyt alkavaksi lukuvuodeksi 199, joista on 133 mies- ja 66 naisoppilasta. Palvelustaan suorittavia korkeakouluun pyrkijöitä tultaneen ottamaan korkeakoulun kirjoihin niin paljon kuin suinkin saadaan mahtumaan ja lienee kokonaismäärä arviolta 400—500. Näistä on suunniteltu 200 oppilaan voivan aloittaa opintonsa ensimmäisen talvitali kesälukukauden alkaessa senjälkeen, kun on palattu rauhanomaisiin oloihin. Nämä oppilaat muodostaisivat yhdessä v. 1939 sisäänkirjoitettujen oppilaiden kanssa n. 300—350 oppilasta käsittävän ensimmäisen vuosikurssin.

Voidaan kysyä, miksi tällä kertaa otettiin vastaan hakemuksia sellaisiltakin ylioppilailta, joita sotapalvelus estää nyt aloittamasta opinnot. Syitä voidaan esittää useampiakin. Muun muassa korkeakoulu sai tämän toimenpiteen avulla päteviä ennakkotietoja rauhanomaisten olojen palattua korkeakouluun pyrkivien lukumäärästä tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten. Toisaalta on tahdottu antaa varmuus pääsystä korkeakouluun sellaisille rintamapalvelustaan suorittaville korkeakouluun pyrkiville, jotka hyvien koulutodistustensa perusteella katsotaan rauhan palattua kykeneviksi nopeasti ja menestyksellisesti harjoittamaan opintoja korkeakoulussa. Tämä toimenpide on omiaan myöskin helpottamaan monen karsitun tulevaisuuden suunnitelmien tekoa samalla kun hyväksytyillä on tilaisuus ryhtyä harjoittamaan itseopiskelua palveluksensa ohella. Ja edelleen sen tapauksen varalta, että rauha lukuvuoden aikana tulisi solmituksi, ei ole tarpeen demobilisaation tapahtuessa järjestää uutta haku-aikaa rintamalta palaavia oppilaita varten.

Oppilasaines, joka näinä vuosina pyrkii korkeakouluun, on ymmärrettävistä syistä heikosti valmennettua verrattuna siihen, mitä se normaali-vuosina oli. Lisäksi se on hyvin epätasaista. Joukossa on sodan edellisen ajan ylioppilaita, sodan aikana ylioppilastutkintonsa suorittaneita sekä

sellaisia, jotka on hyväksytty ylioppilaiksi tutkintoja suorittamatta. Ja monella on takanaan sodan johdosta tapahtuneet helpoitukset oppikoulukurssien suorituksessa. Mutta mitä pahinta, pitkä keskeytys opintojen harjoittamisessa sekä tottumattomuus keskitettyyn henkiseen ponnisteluun tulevat epäilemättä heikkojen pohjatietojen ohella vaikeuttamaan ja hidastamaan opiskelua.

Teknillinen korkeakoulu on kuluvana vuonna päättäneen rehtorikauden aikana toiminut koko ajan vaikeissa olosuhteissa. Sen opetustoiminta on ollut sodan vuoksi verraten rajoitettua. Lukuvuoden 1941—1942 aikana oli korkeakoulu virallisesti suljettuna. Sen sijaan on työskentely ja valmistelut korkeakoulun sisäisen hallinnon sekä tutkimus- ja opetustoiminnan hyväksi ollut kuluneena ajanjaksona voidaan sanoa jopa kuumeisen kiireellistä.

Jo pitemmän ajan vireillä ollut rakennuslaboratorion uutisrakennustyö, johon tarkoitukseen jo myönnettyt määrärahat oli ollut pakko käyttää korkeakoulun päärakennuksen pommitusvaurioiden korjaamiseen, saatiin viimeinkin v. 1941 alulle huolimatta maassa siihen aikaan vallinneista vaikeista oloista. Että tämä lainkaan kävi silloin mahdolliseksi, perustui siihen, että k. o. rakennushankkeeseen ehdotettiin ryhdyttäväksi muutetun ohjelman pohjalla. Sen mukaan kytkeytyi siihen valtion tehostetun teknillisen tutkimustoiminnan aikaansaaminen laajemmalla pohjalla. Ja talvisodan jälkeinen aika osoittautui vaikeuksista huolimatta asialle otolliseksi. Hallituspiiritkin alkoivat näissä oloissa käsittää, että keskitetty teknillinen tutkimus voi tehdä suuria palveluksia maan teollisuudelle ja sodan jälkeiselle, valtavaksi muodostuvalle jälleenrakentamistoiminnalle.

Mutta Teknillinen korkeakoulu hyötyi toimenpiteestä samalla. Rakennusteknillisten opetus- ja tutkimuslaboratorioiden lisäksi saatiin toistaiseksi välttävät tutkimus- ja opetustarkoituksia palvelevat laboratoriot eräille muillekin korkeakoulun opetusosastoille. Niinpä vuoritekniliselle laboratoriolle tarjoutui tilaisuus siirtymiseen nykyisen päärakennuksen kellari-kerroksesta jossain määrin väljempiin ja opetuksen merkitystä paremmin vastaaviin suojiin. Samoin kävi metallurgian opetuksen, joka vapautti muutaman huonetilan ennestään liian ahtaan kemian opetusrakennuksen kellari-kerroksesta. Metalli- ja työpajatekniikan tutkimus- ja opiskelulaboratorion tarve tuli uuden rakennushankkeen toteutumisen jälkeen myöskin väliaikaisesti autetuksi. Niinikään biokemian opetus ja tutkimustoiminta kävi tästälähin mahdolliseksi korkeakoulun omissa suojissa, joskin verraten ahtaissa, oltuaan tähän saakka yksityisten liikkeitten armoilla. Ja vihdoin puuteknillisen opetus- ja tutkimustoiminnan siirron kautta konelaboratoriorakennuksesta p. o. uuteen ja tarkoituksenmukaisempaan huoneistoon kävi mahdolliseksi tehdä eräitä huoneistojärjestelyjä itse korkeakoulun päärakennuksessa. Siirtämällä koneenrakennusosaston kah-

den ylemmän vuosikurssin opetus konelaboratoriorakennukseen, puuteknilliseltä laboratoriolta vapautuneisiin huonetiloihin, päärakennuksessa on käynyt mahdolliseksi lisätä m. m. harjoitus- ja piirustussaleja jonkun verran koroitettua oppilasmäärää varten.

Teknillisen korkeakoulun sääntöjen uusiminen oli myöskin ollut jo pitemmän ajan vireillä. Opetustoiminnan ollessa lukuvuonna 1941—1942 keskeytyneenä opettajakollegi kävi ponnella käsiksi tähän tehtävään ja syyskuulla 1941 valtioneuvosto vahvisti uuden Teknillistä korkeakoulua koskevan asetuksen. Rinnakkain tämän tehtävän kanssa kehitettiin opetusohjelman uudistamiskysymystä sillä seurauksella, että se vähäisiä yksityiskohtia lukuunottamatta voitiin soveltaa käytäntöön ensimmäisellä vuosikurssilla v. 1942 syksyllä. Opetusohjelman uudistaminen edellytti vuorostaan tutkintosäännön vastaavaa uusimista. Tämäkin tehtävä kypsytettiin käytännöllisesti katsoen valmiiksi jo vuoden 1942 kuлуessa, vaikka se eräiden yksityiskohtien loppukäsittelyn vuoksi vahvistettiin vasta kuluvan vuoden toukokuussa. Muistiin on merkittävä myöskin kuluneella rehtorikaudella tapahtunut huomattava opettaja- sekä assistenttitoimien lisääntyminen.

Kuten ylläolevasta käy selville, on kuluneen rehtorikauden aikana, jota käytännössä on kestänyt vain tasan 2 ½ vuotta, suoritettu ennätysellinen määrä Teknillisen korkeakoulun vastaiselle toiminnalle merkityksellisiä uudistuksia, joiden läpiajaminen nykyisenä, poikkeuksellisenä aikana ei ole ollut mikään helppo asia. Tässä tilaisuudessa Teknillinen korkeakoulu haluaa lausua julki parhaat kiitoksensa entiselle rehtorilleen, professori Levón'ille, siitä laajakantoisesta uudistustyöstä, minkä hän rehtorikauteen on suorittanut korkeakoulun hyväksi. Samalla Teknillinen korkeakoulu lausuu hartaan toivomuksensa olevan, että professori Levón siirryttyään maan teollisuuden johtopaikoille ei unohtaisi korkeakoulua, vaan pyrkisi puolestaan edelleen työskentelemään Teknillisen korkeakoulun ja maan teollisuuden toisiinsa lähentämiseksi.

Kuluneina sotavuosina Teknillisessä korkeakoulussa on saatu aikaan lukuisia sekä sisäisiä että ulkonaisia uudistuksia, kuten ylempänä on käynyt selville. Korkeakoulu on pyrkinyt mikäli mahdollista varustautumaan kyetäkseen menestyksellisesti pavelemaan maata sen pyrkimyksissä sodan tuhojen korjaamiseksi ja uuden henkisen ja taloudellisen hyvinvoinnin luomiseksi rauhallisten olojen palattua. Siinä mielessä on muun muassa opettajanvirkojen lukumäärä viimeksi kuluneina vuosina maan taloudellisesta ahdinkotilasta huolimatta lisääntynyt normaalia nopeammassa tempossa. Mutta vakinaisten opettajavaimien puute on siitä huolimatta varsin tuntuva korkeakoulussamme tällä hetkellä. Näin ei ole asianlaita yksinomaan eräisiin vastaperustettuihin professorinvirkoihin nähden. On useampia vanhoja professuureja, jotka ovat jääneet tahi juuri ovat jäämässä

vakinaista hoitajaansa vaille. Neljäänkymmeneen yhteen nousevasta professorinvirasta on täyttämättä 9. Tämän lisäksi kolme professorin virkaa hoitaa poikkeusmääräysten nojalla täysinpalvellut viranhoitaja ja kahta professuuria viransijaiset. Näinollen n. 34 % professorinviroista on vakinaista hoitajaansa vailla. Ja eräiden muiden korkeakoulun professorien on ollut pakko poikkeuksellisten olojen vuoksi sallia hoitaa opetustehtäväänsä ohessa toisia päätoimen luontoisia valtion tahi puolustuslaitoksen virkoja. Arveluttavinta asiassa on vielä se, että vakinaisten opettajavoi-
mien puute kohdistuu tällä kerralla eräisiin korkeakoulun kaikkein keskeisimpiin opetusaloihin. Niinpä kemian osaston seitsemästä professorinvirasta on viisi täyttämättä. Koneenrakennusosaston seitsemästä professorinvirasta on täyttämättä kolme ja kolmea hoitaa täysinpalvellut professori. Ja puunjalostusosaston kolmesta professorinvirasta kahta hoitaa viransijainen. Tilanne on korkeakoulun opetuksen kannalta sangen huolestuttava, varsinkin kun se ei ole nopeasti autettavissa.

Ja mitkä sitten ovat olleet ne syyt, jotka ovat johtaneet tähän pulmalliseen tilanteeseen? Pohjimmaisena syynä haluaisin merkitä muistiin jo pitemmän ajan kuluessa vallinneen ja yhä vallitsevan henkisen työn suorittajille maksetun alipalkkauksen. Tosin on myönnettävä, että valtion virkamiesten palkat korotettiin kuluvan vuoden alusta lähtien. Mutta huolimatta suurelta näyttävästä palkankorotuksesta on edelleen todettava, että palkat eivät nykyisinkään vastaa sitä perusteellista valmennusta, jota korkeakoulun opettajanvirkoihin valmistuvilta vaaditaan. Seurauksena on, että kysymyksen ollessa juuri tällaisesta korkealuokkaisesta työvoimasta, teollisuus kiinnittää parhaat kyvyt jälkikasvun käydessä heikoksi. Käytännössä on voitu todeta, että professorinvirkojen pätevyyyteen vaadittavien teknillistieteellisten ansioiden puuttuminen juuri on ollut yksi pahimpia kompastuskiviä korkeakoulun professorinvirkoja täytettäessä, nimenomaan, kun on ollut kysymys teknillisten ammattialojen opetusaineista. Ja siihen on tieteellisestä tutkimustyöstä maksettavan alipalkkauksen ohella toinenkin syy. Teknillistieteellinen tutkimus on maassamme herätetty eloon varsin myöhään. Tarkoituksenmukaisten tutkimuslaitosten puuttuessa ja alipalkattuna se on hitaasti kehittynyt. Eivätkä tutkijoiden tulevaisuudenperspektiivitkään ole olleet houkuttelevia. Ne lisääntyneet mahdollisuudet, jotka vasta perustettu Valtion teknillinen tutkimuslaitos tässä suhteessa tulevaisuuden varalle avaa, on tyydytyksellä merkitävä muistiin.

Vakinaisten opettajavoi-
mien jatkuva puute keskeisimmissä opetusaineissa merkitsee vaarallista heikkousta koulumme opetuksessa, josta olisi mitä pikimmin päästävä. Opetuksen tasoa alentavia ovat myöskin opetuskurssissa tapahtuvat huojennukset sekä suunniteltu keskitetty opetus. Mutta ne on leimattava sodanaikaisiksi tilapäisjärjestelyiksi, jotka

me olemme velkaa rintamalla kunniakkaasti suoriutuneille pojillemme. Senjälkeen on opetus jälleen suunnattava sellaisiin uomiin, jotta oppilaalle jää riittävästi aikaa aineeseensa syventymiseen. Vain näin saadaan syntymään myöskin tieteelliseen tutkimukseen kohdistuvaa harrastusta, jota meillä kauan on kipeästi kaivattu. Sillä todettava on taas tässäkin tilaisuudessa, kuten niin usein ennenkin on tehty, että nykyinen käytännön tekniikka nojaa vankasti siihen perustaan, jonka luonnontieteet ja niihin pohjautuva tieteellinen tutkimustyö muodostavat, se elää ja kehittyy niiden mukana.

Ja lopuksi haluan lausua vielä sekä korkeakoulun opettajille että opintonsa nyt aloittaville oppilaille, niinhyvin naisille kuin miehille muutaman sanan. Nyt alkavan lukuvuoden mukana siirtyy vastattavaksemme melkoisesti edesvastuullisempi tehtävä kuin normaalisissa oloissa on asianlaita. Lyhennetty opetusaika merkitsee opettajalle tiivistetyimmän opetuksen antamista ja kuulijalle keskitetympää opetuksen hyväksikäyttöä. Ja suhtautuminen oppilailhimme ja heidän moninaisiin pulmiinsa nykyhetkellä vaatii meiltä opettajilta aivan erikoista kärsivällisyyttä ja hyväntahtoista ymmärtämystä. Ja te, nuoret naiset ja miehet, jotka olette päässeet monen vaikeuden jälkeen opintojanne harjoittamaan, käsittänette olevanne sen velkaa palvelustaan vielä suorittaville tovereillemme, että ahkeroitte opinnoissanne kuin ei ennen milloinkaan. Näin teette palveluksen sekä itsellenne, tovereillemme että koko maalle. Näin valmistatte opiskelupaikan niitä kärsimättömästi odottaville tovereillemme. Lausun teidät sekä opettajat että oppilaat tervetulleiksi Teknillisen korkeakoulun muurien suojiin menestyksellisen yhteistyön merkeissä.

Tärkeimmät tapahtumat lukuvuoden aikana.

Lukuvuoden opetus alkoi välittömästi avajaistilaisuuden jälkeen ja joudutettiin luento-opetustoimintaa eri tavoin siinä tarkoituksessa, että rintamalta opiskelemaan lomautetut oppilaat kuuden kuukauden pituisen opintolomansa aikana olisivat tilaisuudessa kuuntelemaan luentokurssinsa loppuun. Opetustoiminta jatkuikin sotatilasta huolimatta ilman sanottavia häiriöitä aina vuoden 1944 helmikuun alkupuolelle saakka. Mutta helmikuun 6 päivänä klo 19 aikaan illalla kohtasi Helsingin pitkästä aikaa yllättäen ankara ilmapommitus, jota kesti seuraavan sunnuntaipäivän aamuvorhaiseen saakka. Sijaintinsa vuoksi lähellä satama-aluetta teknillisen korkeakoulun rakennukset kärsivät tällöin jälleen huomattavia vaurioita ja korkeakoulun kirjasto, lukuunottamatta lainassa olleita teoksia sekä eri osastojen käsikirjastoja, tuhoutui pommitusta seuranneessa tulipalossa. Palo sai kohta alun alkaen kirjastosiipirakennuksessa niin suuren

vallan, ettei sen sammuttaminen ollut mahdollinen niiden verraten vähäisten vahtimestari- ja oppilasvoimien avulla, jotka olivat olleet tilaisuudessa pommituksesta huolimatta tuhopaikalle saapumaan.

Palon torjumisen täytyi supistua vain tulen leviämisen estämiseen koulun Hietalahdentorin puoleiseen siipirakennukseen sekä toisaalta kemian laboratoriorakennukseen. Vesijohtopaineella toimivat koulun letkut eivät olosuhteista johtuen pystyneet riittävässä määrässä antamaan sammutusvettä pääsiiven ylimpiin osiin, vaan tuli pääsi puolen yön jälkeen leviämään sen ullakkokerrokseen uhaten koko torin puoleista päärakennusta. Kaikeksi onneksi saatiin lopulta, vaikkakin vasta puolen yön jälkeen palokunnan moottoriruisku paikalle, jonka avulla päärakennuksen palo aamuun mennessä onnistuttiin sammuttamaan.

Palossa tuhoutui päärakennuksen vesikaton lisäksi koko Bulevardin puoleinen siipirakennus, jossa oli sijoitettuna kirjasto varastoineen, lukusali, yksi kolmesta koulun isoista luentosaleista sekä kolme koulun suurimmista piirustussaleista y. m. Bulevardin puoleisen päärakennuksen ylimmissä kerroksissa, joissa arkkitehtiosasto sijaitsee, tuli turmeli lisäksi osittaisesti osaston muita opetus- ja kokoelmahuoneistoja niin, että osastolle ei jäänyt ainoatakaan käyttökelpoisia piirustussalia. Niinikään tulipalo tuhosi täydellisesti kemian laboratorioon liittyvän piharakennuksen. Siinä menetti kemian osasto m. m. ainoan ison auditorionsa, opetusvälineynnä muine kokoelmineen, kemikaali-, lasi- y. m. varastoineen.

Korkeakoulun päärakennus ja kemian laboratoriorakennus sisustuksiineen ja laitteineen kärsivät palo- ja vesivahinkojen ohella pommiosumien ja ilmanpaineen aiheuttamia huomattavia vaurioita kaikissa kerroksissa. Puukemian rakennuksessa sotilassairaalan tontilla syttyi myöskin tulipalo, joka kuitenkin saatiin rajoitetuksi, mutta sammutusvesi sekä ilmanpaine aiheuttivat vahinkoja sekä rakennukselle että sisustukselle ja välineille. Kone- ja sähkölaboratoriorakennuksissa samoin kuin tutkimuslaitoksen rakennuksissa rajoittuivat pommituksen aiheuttamat tuhot vain ilmanpaineen aiheuttamiin vahinkoihin.

Edellä olevan johdosta keskeytettiin korkeakoulun toiminta viikon ajaksi, jona aikana korkeakoulun oppilaat, miehet ja naiset, suorittivat kiitettävällä tavalla vaurioituneiden rakennusten ensiapu- ja suojaustöitä. Näin säästyttiin ainakin niistä tuhoista, joita pakkanen ja tuisku monessa pääkaupunkimme pommitetussa talossa jälkeenpäin aiheutti.

Tämän jälkeen Rakennushallituksen toimesta on suoritettu korkeakoulun rakennuksissa välttämättömiä suojaustöitä sekä sellaisia korjaustöitä, että opetustoiminta on voinut jatkua.

Koska Helsinkiä kohtasi tämän jälkeen vielä kaksi huomattavampaa lentopommitusta ja oli odotettavissa yhä useampia samanlaisia, kehoitettiin opettajia lisäämään luentojensa viikottaista lukumäärää, jotta opinto-

lomalla olevian oppilaiden kurssit olisi saatu päätökseen ennen koulutyön mahdollista keskeytystä. Valmisteltiin suunnitelmia myöskin koulutyön jatkamiseksi maaseudulla tarpeen niin vaatiessa. Odotettuja uusia huomattavampia pommitushäiriöitä ei tapahtunutkaan, joten luentotoiminta saatiin päättymään ennen maaliskuun loppua suunnitellussa ajassa. Korkeakoulun toiminta jatkui niitä oppilaita varten, jotka olivat tilaisuudessa seuraamaan opetusta jatkuvasti aina toukokuun loppuun saakka.

Huolimatta jonkinverran vaikeutuneesta yleistilanteesta maassa päämajan järjestelyosasto lomautti kuuden kuukauden opiskelua varten 62 teknillisen korkeakoulun oppilaita. Kauppa- ja teollisuusministeriö oli teknillisen korkeakoulun pyynnöstä vuoden 1944 lisämenoarvioon varannut kesälukuvuoden toteuttamisesta aiheutuvia lisämenoja varten 660,000 markan suuruisen määrärahan.

Kesälukuvuosi aloitettiin huhtikuun alussa osallistuen siihen n. 80 oppilasta. Opettajaneuvoston päätöksen mukaan opetuksen antaminen rajoittui tällä kerralla kolmannen kurssin oppilaille seuraavilla osastoilla rakennusinsinööriosastolla rakennustekniikan sekä tien- ja vesirakennuksen opintosuuntaan, koneenrakennusosastolla koneenrakennuksen opintosuuntaan, sähkötekniillisellä osastolla, puunjalostusosastolla, kemian osastolla analyttisellä, orgaanisbiokemiallisella, fysikokemiallisella sekä metallurgian ja vuoriteollisuuden opintosuunnilla.

Sen johdosta, että sotatilanne odottamatta kiristyi kesäkuun alkupuolella, opetus oli kesäkuun 13 päivänä keskeytettävä sen jälkeen, kun päämajasta oli saapunut tiedonanto, jonka mukaan kaikki opintolomat oli välittömästi peruutettava.

Korkeakoulun hallinto.

Neuvottelukunta.

Valtioneuvosto päätti 2 p:nä kesäkuuta 1943 jälleen asettaa Teknillisen korkeakoulun sääntöjen edellyttämän neuvottelukunnan kesäkuun 30 p:nä 1946 päättyvän kolmivuotiskauden ajaksi ja kutsui neuvottelukunnan puheenjohtajaksi Suomen Teollisuusliiton toimitusjohtajan, yli-insinööri *Lauri Sakari Heleniuksen* ja jäseniksi Outokumpu Oy:n toimitusjohtajan, vuorineuvos *Eero Mäkisen*, Kajaanin Puutavara Oy:n toimitusjohtajan, diplomi-insinööri *Niilo Kannon*, O. Y. Strömberg A. B:n apulaisjohtajan, diplomi-insinööri *Lauri Paavolaisen*, rautatiehallituksen ratateknillisen toimiston yli-insinöörin *Frans Ludvig Lehtisen* ja Osuusliike Elannon teknillisen johtajan, diplomi-insinööri *Väinö Ilmari Voionmaan*.

Opettajaneuvosto ja Hallintokollegi.

Lukuvuoden 1943—44 aikana on korkeakoulun opettajaneuvosto, jossa rehtori sääntöjen mukaisesti on puheenjohtajana ja johon kaikki professorit kuuluvat, kokoontunut 17 kertaa. Hallintokollegi, jonka muodostavat rehtori, vararehtori ja kaikki osastonjohtajat, on kokoontunut 31 kertaa. Rehtorina on ollut prof. *Jussi Paatela* ja vararehtorina prof. *Martti Paavola*.

Lukuvuoden kuluessa on asetettu useita erikoisvaliokuntia, joista eräät edellytetään korkeakoulun säännöissä ja toiset taas on asetettu opettajaneuvostossa tai hallintokollegissa käsiteltäviin asiain valmistelua varten. Valiokuntain tehtävistä ja kokoonpanosta sekä muista opettajaneuvoston tai hallintokollegin jäsenilleen antamista tehtävistä mainittakoon seuraavaa:

Marrask. 9 p:nä valittiin prof. *Roschier* korkeakoulun edustajaksi Valter Ahlströmin Säätiön hallitukseen Suomen teollisuuden palvelukseen valmistautuvia insinöörejä varten kalenterivuodeksi 1944—46.

Marrask. 11 p:nä asetettiin eri oppiaineiden kompendioiden aikaansaamiseksi valiokunta, johon kutsuttiin vararehtori, prof. *Paavola* puheenjohtajaksi sekä jäseniksi proff. *Hannelius* ja *Kauko*.

Marrask. 30 p:nä valittiin prof. *Harald Kyrklund* korkeakoulun edustajaksi Suomen Standardisoimislautakuntaan kolmivuotiskaudeksi 1944—46.

Jouluk. 14 p:nä valittiin vuodeksi 1944 jäseniksi korkeakoulun kielitutkintolautakuntaan entiset jäsenet proff. *Brotherus*, *Heikinheimo* ja *Lindberg*, toimien prof. *Brotherus* puheenjohtajana.

Jouluk. 14 p:nä valittiin Ammattienedistämislaitoksen hallintoneuvostoon kolmivuotiskaudeksi 1944—46 korkeakoulun varsinaiseksi edustajaksi prof. *Harald Kyrklund* ja varaedustajaksi prof. *Viljo Viktor Ylöstalo*.

Jouluk. 28 p:nä asetettiin rakennustoimikunta, jonka tehtävänä on korkeakoulun rakennustoiminnan suunnitteleminen ja valmisteleminen. Toimikunnan puheenjohtajaksi määrättiin korkeakoulun rehtori, prof. *Paatela* ja jäseniksi proff. *Brotherus*, *Sirén* ja *Palmén*.

Valiokuntaan korkeakouluun pyrkijöiden arvosteluperusteiden uudelleen tarkistamista varten valittiin tammik. 25 p:nä puheenjohtajaksi prof. *Brotherus* ja jäseniksi proff. *Paavola* ja *Hannelius*.

Julius Tallbergin lainarahaston vuoden 1943 tilien tarkastajiksi valittiin tammikuun 25 p:nä uudelleen prof. *Kokkonen* ja toimistopäällikkö *Gustaf Valentin Fältmars*.

Korkeakoulun lahjoitusrahastojen ja koulukassan vuoden 1943 tilien tarkastajiksi valittiin tammikuun 25 p:nä uudelleen proff. *Nyström* ja *Stenij*.

Jäseniksi kolmivuotiskaudeksi 1944—46 Kansallis-Osake-Pankin rahaston stipendilautakuntaan, jonka puheenjohtajana rahaston sääntöjen

mukaisesti toimii korkeakoulun rehtori, valittiin helmikuun 8 p:nä opettajaneuvoston keskuudesta prof. *Pellinen* ja korkeakoulun ulkopuolelta pääjohtaja *Mauri Honkajuuri* sekä prof. *O. Tarjanne* ja vuorineuvos *Lauri Helenius*.

Mahdollisen evakuoinnin varalta päätettiin helmikuun 10 p:nä asettaa evakuoimisvaliokunta, johon puheenjohtajaksi valittiin prof. *Heiskanen* ja jäseniksi prof. *Kaitera* ja varatuomari *Tornivuori*.

Luentomonistetoiminnan ohjaamista ja hoitamista varten asetettiin helmikuun 18 p:nä toimikunta, jonka puheenjohtajaksi valittiin prof. *Paavola* ja jäseniksi proff. *Hanneli* ja *Kauko* sekä taloudenhoitaja *Tornivuori*.

Korkeakoulun ylioppilaskunnan esityksestä päätettiin maaliskuun 3 p:nä perustaa opintohuoltotoimisto asepalveluksessa olevien korkeakoulun oppilaiden opiskelun järjestämiseksi. Huhtikuun 24 p:nä määrättiin ylioppilas *Urpo Ratia* kysymyksessä olevan toimiston johtajaksi ja hänen avukseen ylioppilas *Raili Laipio*.

Maaliskuun 16 p:nä määrättiin korkeakoulun päärakennuksen sekä kemian ja puukemian laboratoriorakennuksien suojeluvalvojaksi ylivahtimestari *A. V. Nyberg* ja koneteknillisten laboratoriorakennuksien ja sähköteknil-lisen laboratorion rakennuksien ynnä asuinrakennuksien suojeluvalvojaksi preparaattori *Y. Liusvaara*.

Maaliskuun 16 p:nä asetettiin korkeakoulun eri stipendirahastojen varoista vuonna 1944 suoritettavien stipendien jakamista varten valiokunta, johon valittiin proff. *Heikinheimo* ja *Roschier* ja varalle prof. *Pellinen*.

Korkeakoulun toiseen väljempään ympäristöön siirtämistä ja sen yhteydessä mahdollista korkeakoulun jakamista eri korkeakouluiksi tarkoittavien kysymysten valmistavaa selvittämistä varten asetettiin huhtikuun 4 p:nä valiokunta, johon valittiin professorit *Paavola*, *Meurman* ja *Kauko*.

Korkeakoulun edustajaksi Puuteknillisen tutkimuksen kannatusyhdistyksen r. y. hallitukseen kolmivuotiskaudeksi 1944—46 valittiin toukokuun 2 p:nä korkeakoulun entinen edustaja prof. *Levón*.

Osastokollegit.

Osastokollegit, jotka ensisijassa käsittelevät opetusta ja tutkintoja koskevia asioita, ovat lukuvuoden kuluessa kokoontuneet: arkkitehtiosaston kollegi 10 kertaa, rakennusinsinööri-osaston 18 kertaa, koneenrakennus-osaston 8 kertaa, sähköteknil-lisen osaston 10 kertaa, puunjalostusosaston 14 kertaa, kemian osaston 25 kertaa, maanmittausosaston 13 kertaa ja yleisten tieteiden osaston 13 kertaa.

Osastonjohtajina ovat toimineet: arkkitehtiosaston prof. *Lindberg*, rakennusinsinööri-osaston prof. *Hanneli*, koneenrakennusosaston prof. *Wuolle*, sähköteknil-lisen osaston prof. *Heikinheimo*, puunjalostusosaston

prof. *Roschier*, kemian osaston prof. *Palmén*, maanmittausosaston prof. *Heiskanen* ja yleisten tieteiden osaston prof. *Brotherus*.

Toukokuun 30 p:nä toimitettiin osastonjohtajien vaali yhdeksi vuodeksi heinäkuun 1 p:stä 1943 lukien ja valituiksi tulivat rakennusinsinööriosaston johtajaksi prof. *Hannelius*, koneenrakennusosaston prof. *Rahola*, sähköteknillisen osaston prof. *Ylöstalo*, puunjalostusosaston prof. *Roschier*, kemian osaston prof. *Kauko*, maanmittausosaston prof. *Heiskanen*, arkkitehti-osaston prof. *Sirén* ja yleisten tieteiden osaston johtajaksi prof. *Brotherus*.

Korkeakoulun opettajat.

Korkeakoulun professoreille *Paavo August Perolle*, *Kustaa Bernhard Wuolteelle* ja *Emil Johannes Simolalle*, jotka ovat täyttäneet 67 vuotta mutta eivät vielä 70, on myönnetty oikeus pysyä virassaan enintään kesäkuun 30 p:ään 1945 saakka.

Opettajavirkain täyttäminen.

Vuoden 1943 alusta perustetun maatalousrakennusten erikisopettajan-toimen oltua asianmukaisesti haettavaksi julistettuna, hakivat määrätyn hakuajan kuluessa sanottua tointa diplomi-arkkitehti *Jalo Toivo Paatela* ja *Esko Sakari Suhonen*. Hankittuaan arkkitehtiosaston johtajan, professori *C. Lindbergin* ja arkkitehtiosaston osastonkollegin asiantuntijalausunnat hakijoiden pätevyydestä opettajaneuvosto kokouksessaan heinäkuun 1 p:nä päätti, samalla kuin molemmat hakijat selitettiin päteviksi toimeen, nimittää diplomi-arkkitehti *Jalo Toivo Paatelan* Teknillisen korkeakoulun maatalousrakennusten erikisopettajaksi elokuun 1 p:stä 1943 lukien.

Vuoden 1943 alusta perustetun suontuntemuksen erikisopettajantoimen oltua asianmukaisesti haettavaksi julistettuna, haki määrätyn hakuajan kuluessa sanottua tointa ainoastaan ylimääräinen professori *Mauno Johannes Kotilainen*. Selitettyään toimen ainoan hakijan päteväksi sanottuun toimeen opettajaneuvosto kokouksessaan heinäkuun 1 p:nä päätti nimittää professori *Mauno Johannes Kotilaisen* Teknillisen korkeakoulun suontuntemuksen erikisopettajaksi elokuun 1 p:stä 1943 lukien.

Vuoden 1943 alusta perustetun sähkömittaustekniikan erikisopettajan-toimen oltua asianmukaisesti haettavaksi julistettuna, haki määrätyn hakuajan kuluessa sanottua tointa ainoastaan diplomi-insinööri *Tauno Olavi Pyökäri*. Hankittuaan sähköteknillisen osaston osastokollegin lausunnon hakijan pätevyydestä opettajaneuvosto kokouksessaan syyskuun 1 p:nä päätti, samalla kuin toimen ainoa hakija katsottiin päteväksi hakemaansa toimeen, nimittää diplomi-insinööri *Tauno Olavi Pyökärin* Teknillisen korkeakoulun sähkömittaustekniikan erikisopettajaksi syyskuun 1 p:stä 1943 lukien.

Vuoden 1943 alusta perustetun hitsaustekniikan erikoisopettajantoimen oltua asianmukaisesti haettavaksi julistettuna, oli sanottua tointa määrätyn hakuajan kuluessa hakenut ainoastaan diplomi-insinööri Olavi Veikko Eiro. Hankittuaan professori P. Peron asiantuntijalausunnon hakijan pätevyydestä opettajaneuvosto kokouksessaan tammikuun 25 p:nä päätti nimittää diplomi-insinööri *Olavi Veikko Eiron* Teknillisen korkeakoulun hitsaustekniikan erikoisopettajaksi helmikuun 1 p:stä 1944 lukien.

Vuoden 1943 alusta perustetun rakennustöiden järjestelyopin erikoisopettajantoimen oltua asianmukaisesti haettavaksi julistettuna, oli sanottua tointa määrätyn hakuajan kuluessa hakenut ainoastaan diplomi-insinööri Kaarlo Tapio Rautkari. Hankittuaan rakennusinsinööriosaston johtajan, professori H. O. Hanneliuksen asiantuntijalausunnon hakijan pätevyydestä opettajaneuvosto kokouksessaan tammikuun 25 p:nä päätti nimittää diplomi-insinööri *Kaarlo Tapio Rautkarin* Teknillisen korkeakoulun rakennustöiden järjestelyopin erikoisopettajaksi helmikuun 1 p:stä 1944 lukien.

Vuoden 1943 alusta perustetun pohjarakennuksen ja maarakennusmekaniikan erikoisopettajantoimen oltua asianmukaisesti haettavaksi julistettuna, oli sanottua tointa määrätyn hakuajan kuluessa hakenut ainoastaan diplomi-insinööri Per Olof Alenius. Hankittuaan rakennusinsinööriosaston johtajan, professori H. O. Hanneliuksen asiantuntijalausunnon hakijan pätevyydestä, opettajaneuvosto kokouksessaan tammikuun 25 p:nä päätti nimittää diplomi-insinööri *Per Olof Aleniuksen* Teknillisen korkeakoulun pohjarakennuksen ja maarakennusmekaniikan erikoisopettajaksi helmikuun 1 p:stä 1944 lukien.

Vuoden 1944 alusta perustetun puun rakenteen ja ominaisuuksien erikoisopettajantoimen oltua asianmukaisesti haettavaksi julistettuna, oli sanottua tointa määrätyn hakuajan kuluessa hakenut ainoastaan Teknillisen korkeakoulun kirjanpidon erikoisopettaja, korkeakoulun kuitu- ja raaka-aineopin dosentti, teknologiantohtori Feliks Edvard Siimes. Kokouksessaan kesäkuun 30 p:nä opettajaneuvosto päätti nimittää teknologiantohtori *Feliks Edvard Siimeksen* Teknillisen korkeakoulun puun rakenteen ja ominaisuuksien erikoisopettajaksi heinäkuun 1 p:stä 1944 lukien.

Muita nimityksiä ja määräyksiä sekä virkavapauksia.

Kauppa- ja teollisuusministeriön päättämiä.

Syyskuun 28 p:nä määrättiin Helsingin yliopiston kemian apulainen, fil. tri *T. U. E. Enkvist* orgaanisen kemian dosentiksi Teknilliseen korkeakouluun lokakuun 1 p:stä 1943 lukien.

Opettajaneuvoston päättämiä.

Heinäkuun 1 p:nä määrättiin prof. *G. E. Saraoja* hoitamaan kone-elinten ja konepiirustuksen opetusta kesäkuun 1 p:stä syyskuun loppuun.

Heinäkuun 1 p:nä määrättiin prof. *Hj. V. Brotherus* oman virkansa ohella hoitamaan mekaanisen lämpöteorian opetukseen kuuluvia tehtäviä kesäkuun 1 p:stä kalenterivuoden 1943 loppuun.

Heinäkuun 1 p:nä määrättiin fil. tri *R. Jurva* hoitamaan meteorologian opetukseen kuuluvia tehtäviä kesäkuun 1 p:stä toistaiseksi, kuitenkin enintään syyskuun loppuun saakka.

Syyskuun 1 p:nä määrättiin dipl.-ins. *U. Varjo* edelleen hoitamaan avoinna olevaa graafillisen statiikan ja insinööritieteiden ensyklopedian lehtorinvirkaa syyskuun 1 p:stä lukien kalenterivuoden loppuun saakka.

Syyskuun 1 p:nä määrättiin dipl.-ins. *T. O. Pyökäri* hoitamaan sähkömittaustekniikan erikoisopettajantointa yhden kuukauden ajan elokuun 1 p:stä lukien.

Syyskuun 1 p:nä määrättiin dipl.-ins. *K. N. Järvinen* hoitamaan vuoritekniikan ja vuorimekaniikan opetusta elokuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään toukokuun 1944 loppuun.

Syyskuun 28 p:nä määrättiin prof. *G. E. Saraoja* hoitamaan avoinna olevaan koneenrakennuksen (kone-elinten) professorinvirkaan kuuluvaa opetusta lokakuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään toukokuun 1944 loppuun.

Syyskuun 28 p:nä määrättiin fil. kand. *V. H. Pääkkönen* hoitamaan geologian erikoisopettajantointa yhden vuoden aikana lokakuun 1 p:stä lukien.

Syyskuun 28 p:nä määrättiin yli-ins. *R. V. Taivainen* hoitamaan insinööri- ja maanmittaustieteiden ensyklopedian opetusta kuluvan syyslukukauden aikana lokakuun 1 p:stä lukien.

Lokakuun 19 p:nä määrättiin dipl.-arkkitehti *A. Ervi* hoitamaan osaa rehtorille kuuluvasta rakennusopin opetusvelvollisuudesta lokakuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään lukuvuoden loppuun.

Lokakuun 19 p:nä määrättiin prof. *P. A. Pero* oman professorinvirkansa ohella hoitamaan aineenkoetuksen opetusta kolmen kuukauden aikana lokakuun 1 p:stä lukien.

Lokakuun 19 p:nä määrättiin prof. *S. E. Stenij* hoitamaan statiikan opetusta kolmen kuukauden aikana lokakuun 1 p:stä lukien.

Marraskuun 9 p:nä määrättiin prof. *S. E. Stenij* hoitamaan hydro- ja aeromekaniikan opetusta lokakuun 1 p:stä lukien lukuvuoden loppuun.

Marraskuun 30 p:nä määrättiin fil. lis. *M. H. Kantola* yleisten tieteiden osaston osastokollegin jäseneksi.

Marraskuun 30 p:nä määrättiin toht.-ins. *O. Barth* hoitamaan valimo- ja valssilaitostekniikan erikoisopettajantointa lokakuun 1 p:stä lukien kuluvan lukuvuoden loppuun.

Joulukuun 14 p:nä määrättiin dipl.-ins. *E. Janhunen* ja *G. T. Berg* yhteisesti hoitamaan puun kemiallisen teknologian professorinvirkaan kuuluvaa luennoimisvelvollisuutta tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään elokuun loppuun saakka.

Joulukuun 14 p:nä määrättiin prof. *K. A. M. Ahlfors* edelleen hoitamaan avoinna olevaan koneenrakennuksen (höyrytekniikan) professorinvirkaan kuuluvaa opetusta tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään kalenterivuoden loppuun.

Joulukuun 14 p:nä määrättiin prof. *T. Hirn* edelleen hoitamaan avoinna olevaan epäorgaanisen kemian teknologian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään kalenterivuoden loppuun.

Joulukuun 14 p:nä määrättiin prof. *Y. Kauko* ja Helsingin yliopiston prof. *K. K. W. Buch* omien virkojensa ohella hoitamaan avoinna olevaan epäorgaanisen kemian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään kalenterivuoden loppuun.

Joulukuun 14 p:nä määrättiin prof. *J. O. Palmén* oman virkansa ohella edelleen hoitamaan avoinna olevaa kirjastonhoitajan virkaa tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään kalenterivuoden loppuun saakka.

Joukuun 14 p:nä määrättiin prof. *H. Kyrklund* oman virkansa ohella hoitamaan kemian koneopin opetusta edelleen tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään kalenterivuoden loppuun.

Joukuun 14 p:nä määrättiin dipl.-ins. *U. Varjo* edelleen hoitamaan graafisen statiikan ja insinööritieteiden ensyklopedian opetusta tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään kalenterivuoden loppuun.

Joulukuun 28 p:nä määrättiin prof. *Hj. V. Brotherus* hoitamaan mekaanisen lämpöteorian opetusta tammikuun 1 p:stä lukien seuraavan toukokuun loppuun.

Joulukuun 28 p:nä määrättiin dipl.-ins. *P. O. Alenius* hoitamaan pohjarakennuksen ja maarakennusmekaniikan erikoisopettajantointa kolmen kuukauden aikana tammikuun 1 p:stä lukien.

Tammikuun 25 p:nä määrättiin orgaanisen kemian dosentti, fil. tri *T. Enkvist* pitämään kemian lehtorinvirkaan kuuluvia orgaanisen kemian luentoja tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään kesäkuun loppuun saakka.

Tammikuun 25 p:nä määrättiin dipl.-ins. *S. A. Karlsson* hoitamaan heikkovirtatekniikan opetusta edelleen tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään kalenterivuoden loppuun.

Helmikuun 8 p:nä määrättiin lehtori *O. Erämetsä* antamaan kemian rinnakkaisopetusta vuoden alusta lukien toukokuun loppuun saakka.

Helmikuun 8 p:nä määrättiin prof. *S. E. Stenij* antamaan lujuusopin opetusta koneenrakennusosaston ja sähköteknillisen osaston oppilaille helmikuun 15 p:stä toukokuun loppuun.

Helmikuun 29 p:nä määrättiin tekn. tri *F. E. Siimes* hoitamaan puun rakenteen ja ominaisuuksien erikoisopettajantointa tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään toukokuun loppuun saakka.

Sittenkun korkeakoulun kansantalouden prof. *B. K. Suviranta* maaliskuun 17 p:nä nimitettiin Helsingin yliopiston kansantaloustieteen varsinaiseen professorinvirkaan, määrättiin prof. *Suviranta* huhtikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään syyskuun loppuun saakka, hoitamaan korkeakoulun avoimeksi joutuneeseen kansantalouden professorinvirkaan kuuluvaa opetusta.

Toukokuun 2 p:nä määrättiin tohto.-ins. *O. Barth* hoitamaan avoimna olevaan metallurgian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta edelleen heinäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään syyskuun loppuun saakka.

Toukokuun 2 p:nä määrättiin toht.-ins. *O. Barth* hoitamaan avoimna olevaa valimo- ja valssilaitostekniikan erikoisopettajantointa edelleen kesäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään syyskuun loppuun saakka.

Toukokuun 2 p:nä määrättiin dipl.-ins. *K. N. Järvinen* hoitamaan avoimna olevaan vuoritekniikan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta edelleen kesäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään syyskuun loppuun saakka.

Toukokuun 30 p:nä määrättiin tekn. tri *F. E. Siimes* hoitamaan avoimna olevaa puun rakenteen ja ominaisuuksien erikoisopettajantointa edelleen kesäkuun 1 p:stä lukien ja siksi, kunnes toimi on tullut vakinaisesti täyteen, kuitenkin enintään kalenterivuoden loppuun saakka.

Toukokuun 30 p:nä määrättiin prof. *V. V. Ylöstalo* sähköteknillisen laboratorion prefektin toimeen heinäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi.

Hallintokollegin päättämiä.

Elokuun 18 p:nä määrättiin konemestari *A. A. Salminen* ja puukemian laboratorion lämmittäjä-vahtimestari *A. V. Thomenius* hoitamaan puuteknologian laboratorion avoimna olevaan laboratoriomestarintoiimeen kuuluvia tehtäviä, edellinen huhtikuun 1 p:stä lukien vuoden loppuun ja jälkimmäinen elokuun 1 p:stä lukien vuoden loppuun.

Syyskuun 23 p:nä määrättiin prof. *P. A. Pero* oman virkansa ohella hoitamaan aineenkoetuksen opetusta kuluvan syyskuun aikana.

Lokakuun 12 p:nä määrättiin lehtori *K. H. O. Erämetsä* oman virkansa ohella hoitamaan kemian rinnakkaisopetusta kolmen kuukauden aikana lokakuun 1 p:stä lukien.

Lokakuun 12 p:nä määrättiin ent. vahtimestari *J. R. W. Bergström* hoitamaan kirjaston vahtimestarintointia edelleen tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään kalenterivuoden loppuun.

Lokakuun 12 p:nä määrättiin prof. *M. Paavola* oman virkansa ohella hoitamaan sähkönkäytön erikoiskurssin opetusta kolmen kuukauden aikana lokakuun 1 p:stä lukien.

Lokakuun 12 p:nä määrättiin dosentti *T. Enkvist* luennoimaan orgaanis-kemiallisista työmenetelmistä ja työvälineistä.

Lokakuun 29 p:nä määrättiin prof. *V. V. Ylöstalo* pitämään yleisen sähkötekniikan kurssi niille sähkötekniillisen osaston oppilaille, jotka eivät kevätlukukaudella 1943 olleet seuranneet yleisen sähkötekniikan alkuosan luentoja.

Marraskuun 29 p:nä nimitettiin korkeakoulun kanslia-apulaisen toimeen v. t. kanslia-apulainen, ylioppilas *Helvi I. Kairanne* joulukuun 1 p:stä lukien.

Joulukuun 12 p:nä määrättiin voimistelunopettaja *V. M. Rinne* toimimaan yleisvalmentajana ja muokkausvoimistelun johtajana lokakuun 1 p:stä lukien joulukuun loppuun saakka.

Joulukuun 28 p:nä määrättiin ylikonemestari *A. A. Salminen* ja puukemiallisen laboratorion lämmittäjävahtimestari *A. V. Thomenius* omien toimiansa ohella hoitamaan puun mekaanisen teknologian laboratoriomes-tarin toimeen kuuluvia tehtäviä tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään syyskuun loppuun.

Helmikuun 2 p:nä määrättiin prof. *M. Paavola* antamaan sähkönkäytön opetusta tammikuun 1 p:stä lukien maaliskuun loppuun.

Maaliskuun 3 p:nä määrättiin prof. *Y. Kauko* oman virkansa ohella hoitamaan avoimna olevaan fysiko- ja sähkökemian sovellutusten erikois-opettajantoimeen kuuluvaa tutkintokuulusteluvelvollisuutta helmikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään kalenterivuoden loppuun.

Maaliskuun 16 p:nä määrättiin prof. *Y. Kauko* hoitamaan kemian laboratorion prefektin tehtäviä sanotun laboratorion vakinaisen prefektin, prof. *Palménin* estyneenä ollessa.

Maaliskuun 16 p:nä määrättiin prof. *P. A. Pero* oman virkansa ohella antamaan aineenkoetuksen opetusta kuluvan maaliskuun aikana.

Maaliskuun 16 p:nä määrättiin yli-ins. *R. W. Taivainen* hoitamaan insinööri- ja maanmittaustieteiden ensyklopedian opetusta tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään toukokuun loppuun saakka.

Toukokuun 10 p:nä määrättiin prof. *G. E. Saraoja* suorittamaan tarvittavat tutkintokuulustelut oppiaineessa kone-elimet neljän kuukauden aikana kesäkuun 1 p:stä lukien.

Toukokuun 10 p:nä määrättiin prof. *Hj. V. Brotherus* hoitamaan kulu-
vana kalenterivuonna lämpöteorian tutkintokuulusteluvelvollisuutta kesä-
kuun 1 p:stä lukien.

Toukokuun 25 p:nä määrättiin fil. tri *R. A. Hirvonen* maanmittaus-
osaston koneharjoitusten ohjaajaksi kolmen ja puolen kuukauden ajaksi
huhtikuun 15 p:stä lukien.

Kesäkuun 6 p:nä määrättiin dipl.-ins. *E. Janhunen* ja *G. T. Berg* hoita-
maan puun kemiallisen teknologian professorinvirkaan kuuluvaa opetus-
velvollisuutta edelleen kesäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään
elokuun loppuun.

Virkavapauksia.

Sittenkun Kauppa- ja teollisuusministeriö elokuun 19 p:nä 1943 oli
määrännyt professori *H. Roschierin* Kauppa- ja teollisuusministeriön vir-
kaatoimittavaksi osastopäälliköksi edelleen 1 päivästä syyskuuta 1943
lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään 31 päivään elokuuta 1944 saakka,
myönnettiin professori Roschierille professorinvirastaan osittaista virka-
vapautta vastaavaksi ajaksi.

Lokakuun 19 p:nä myönnettiin fil. tri *M. Kantolalle* vapautus meteo-
rologian luennoimisvelvollisuudesta syyslukukauden ajaksi ja fil. tri *R.*
Jurva määrättiin hoitamaan meteorologian opetusta sanottuna aikana.

Lokakuun 19 p:nä myönnettiin prof. *P. Kaiteralle* osittainen vapautus
hänen professorinvirkaansa kuuluvasta luennoimisvelvollisuudesta loka-
kuun 1 p:stä lukien syyslukukauden loppuun.

Tammikuun 18 p:nä myönnettiin korkeakoulun kanslia-apulaiselle,
rouva *I. K. O. Krogerukselle* virkavapautta kahden kuukauden ajaksi helmi-
kuun 1 p:stä lukien. Maaliskuun 23 p:nä myönnettiin rouva Krogerukselle
edelleen virkavapautta huhtikuun 1 p:stä lukien kahden kuukauden ajaksi
ja toukokuun 26 p:nä virkavapautta edelleen kolmen kuukauden ajaksi
kesäkuun 1 p:stä lukien. Ylioppilas *Aili K. Kautola* määrättiin hoitamaan
sanottuna aikana rouva Krogeruksen tointa.

Tammikuun 18 p:nä myönnettiin malmigeologian dosentille, fil. tri
M. O. Sakselalle vapautus hänen dosentintoimeensa kuuluvista tehtävistä
kevätlukukauden ajaksi.

Tammikuun 25 p:nä myönnettiin puun mekaanisen teknologian pro-
fessorille *M. A. Levónille* professorinvirastaan palkatonta virkavapautta
tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään lokakuun 1 p:ään asti.
Tekn. tri, dosentti *F. E. Siimes* määrättiin hoitamaan sanottuun profess-
orinvirkaan kuuluvaa opetusta.

Lukuvuoden kuluessa on assistenteiksi määrätty:

Elokuun 19 p:nä: Dipl.-ins. *P. Pöyry* puun mekaanisen teknologian ja ins. *K. Vesterinen* paperiteknologian assistenteiksi kahden kuukauden ajaksi heinäkuun 1 p:stä lukien, fil. maist. *Y. Välikkilä* epäorgaanisen kemian ja kemisti *V. Mantere* fysikokemian assistenteiksi syyskuun ajaksi, yliopp. *A. Aue* metallurgian ja dipl.-ins. *M. Väre* maatalouden vesirakennuksen assistenteiksi kesäkuun 1 p:stä lukien syyskuun loppuun, dipl.-ins. *M. Parpola* analyttisen kemian assistentiksi heinäkuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun, fil. maist. *J. Hautala* arkkitehtuurin assistentiksi elokuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun sekä dipl.-ins. *Y. G. Laaksonen* yleisen koneopin assistentiksi kesäkuun 1 p:stä lukien elokuun loppuun.

Syyskuun 23 p:nä: Dipl.-ins. *T. Karttunen* puukemian sekä kemian teknologian assistentiksi syyskuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun, ja dipl.-ins. *K. Vesterinen* paperiteknologian assistentiksi syyskuun 21 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun.

Lokakuun 1 p:nä: lokakuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun dipl.-ins. *L. Kärkkäinen*, *N. Luoma*, *R. S. Halonen* ja *M. Nurminen* geodesian, dipl.-ins. *B. Schildt* ja *A. Pellinen* jakotekniikan, dipl.-ins. *J. Heikinheimo* sähkölaitoksen ja fil. tri *M. H. Kantola* fysiikan assistenteiksi sekä syyskuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun dipl.-ins. *A. Hannelius* sillanrakennuksen ja dipl.-ins. *T. Vesamaa* vesirakennuksen assistenteiksi.

Lokakuun 12 p:nä: lokakuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun dipl.-ins. *H. Furuhjelm*, *G. Aljthan*, *L. Mikander*, *Th. Liewendahl* ja fil. maist. *Aino Pekkarinen* kemian, dipl.-arkkitehti *Sirkka Tarumaa*, dipl.-ins. *V. K. U. Rahikainen*, *R. S. Halonen* ja *L. Vehviläinen* deskriptiivisen geometrian, fil. maist. *O. Lokki* ja *L. Sario* matematiikan, dipl.-ins. *V. K. U. Rahikainen* dynamiikan, yliopp. *A. Simonen* mineralogian, dipl.-arkkitehti *O. Kivimaa* rakennusopin ja dipl.-ins. *H. Lehtonen* ja *E. Kallio* sähkömittaustekniikan assistenteiksi, sekä kolmen kuukauden ajaksi syyskuun 1 p:stä lukien dipl.-ins. *P. Pöyry* puun mekaanisen teknologian assistentiksi, lokakuun 15 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun yliopp. *U. Ratia* suurjännitetekniikan assistentiksi ja lokakuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun dipl.-ins. *M. A. U. Väre* maatalouden vesirakennuksen assistentiksi.

Lokakuun 20 p:nä: lokakuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun fil. maist. *A. Tuhkanen* maaperäopin, dipl.-ins. *V. Lehmus* ja *J. Pohjanpalo* sähkötekniikan ja dipl.-ins. *A. A. Rauhamaa* konepiirustuksen assistenteiksi sekä dipl.-arkkitehti *W. Baeckman* syyskuun ajaksi arkkitehtuurin assistentiksi, dipl.-ins. *H. J. Hirvelä* marraskuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun teollisuustalouden assistentiksi ja dipl.-ins. *Y. Laaksonen* syyskuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun yleisen koneopin assistentiksi.

Lokakuun 26 p:nä: yliopp. *L. O. Nurmi* metallurgian assistentiksi lokakuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun ja fil. maist. *J. Kilpi* konepajatekniikan assistentiksi marraskuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun.

Lokakuun 28 p:nä: dipl.-arkkitehti *H. S. A. Kautonen* asemakaavaopin assistentiksi syyskuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun, dipl.-arkkitehti *Sirkka Tarumaa* arkkitehtuurin assistentiksi kolmen kuukauden ajaksi lokakuun 1 p:stä lukien ja yliopp. *T. Pentikäinen* matematiikan assistentiksi marraskuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun.

Marraskuun 5 p:nä: marraskuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun ins. *A. S. Forssén* konepiirustuksen, dipl.-ins. *E. Lindfors* vuoritekniikan ja dipl.-ins. *H. Furuholm* orgaanisen kemian assistenteiksi.

Marraskuun 29 p:nä: dipl.-ins. *C. G. Alfthan* epäorgaanisen kemian assistentiksi marraskuun 15 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun sekä marraskuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun yliopp. *V. E. Karimaa* fysikokemian assistentiksi ja yliopp. *L. E. Westerholm* epäorgaanisen kemian kertaussistentiksi.

Joulukuun 7 p:nä: dipl.-ins. *V. B. Suvanto* rautatierakennuksen ynnä maa- ja tienrakennuksen assistentiksi lokakuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun ja fil. maist. *P. Haulio* analyyttisen kemian assistentiksi marraskuun 1 p:stä lukien vuoden 1943 loppuun.

Joulukuun 14 p:nä: tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään toukokuun loppuun dipl.-arkkitehti *Sirkka Tarumaa* deskriptiivisen geometrian, fil. lis. *M. H. Kantola* fysiikan, dipl.-ins. *A. A. Rauhamaa* konepiirustuksen, dipl.-ins. *M. O. Kivimaa* rakennusopin, dipl.-arkkitehti *Sirkka Tarumaa* arkkitehtuurin, dipl.-arkkitehti *H. S. A. Kautonen* asemakaavaopin, dipl.-ins. *B. Å. Th. Liewendahl*, *Doris M. Weckman* ja fil. maist. *P. Haulio* analyyttisen kemian, fil. maist. *L. Johansson* biokemian, yliopp. *A. Simonen* mineralogian, dipl.-ins. *T. Karttunen* kemian teknologian ja dipl.-ins. *E. Lindfors* vuoritekniikan assistenteiksi sekä dipl.-ins. *B. Å. Th. Liewendahl* kemian kertaussistentiksi.

Joulukuun 14 p:nä: tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään maaliskuun loppuun dipl.-ins. *L. Kärkkäinen*, *N. Luoma*, *R. S. Halonen* ja *M. Nurminen* geodesian, dipl.-ins. *H. Furuholm* orgaanisen kemian, yliopp. *V. E. Karimaa* fysikokemian, yliopp. *L. O. Nurmi* metallurgian, dipl.-ins. *T. Karttunen* puun kemiallisen teknologian, dipl.-ins. *K. Vesterinen* paperiteknologian, dipl.-ins. *P. Pöyry* puun mekaanisen teknologian, dipl.-ins. *J. J. Pohjanpalo* ja *V. V. Lehmus* sähkötekniikan, dipl.-ins. *H. Lehtonen* ja *E. Kallio* sähkömittaustekniikan, dipl.-ins. *A. Hannelius* sillanrakennuksen ja rakennusstatikan, dipl.-ins. *T. Vesamaa* vesi- ja pohjarakennuksen, dipl.-ins. *V. B. Suvanto* tien- ja rautatienrakennuksen, dipl.-ins. *M. A. U. Väre* maatalouden vesirakennuksen, yliopp. *R. W. F. Blå-*

field lämpövoimalaboratorion, dipl.-ins. *Y. G. Laaksonen* yleisen koneopin, dipl.-ins. *H. J. Hirvelä* teollisuustalouden ja yliopp. *J. Kilpi* konepajatekniikan assistenteiksi.

Joulukuun 14 p:nä: kemian kertausassistentteiksi tammikuun 1 p:stä lukien helmikuun 15 p:ään dipl.-ins. *C. G. Alfthan*, fil. kand. *A. Pekkarinen* ja yliopp. *L. E. Westerholm* ja *L. Mikander*.

Joulukuun 21 p:nä: tammikuun ajaksi dipl.-ins. *V. K. U. Rahikainen*, *R. S. Halonen* ja *L. Vehviläinen* deskriptiivisen geometrian ja ins. *K. S. Forssén* konepiirustuksen assistenteiksi sekä tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään toukokuun loppuun dipl.-ins. *V. K. U. Rahikainen* ja *V. N. Kuuskoski* mekaniikan ja dipl.-ins. *E. Voipio* sovelletun matematiikan assistenteiksi.

Joulukuun 28 p:nä: tammikuun 1 p:stä lukien toukokuun loppuun dipl.-ins. *J. Viertokangas* rakennustekniikan, dipl.-ins. *V. N. Immonen* sähkölaitosten ja yliopp. *U. Ratia* suurjännitetekniikan assistenteiksi.

Tammikuun 18 p:nä: tammikuun 1 p:stä lukien maaliskuun loppuun dipl.-ins. *H. G. Blomberg* sähkölaitosten, dipl.-ins. *C. G. Alfthan* epäorgaanisen kemian, dipl.-ins. *B. Schildt* ja *A. Pellinen* maanjakotekniikan ja fil. maist. *L. Miettinen* metsätalouden assistenteiksi, tammikuun 1 p:stä lukien toukokuun loppuun dipl.-arkkitehti *Sirkka Tarumaa* arkkitehtuuri II:n ja dipl.-arkkitehti *J. Cedercreutz* asemakaavaopin assistenteiksi, helmikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään vuoden loppuun fil. maist. *Aino Pekkarinen* fysikokemian opetusassistentiksi, helmikuun 16 p:stä lukien toukokuun loppuun yliopp. *L. E. Westerholm* fysikokemian kertausassistentiksi sekä tammikuun 15 p:stä helmikuun 15 p:ään yliopp. *U. Ratia* sähkömittaustekniikan assistentiksi. Samalla peruutettiin ylioppilas *Ratialle* annettu määräys hoitaa suurjännitetekniikan assistenttointia kolmen kuukauden aikana tammikuun 1 p:stä lukien.

Tammikuun 31 p:nä: yliopp. *Aino K. Kallio* arkkitehtuurin assistentiksi kahden kuukauden ajaksi helmikuun 1 p:stä lukien.

Helmikuun 10 p:nä: helmikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään toukokuun loppuun dipl.-ins. *K. T. Ahlstedt* sähkötekniikan sekä dipl.-ins. *L. Mikander* ja *Doris M. Weckman* orgaanisen kemian kertausassistentteiksi, jonka ohessa sähkötekniikan assistentiksi kahden kuukauden ajaksi helmikuun 15 p:stä lukien määrättiin dipl.-ins. *E. Voipio*.

Maaliskuun 3 p:nä: maaliskuun ajaksi ins. *K. S. Forssén* konepiirustuksen, fil. tri *R. A. Hirvonen* geodesian ja yliopp. *L. E. Autio* fysikokemian assistenteiksi.

Huhtikuun 14 p:nä: kahdeksi kuukaudeksi huhtikuun 1 p:stä lukien dipl.-ins. *T. Vesamaa* vesi- ja pohjarakennuksen, dipl.-ins. *A. Hannelius* sillanrakennusopin ja rakennusstatistiikan, dipl.-ins. *V. B. Suvantotien* ja rautatienrakennuksen ja dipl.-ins. *V. N. Immonen* suurjännitetekniikan assis-

tenteiksi, huhtikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi dipl.-ins. *G. Laaksonen* yleisen koneopin, dipl.-ins. *V. V. Lehmus* sähkötekniikan, dipl.-ins. *H. Lehtonen* sähkömittaustekniikan, dipl.-ins. *T. Karttunen* puun kemiallisen teknologian ja yliopp. *L. E. Autio* epäorgaanisen kemian assistenteiksi sekä huhtikuun 15 p:stä lukien toistaiseksi dipl.-ins. *B. Schildt* jakotekniikan ja dipl.-ins. *Y. Nissinen* geodesian assistenteiksi.

Huhtikuun 24 p:nä: huhtikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään syyskuun loppuun dipl.-ins. *J. J. Pohjanpalo* radiotekniikan, dipl.-ins. *H. Furuholm* orgaanisen kemian ja yliopp. *L. O. Nurmi* metallurgian assistenteiksi, huhtikuun 15 p:stä lukien toistaiseksi dipl.-ins. *P. Pöyry* puun mekaanisen teknologian assistentiksi, toukokuun ajaksi fil. maist. *J. Kilpi* hienomittaustekniikan assistentiksi ja toukokuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään syyskuun loppuun dipl.-ins. *M. A. U. Wäre* maatalouden vesirakennuksen assistentiksi.

Toukokuun 10 p:nä: huhtikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään syyskuun loppuun dipl.-ins. *H. G. Blomberg* sähkölaitosten assistentiksi sekä kesäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään syyskuun loppuun dipl.-ins. *T. Vesamaa* vesi- ja pohjarakennuksen, dipl.-ins. *A. Hannelius* sillanrakennusopin ja rakennusstatiiikan ja dipl.-ins. *V. B. Suvanto* tien- ja rautatienrakennuksen assistenteiksi.

Toukokuun 26 p:nä: toukokuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään syyskuun loppuun dipl.-ins. *P. E. Johanson* paperiteknologian assistentiksi, yliopp. *P. J. Kankkunen* neljän viikon ajaksi kenttäharjoitusten assistentiksi sekä kesäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään syyskuun loppuun yliopp. *Irja M. K. Voutilainen* epäorgaanisen kemian, dipl.-ins. *B. Å. Th. Liewendahl*, *Doris M. Weckman* ja fil. maist. *P. Haulio* analyttisen kemian, yliopp. *A. Simonen* mineralogian, dipl.-ins. *T. Karttunen* kemiallisen teknologian ja yliopp. *Raakel Porvari* biokemian assistenteiksi.

Kesäkuun 6 p:nä: kesäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään syyskuun loppuun dipl.-arkkitehdit *H. S. A. Kautonen* ja *J. Cedercreutz* asemakaavaopin ja dipl.-ins. *V. N. Immonen* suurjännitetekniikan assistenteiksi sekä kesäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään toukokuun loppuun 1945 saakka dipl.-ins. *T. M. Ljungberg* edelleen lämpövoimalaboratorion assistentiksi.

Lokakuun 12 p:nä määrättiin dipl.-ins. *H. G. Nyberg* prof. Palménin tutkimusassistentiksi lokakuun 1 p:stä lukien.

Tammikuun 31 p:nä määrättiin fil. maist. *E. Niskanen* prof. Heiskasen tutkimusassistentiksi vuodeksi 1944, dipl.-ins. *H. G. W. Nyberg* prof. Palménin tutkimusassistentiksi vuodeksi 1944, fil. maist. *H. Sihtola* prof. Kaukon tutkimusassistentiksi tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään huhtikuun loppuun 1943 ja yliopp. *R. Bläfield* prof. Kyrklundin tutkimusassistentiksi tammikuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään vuoden loppuun.

Maaliskuun 16 p:nä määrättiin fil. maist. *H. Heino* prof. Ylisen tutkimusassistentiksi maaliskuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään vuoden loppuun.

Kesäkuun 20 p:nä määrättiin dipl.-ins. *L. Mikander* prof. Kaukon tutkimusassistentiksi kesäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään vuoden loppuun.

Kesäkuun 20 p:nä päätettiin peruuttaa kaikki assistenttimääräykset kesäkuun 15 p:stä lukien lukuunottamatta tutkimusassistentteille annettuja määräyksiä. Koska kuitenkin korkeakoulun opetusta jossain määrin kuluvan kesän aikana oli annettava, päätettiin määrätä assistenteiksi kesäkuun 16 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään syyskuun loppuun, seuraavat: dipl.-arkkitehti *J. Cedercrutz* asemakaavaopin, dipl.-ins. *B. Schildt* jakotekniikan, dipl.-ins. *H. G. Blomberg* sähkölaitoksen, dipl.-ins. *V. Lehmus* ja *H. P. Lehtonen* sähkötekniikan sekä dipl.-ins. *J. Pohjanpalo* radiotekniikan assistenteiksi.

Kesäkuun 30 p:nä määrättiin kesäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään syyskuun loppuun dipl.-arkkitehti *Sirkka Tarumaa* arkkitehtuurin ja yliopp. *Raakel Porvari* biokemian assistenteiksi, kesäkuun 16 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään syyskuun loppuun fil. maist. *Aino Pekkarinen* fysikokemian ja dipl.-ins. *B. Å. Liewendahl* analyttisen kemian assistenteiksi, kesäkuun 16 p:stä lukien saman kuukauden loppuun dipl.-ins. *P. E. Johanson* paperiteknologian ja dipl.-ins. *T. Karttunen* kemiallisen teknologian assistenteiksi, kesäkuun 16 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään vuoden 1945 toukokuun loppuun dipl.-ins. *T. M. Ljungberg* lämpövoimalaboratorion assistentiksi sekä kesäkuun 16 p:stä heinäkuun 16 p:ään dipl.-ins. *H. Furuholm* orgaanisen kemian assistentiksi.

Ylioppilaat. — Suoritetut tutkinnot.

Opiskelijain lukumäärä.

Ilmoittautumisajan kuluessa lukuvuoden alussa pyrki korkeakouluun 947 uutta oppilasta, joista lokakuun 4 p:nä hyväksyttiin 197, jotka voivat heti aloittaa opintonsa korkeakoulussa. Näistä hyväksyttiin rakennusinsinööri-osastoon 15, koneenrakennusosastoon 62, sähköteknilliseen osastoon 21, puunjalostusosastoon 19, kemian osastoon 38, maanmittausosastoon 8 ja arkkitehtiosastoon 34. Tämän lisäksi hyväksyttiin lokakuun 29 p:nä 462 oppilasta, jotka sotapalveluksen takia olivat estettyjä heti aloittamasta opintojaan korkeakoulussa. Heistä hyväksyttiin ensimmäiseen ryhmään 215, nimittäin rakennusinsinööri-osastoon 28, koneenrakennusosastoon 58, sähköteknilliseen osastoon 32, puunjalostusosastoon 25, kemian osastoon 25, maanmittausosastoon 21 ja arkkitehtiosastoon 26 sekä toiseen

ryhmään 247, nimittäin rakennusinsinööriostasoon 33, koneenrakennusostasoon 70, sähköteknilliseen osastoon 45, puunjalostusostasoon 25, kemian osastoon 36, maanmittausostasoon 12 ja arkkitehtiosastoon 26.

Myöhemmin hyväksyttiin korkeakouluun marraskuun 5 p:nä kemian osastoon 5 ja rakennusinsinööriostasoon 2 oppilasta, marraskuun 16 p:nä arkkitehtiosastoon 1 ja koneenrakennusostasoon 1 oppilas kuuluen kumpikin hyväksytyjen ensimmäiseen ryhmään, marraskuun 29 p:nä koneenrakennusostasoon 1 oppilas kuuluen hän hyväksytyjen toiseen ryhmään, joulukuun 14 p:nä koneenrakennusostasoon 2 oppilasta kuuluen kumpikin hyväksytyjen toiseen ryhmään, joulukuun 28 p:nä yleisten tieteiden osastoon 1 ja koneenrakennusostasoon 1 oppilas kuuluen jälkimmäinen hyväksytyjen toiseen ryhmään, tammikuun 18 p:nä kemian osastoon 1 oppilas, tammikuun 31 p:nä koneerakennusostasoon 1 oppilas kuuluen hän hyväksytyjen toiseen ryhmään, maaliskuun 16 p:nä yleisten tieteiden osastoon 1 oppilas ja huhtikuun 14 p:nä arkkitehtiosastoon 1 oppilas.

Korkeakoulussa opintoja harjoittaneiden kokonaisluku oli syyslukukaudella 543 ja kevätlukukaudella 603. Kertomuksen loppuun on liitetty taulukko, joka osoittaa, miten kokonaismäärät jakaantuvat eri opinto-osastoille.

Tutkinnot.

Tekniikan tohtorintutkinnon suoritti diplomi-insinööri *Pekka Kirjakka* heinäkuun 1 p:nä sen jälkeen kuin hänen julkaisemansa väitöskirja: »Untersuchungen über die Darstellungsmöglichkeiten von Triarylmethanfarbstoffen aus 2-Amino-Cymol» oli julkisen tarkastuksen jälkeen marraskuun 4 p:nä 1941 asianmukaisesti hyväksytty.

Helmikuun 2 p:nä suoritti *tekniikan tohtorintutkinnon* diplomi-insinööri *Vilho Eerola* sen jälkeen kuin hänen julkaisemansa väitöskirja: »On the Structure of the Earth's Crust in the Neighbourhood of the Ferghana Basin» oli julkisen tarkastuksen jälkeen marraskuun 4 p:nä 1941 asianmukaisesti hyväksytty.

Lukuvuonna 1943—44 ovat korkeakoulun tutkinnon suorittaneet:

Rakennusinsinööriostasossa:

a) *Tien- ja vesirakennuksen insinööritutkinnon*: Lauri Aleksander *Ala-Hakula* (1/9—43), Erkki Lennart *Ikonen* (1/9—43), Jorma Erik Aleksander *Saramo* (22/9—43), Ejalar *Smeds* (30/9—43), Aamos Uolevi *Rainio* (30/9—43), Keijo Antero *Salonen* (18/11—43), Kalervo Edvard *Manramo* (25/4—44) ja Pekka Veikko *Lappalainen* (30/5—43).

b) *Maanviljelyksen insinööritutkinnon*: Eero Olavi Nukki (1/9—43), Heino Leevi Leskelä (16/12—43), ja Ahti Ilmari Virrankoski (2/3—44).

Koneenrakennusosastossa:

a) *Koneenrakennuksen insinööritutkinnon*: Lars Lennart Holmström (19/10—43), Rudolf Bertel Lindberg (19/10—43), Osmo Pentti Rajanen (3/12—43), Boris Sigfrid Holmberg (5/2—44), Paavo Emil Välisalo (28/3—44), Carl Magnus Gabriel Björkenheim (28/3—44), Erik Jaakkima Volter Kilpi (28/4—44), Veikko Vihtori Linnaluoto (16/6—44), Johan Herman Ralf Liljelund (16/6—44) ja Toivo Väinö Vennola (16/6—44).

b) *Tehdasteollisuuden insinööritutkinnon*: Karl Olof Fredrik Hedlund (3/8—43).

Sähkötekniillisessä osastossa *sähkötekniikan insinööritutkinnon*: Henrik Bergroth (20/6—44), Harald Rafael Forslund (20/6—44), Olavi Julius Tennilä (1/9—43), Jorma Juhani Kurikka (29/10—43), Gustaf Birger Smeds (29/10—43), Eero Ensio Lamminpää (29/10—43), Timo Väinämö Airas (17/11—43), Veijo Kalevi Leinonen (25/11—43), Hans Georg Blomberg (25/11—43), Eino Olavi Saloranta (25/11—43), Jaakko Kalevi Jokinen (13/12—43), Rauni Kalevi Salama (23/12—43), Siinto Aleksander Laine (23/12—43), Esko Vehmanen (30/3—44), Leo Paavali Jalmari Toivonen (2/5—44) ja Olli Oskari Keckman (24/5—44).

Puunjalostusosastossa:

a) *Tehdasteollisuuden insinööritutkinnon*: Pentti Ilmari Aalto (1/9—43), Gustaf Rurik Gustafsson (1/9—43), Tuomas Manninen (1/9—43), Sven Erik Lucander (1/9—43), Johan Erkki Berner (28/10—43), Paavo Päiviö Hillu (6/12—43) ja Niilo Pekka Mannio (19/1—44).

Kemian osastossa:

a) *kemian ja kemiallisen teknologian insinööritutkinnon*: Mikko Rauni Tiirikainen (26/7—43), Elli Auterinen (26/7—43), Yrjö Ensi Ylijoki (26/7—43), Otto Edvard Vilhelm Neovius (26/7—43), Hilikka Inkeri Turpeinen (26/7—43), Harald Georg Wilhelm Nyberg (26/7—43), Marja-Sisko Ilvessalo (26/10—43), Erkki Emil Ekman (26/10—43), Pentti Ilmari Oka (26/10—43), Kauko Viktor Nissinen (26/10—43), Lempi Lyyli Kuutti (26/10—43), Heikki Antero Klemetti (4/11—43), Erkki Emil Priha (4/11—43), Urho Juhana Ruutama (17/12—43), Lauri Johannes Alava (3/2—44), Aleksander Iskander Aue (2/3—44), Gunnar Wilhelm Michelsson (2/3—44), Kalervo Möttönen (2/3—44), Paavo Jaakko Jockseppi Kajanne (24/4—44), Väinö Edvard Karimaa (24/4—44), Ove Olavi Suosalmi (24/4—44), Erkki Valdemar Raita (24/4—44), Ralf Gustav Lindahl (24/4—44), Matti Uolevi Alhopuro (4/10—43), ja Paavo Artturi Yrjölä 27/7—43).

b) *Vuoriteollisuuden insinööritutkinnon*: Erik *Lindfors* (4/10—43) ja Lars Wilhelm *Wetzell* (10/12—43).

Maanmittausosastossa:

a) *Maanjakotekniikan insinööritutkinnon*: Tauno Villiam *Porkola* (25/9—43), Kai Valdemar *Bonsdorff* (25/9—43), Yrjö Risto *Ratia* (25/9—43), Uuno Johannes *Murtonen* (17/12—43), Boris *Valasmo* (14/1—44), Arvi Oskar *Hyhkö* (21/1—44), Paul Axel *Perimaa* (ent. Berg) (21/1—44) ja Vaito Johannes *Halla-aho* (28/1—44).

b) *Geodesian insinööritutkinnon*: Into Seppo *Härmälä* (28/8—43), Matti Uolevi *Vuorio* (25/9—43), Jouko Hiskias *Saastamoinen* (4/11—43), Kustaa Erkki Rafael *Kare* (28/1—44) ja Bertel Jarl Uolevi *Nuotio* 17/6—44).

Arkkitehtiosastossa *arkkitehtitutkinnon*: Arnold *Raveala* (1/8—43), Hilikka Ilona *Keso* (18/8—43), Tauno Alarik *Niemioja* (29/9—43), Eeva Katri Marjatta *Kontio* (3/11—43), Airi Eini Maria *Koskinen* (7/12—43), Tyyne Annikki *Härilas* (17/12—43), Eila Margareta *Karaila* (17/12—43), Hilikka Tellervo *Junnila* (17/12—43), Ingrid Helena *Wolff* (17/12—43), Aino Kaarina *Kallio* (22/12—43), Ulla Tellervo *Hjelt* (22/12—43), Toini Annikki *Raunisto* (22/12—43), Veli Eero *Paatela* (22/12—43) ja Kerttu Marjatta *Rankka* (30/6—44).

Näistä ovat Into Seppo *Härmälä*, Hans Georg *Blomberg* ja Erik Jaakima Volter *Kilpi* saaneet todistukseensa merkinnän, että tutkinto on »oivallisesti» suoritettu. Tämä merkintä tehdään opettajakollegin päätöksen perusteella ja siihen vaaditaan, korkeakoulun tutkintosäännön 13 §:n mukaan, että tutkittu on tutkinnon molemmissa osissa osoittanut erittäin hyviä tietoja ja varsinkin tutkintotehtävällä osoittautunut erikoisessa määrässä kypsyneeksi ja itsenäiseen arvosteluun kykeneväksi.

Tutkinnon *ensimmäisen eli yleisen osan* ovat lukuvuoden 1943—44 aikana suorittaneet:

Arkkitehtitutkinnon ensimmäisen osan: Heikki *Sirén*, Olli Tobias *Vikstedt*, Per-Olof *Johansson*, Sulo Oskari *Kalliokoski*, Jouko *Kankkunen*, Viljo Olavi *Karppinen*, Taisto Uljas *Vainio*, Pentti *Ahola*, Karin Birgitta *Frenckell*, Eila Inkeri *Piironen*, Hilda Catharina *Ramm-Schmidt*, Irma Tuulikki *Väisänen*, Gösta *Bergman*, Keijo *Ström*, Martti Julius *Melakari*, Aune Kaarina *Nuutinen*, Gunborg Matilda Elisabet *Stenfors*, Hely Elviira *Sällylä* ja Katri Anna-Maija Helena *Sirén* (Tuominen).

Insinööritutkinnon ensimmäisen osan:

a) *Rakennusinsinööri-osastossa:* Age Adhemar *Ahnger*, Tenho Tapio *Eloranta*, Juhani Edvard *Kilpeläinen*, Mauri Veikko *Kuuskoski*, Mikko Vilhelmi *Köppä*, Tauno Iivari *Niskanen*, Veikko Kalervo *Urrila*, Eino Olavi *Kokkonen*, Sven Aksel *Almqvist*, Hannu Olavi *Niilekselä* ja Antti Emil *Voldemar Arve*.

b) *Koneenrakennusosastossa:* Lars Artur *Holmström*, Pehr Harald *Benedictus Schalin*, Kaarlo Kalevi *Hyvönen*, Klaus Antti Hjalmar *Meurman*, Liina Lotta Maija *Vuorinen* (Heiniö), Eric Einar *Holmström*, Heikki Eerikki *Åkerlund*, Carl Gustaf Teodor *Ehrnrooth*, Paavo *Koskinen*, Sture Wilhelm *Lauritzon*, Börje Oscar *Carlsson*, Lennart Teodor *Bergroth* ja Per Johan *Saladin Grunér*.

c) *sähkötekniillisessä osastossa:* Harry Öjvind *Björk*, Aulis Johannes *Hiekko*, Karl Gannar *Åvall*, Pentti *Alajoki*, Antti Kalervo *Heilala*, Julius *Tevanto*, Wladimir *Kurtze*, Otso Vilho *Pöyhönen*, Urpo Matti *Ratia* ja Veijo Rainer *Kiuru*.

d) *Puunjalostusosastossa:* Hans Bertil *Björkell*, Rauno Ilmari *Kivistö*, Kaarlo Ensio *Pöllänen*, Ola Fredrik *Österholm*, Sulo Antti *Lampi* ja Toivo Olavi *Cederberg*.

e) *Kemian osastossa:* Liisa Edith *Autio*, Erkki *Hämäläinen*, Vuokko Vieno *Koivusalo*, Antti *Metso*, Torsti Antero *Simola*, Jarmo *Soininen*, Vilho Svante *Viita*, Irja Maria Kaarina *Voutilainen*, Olli Veikko *Urmäs Runolinna*, Terttu Marja Kristina *Teperi*, Ingeborg *Englund*, Kaino Gunnar *Laatio*, William Kalervo *Räisänen*, Olavi Johannes *Mattila*, Alexander Iskander *Aue*, Raili Sisko *Laipio*, Pentti Tapani Matias *Pesola*, Heikki Veikko *Arra*, Caj Frithiof *Holm*, Karl Magnus Osvald *Marvia*, Lea Tellervo *Nurmi*, Svante Oskar *Strömberg* ja Heikki Aulis *Raivio*.

f) *Maanmittausosastossa:* Pauli *Valjus*, Esko Aulis Kalevi *Korhonen*, Veikko Elias Samuel *Sarkia*, Boris *Valasmo*, Mauri Jalmari *Siltalehto*, Arvo Svante Johannes *Tiainen*, Kustaa Erkki Rafael *Kare*, Viljo *Puhalainen*, Pentti Juhani *Kankkunen*, Viktor Alfred *Korri*, Aino *Peltonen*, Martti *Salmela* ja Rolf Robert *Vinqvist*.

Ylioppilasyhdistykset.

Korkeakoulun ylioppilaskunnan jäsenluku on syyslukukaudella ollut 527, josta määrästä on kuulunut suomenkieliseen osakuntaan 434 ja ruotsinkieliseen 93. Kevätlukukaudella on kunnan jäsenmäärä ollut 591 ja osakuntain 502 ja 89. Ylioppilaskunnan puheenjohtajana on syyslukukaudella toiminut dipl.-ins. *Pentti Veijola* ja kevätlukukaudella dipl.-ins. *Eino Niini* sekä varapuheenjohtajana syyslukukaudella dipl.-ins. *Carl-*

Gustaf Londén ja kevätlukukaudella dipl.-ins. *Rurik Gustafsson*. Ylioppilaskunnan hallituksen puheenjohtajana on ollut syyslukukaudella dipl.-ins. *Pekka Mannio* ja kevätlukukaudella tekn. yliopp. *Leo Suurla* ja *Veli-Mies Vesihäisi* sekä varapuheenjohtajana syyslukukaudella tekn. yliopp. *Osmo Puupponen* ja kevätlukukaudella tekn. yliopp. *Puupponen* maalis-kuun loppuun saakka, josta ajasta edelleen tekn. yliopp. *Hans Björkell*.

Suomenkielisen osakunnan inspektorina on ollut prof. *Wuolle* ja osakunnan puheenjohtajana on toiminut koko lukuvuoden dipl.-ins. *Väinö Ansala* ja varapuheenjohtajana tekn. yliopp. *Antero Kallio*.

Ruotsinkielisen osakunnan inspektorina on ollut prof. *Kyrklund* ja osakunnan puheenjohtajana on toiminut koko lukuvuoden tekn. yliopp. *Hans Björkell* sekä varapuheenjohtajana syyslukukaudella tekn. yliopp. *Bengt Brenner* ja kevätlukukaudella tekn. yliopp. *Eric Holmström*.

Apurahat, stipendit ja palkinnot.

Sotapalveluksesta opintojaan jatkamaan lomautetuille Teinillisen korkeakoulun oppilaille myönnettiin syyskuun 23 p:nä apurahoja ja saivat ylioppilaat *J. I. J. Kukkula*, *O. A. Karakorpi*, *P. M. Meura*, *S. S. Oinonen*, *E. Saarinen*, *R. E. Sointu*, *R. K. Salama*, *T. V. Porkola*, *M. U. Vuorio* ja *P. Kajanne* 1,800 mk kuukaudessa neljän kuukauden ajaksi, *N. Lassander* 1,800 mk kuukaudessa viiden kuukauden ajaksi, *B. Valasmo* ja *J. K. Jokinen* 1,800 mk kuukaudessa kolmen kuukauden ajaksi, *K. Möttönen* 1,800 mk kuukaudessa kuukauden ajaksi, *S. Takala* 1,200 mk viiden kuukauden ajaksi, *K. E. Mauramo*, *V. A. Kärkäs*, *V. A. Salonen*, *K. I. Porthan*, *E. K. Maunula*, *A. B. Raveala*, *N. V. Peltola*, *E. V. Saloranta*, *V. A. Lippo*, *A. E. Korhonen*, *V. Karimaa*, *A. Kapanen* ja *B. Grönqvist* 1,200 mk kuukaudessa neljän kuukauden ajaksi, *A. Alanko* ja *A. E. Forsblom* 1,200 mk kuukaudessa kolmen kuukauden ajaksi, *E. L. Ikonen* 1,200 mk kuukaudessa kahden kuukauden ajaksi, sekä *H. Leskelä*, *B. E. Mainari*, *V. V. Seppälä*, *J. P. Nikula*, *E. E. Palmu*, *G. H. Virtavuori*, *K. V. Bonsdorff*, *I. S. Härmälä*, *A. S. J. Tiainen*, *R. Svensson*, *E. Sauli*, *E. Priha*, *P. Oka*, *O. Kilpi* ja *L. Alava* 1,200 mk kuukaudessa yhden kuukauden ajaksi.

Marraskuun 5 päivänä myönnettiin edelleen apurahoja sotapalveluksesta opintojaan jatkamaan lomautetuille ja saivat ylioppilaat *K. I. Kyrölä*, *O. A. Rasilo*, *B. A. Winter*, *J. Laurikainen*, *A. Laukkanen*, *C. M. G. Björkenheim*, *P. Koskinen*, *E. J. Silfverberg*, *L. I. Suurla*, *K. J. Temmes*, *J. J. Alanen*, *P. G. A. Mickelsson*, *V. L. Timonen*, *A. S. Helenius*, *O. O. Kinon*, *M. I. Laaksonen*, *E. E. Lähteenkorva*, *A. T. Mahnala*, *H. Paersch*, *H. A. Raivio*, *J. Kankkunen*, *T. A. Niemioja*, *A. J. Valtiala*, *K. A. J. Sallinen*, *Hj. G. Brotherus*, *A. O. Tiainen*, *A. K. Heikkilä*, *G. F. Stenfors*, *J. I. Kauma*, *O. O. E. Törmänen*, *V. K. Pulkkinen*, *O. O. Puupponen*, *E. Sirkeinen*, *E. O.*,

Kokkonen, A. K. Heilala, K. I. Kahra, O. H. Karjalainen, V. R. Kiuru, P. E. Markkula, E. Mäkelä, P. J. Rautimo, A. J. Salmela ja J. Tevanto 1,200 mk kuukaudessa kolmen kuukauden ajaksi, *B. Valasmo* 1,800 mk kuukaudessa 1 1/2 kuukauden ajaksi, *E. Hämäläinen ja P. Valjus* 1,200 mk kuukaudessa 2 1/2 kuukauden ajaksi, *M. Haakana* 1,200 mk kuukaudessa kahden kuukauden ajaksi, *H. A. Öhrnberg* 1,200 mk kuukaudessa yhden kuukauden ajaksi, *T. A. Kallio, O. B. Leikoski, O. K. Markkanen, A. T. Kännö, O. Vaaraniemi ja E. Vehmanen* 1,800 mk kuukaudessa kolmen kuukauden ajaksi sekä *A. K. Koskela* 1,800 mk kuukaudessa 2 1/2 kuukauden ajaksi.

Marraskuun 16 p:nä jaettiin kahdeksan »Dansk Ingeniörföreningen»in stipendiä kukin 10,000 mk seuraaville ylioppilaille: *U. M. Hilska, K. Hirvikallio, Å. V. Jankola, M. U. E. Kehvola, K. Parpala, A. Vesanto, K. G. Åvall ja T. A. E. Oikkonen*.

Joulukuun 28 p:nä myönnettiin apurahoja sotapalveluksesta opintojaan jatkamaan lomautetuille ja saivat ylioppilaat *V. Karahka, E. Pitkänen, E. Vienonen, U. Jantunen, B. Brenner ja P. Kääpä* 3,600 mk kolmeksi kuukaudeksi, *P. Lehtinen ja V. Rauhala* 3,600 mk kahdeksi kuukaudeksi, *P. Ahola, A. Kapanen ja A. Korhonen* 1,800 mk kuukaudeksi sekä *O. M. Nylund ja J. Alanen* 1,200 mk kuukaudeksi.

Helmikuun 18 p:nä päätettiin antaa dosenttistipendi, suuruudeltaan 50,400 mk vuodessa, dosentti *R. J. Castrénille* maaliskuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään vuoden 1946 loppuun.

Korkeakoulun lahjeitusrahastojen vuoden 1943 korkovaroista suoritettavat stipendit jaettiin maaliskuun 23 p:nä ja sai ylioppilas *P. O. Johansson* Sanmarkin stip. 600 mk, *K. A. Karakorpi* Lekven stip. 900 mk ja Cygnaeuksen stip. 150 mk, *K. A. J. Sallinen* Palménin stip. 600 mk ja Sanmarkin stip. 600 mk, *H. O. E. Törmänen* Palménin stip. 600 mk ja Sanmarkin stip. 600 mk, *N. H. Öster* Lindelöfin stip. 250 mk ja Aleksanteri IV:n stip. 800 mk, *S. Franzén* Sohlmanin stip. 2,000 mk, *K. G. Åvall* Sohlmanin stip. 2,000 mk, *K. I. Kahra* Palménin stip. 600 mk ja Sanmarkin stip. 600 mk, *V. R. Kiuru* Palménin stip. 400 mk ja Sanmarkin stip. 600 mk, *A. Kännö* Palménin stip. 600 mk ja Sanmarkin stip. 600 mk, *V. Kurtze* Palménin stip. 400 mk ja Sanmarkin stip. 600 mk, *T. Leskinen* Palménin stip. 600 mk ja Sanmarkin stip. 600 mk, *J. A. Salmela* Palménin stip. 400 mk ja Sanmarkin stip. 600 mk, *J. J. Alanen* Brehmerin stip. 1,000 mk, *T. O. Cederberg* Palménin stip. 600 mk ja Sanmarkin stip. 600 mk, *Å. V. Jankola* Brehmerin stip. 1,000 mk ja Rynénin stip. 200 mk, *K. I. Porthan* Rynénin stip. 1,000 mk, *A. Vesanto* Lundgrenin stip. 1,000 mk ja Palménin stip. 200 mk, *E. E. Lähteenkorva* Hallonbladin stip. 500 mk ja Palménin stip.

700 mk, *R. I. Sonninen* Rynénin stip. 1,150 mk sekä *B. Sandberg* Hallonbladin stip. 500 mk, *Palménin* stip. 300 mk, *Cygnaeuksen* stip. 150 mk ja *Rynénin* stip. 150 mk.

Toukokuun 9 p:nä myönnettiin Kansallis-Osake-Pankin lahjoitusrahaston korkovaroista prof. *V. V. Ylöstalolle* 38,000 mk.

Kesäkuun 20 p:nä myönnettiin apurahoja sotapalveluksesta opintojaan jatkamaan lomautetuille ja saivat ylioppilaat *A. E. V. Arve*, *M. K. Kallio-Koski*, *J. J. Korhonen*, *J. V. Köppä*, *M. V. Köppä*, *T. I. Niskanen*, *T. S. Rissanen*, *V. K. Urrila*, *H. M. Andersson*, *R. R. Hansson*, *E. O. Kiuru*, *P. Alajoki*, *V. O. Muittari*, *L. S. Pelkonen*, *H. K. Kerkkonen*, *J. K. K. Lehtosalo*, *A. Metso*, *V. K. Räisänen*, *V. S. Viita*, *P. A. Ahola*, *J. H. Helme*, *O. O. Karjalainen*, *E. A. K. Korhonen*, *A. D. Majapuro*, *V. Puhalainen*, *V. E. S. Sarkia*, *T. I. Siikarla* ja *A. S. J. Tiainen* 1,800 mk kuukaudessa 2 $\frac{1}{2}$ kuukauden ajaksi, *T. T. Eloranta*, *K. A. Saario*, *K. B. Bredström*, *L. A. J. Rousi*, *V. M. Vesihäisi*, *A. J. Hiekkö*, *T. O. Jokinen*, *R. V. Karasalo*, *E. O. Toiviainen*, *J. K. Valle*, *A. E. Valtari*, *A. V. Arra*, *M. J. Riala* ja *O. V. U. Runolinna* 1,200 mk kuukaudessa 2 $\frac{1}{2}$ kuukauden ajaksi, *L. A. Holmström*, *E. H. Åkerlund*, *T. O. Cederberg*, *S. A. Lampi*, *E. S. Seppälä*, *K. O. Sormanto*, *L. G. Wiklund* ja *H. A. Raivio* 1,800 mk kuukaudessa 2 kuukauden ajaksi, *J. H. R. Liljelund* 1,200 mk kuukaudessa 4 kuukauden ajaksi, *P. T. M. Pesola* 1,800 mk kuukaudessa yhden kuukauden ajaksi sekä *M. V. Hakuri* 1,800 mk kuukaudessa 3 kuukauden ajaksi.

Kirjasto.

Kirjaston kirjavarastoon lukuvuoden kuluessa liitetyistä niteistä, joista osa saatiin lahjaksi, ei voida antaa numerotietoja, koska sekä kirjat että luettelot tuhoutuivat tulipalossa. Kirjalainauksista voidaan mainita, että lainausten määrä ilmeisesti olisi ylittänyt edellisen lukuvuoden määrän, joka oli 7,082.

Lainausajat (ennen kirjaston tuhoutumista) olivat: lukukauden aikana arkipäivinä klo 10—15 ja joululoman aikana jouluaattoja lukuunottamatta arkipäivinä klo 10—12. Myöhemmin keskiviikkoisin ja torstaisin klo 10—12. Kirjaston lukusali oli avoinna (ennen kirjaston tuhoutumista) arkipäivinä klo 10—15 ja 18—20 paitsi lauantaisin ja muina pyhien aattoina, jolloin lukusali oli avoinna vain klo 10—15, joululoman aikana jouluaattoja lukuunottamatta arkipäivinä klo 10—12 ja 18—20 paitsi lauantaisin ja muina pyhien aattoina, jolloin lukusali ei ollut illalla avoinna. Aikakauslehtien lukusali oli avoinna (ennen kirjaston tuhoa) lukukauden aikana klo 9—20 ja muulloin samoina aikoina kuin kirjaston lukusali.

Lahjoitusrahastoja ja lahjoituksia.

Korkeakoulun lahjoitusrahastojen tila joulukuun 31 päivänä 1943 oli seuraava:

Aleksanteri II:n	rahasto	19,293: 95
Jofeph Brehmerin	»	52,459: 10
Gustaf Cygnaeuksen	»	6,781: 10
Aviopuolisoiden Herman ja Elisabeth Hallonbladin	rahasto	110,898: 90
Kansallis-Osake-Pankin	rahasto	562,262: 90
Endre Lekven	rahasto	20,195: 05
Karl Lindahlin	»	105,714: 60
Leo Lindelöfin	»	6,235: 45
Gustava Lovisa Lundgrenin	rahasto	28,055: 55
Usko Nyströmin	»	69,880: 05
Jussi Paatelan	»	60,691: 90
Aug. Palmbergin	»	151,957: 60
J. Ph. Palménin	»	156,627: 25
Palovakuutusyhtiö Pohjolan	»	39,694: 10
Polyteknillisen opiston	»	37,032: 05
J. E. Rynénin	»	59,161: 90
A. O. Saelanin	»	2,619: 90
C. G. Sanmarkin	»	139,082: 75
Frans Sjöströmin	»	76,469: 85
O.Y. G. W. Sohlberg A.B:n	»	136,594: 25
Johannes Sohlmanin	»	85,184: 55
Suomen Sotalaitoksen	»	11,760: 35
Teknillisten tieteiden	»	85,864: 75
Walter Thomén	»	79,666: 60
Töölön Sokeritehdas O.Y:n	»	62,830: 20
O.Y. Strömberg A.A:n	»	1,210,364: 25
Alexander Wreden	»	36,639: 90
Yhteensä		3,414,018: 80

Arenco AB Tukholmasta on lahjoittanut korkeakoulun konepajateknillistä laboratoriota varten Arenco-säteisporakoneen, mallia RPM- N:o 577, jäähdytyspumppuineen ja sähkövarusteineen, arvoltaan 248,000 mk.

Rakennushallituksen entinen pääjohtaja, arkkitehti Väinö Vähäkallio on korkeakoululle lahjoittanut 2,000 kpl Kansallis-Osake-Pankin osakkeita arvoltaan noin 1,000,000 markkaa. Perustettavan rahaston tarkoituksena on maan rakennustaiteen edistäminen jakamalla stipendejä ulkomaanmatkoja varten lahjakkaille nuorille arkkitehteille. Lähimpänä viitenä

vuotena rauhan palaamisesta stipendi jaetaan korkeintaan neljänä eränä vähävaraisille lahjakkaille ylempien kurssien arkkitehtioppilaille opiskeluavustuksina.

Korkeakoulun kirjastoon on saapunut lukuisia ohjelmia, juhla-julkaisuja, kuvateoksia, tilastollisia y. m. kirjateoksia sekä kotimaasta että ulkomailta.

Helsingissä, syyskuussa 1944.

Jussi Paatela.

Uno Rusk.

Teknillinen Korkeakoulu lukuvuonna 1943—1944.

O p i n t o - o s a s t o	Ylioppilaita läsnä										Suoritetut tutkimot					
	Syyshlukukaudella					Kevätlukukaudella					Arkkitehtni- tutkimot		Tekn. tehtni- tutkimot			
	Kaikkiaan	Sukup.		Äidinkieli		Kaikkiaan	Sukup.		Äidinkieli							
		Miehiä	Naisia	Suomi	Ruotsi	Muut kielet		Miehiä	Naisia	Suomi	Ruotsi	Muut kielet				
Arkkitehtiosasto	107	34	73	86	21	—	103	39	64	78	25	—	19	14	—	
Rakennusinsinööri- osasto:																
a) rakennustekniikan sekä tien- ja vesirakennuksen opintosuunta	55	51	4	47	8	—	63	59	4	56	7	—	11	11	—	
b) maatalouden vesiraken- nuksen opintosuunta ...	7	7	—	6	1	—	10	10	—	9	1	—				
Koneurakennusosasto:																
a) koneurakennuksen opin- tosuunta	73	72	1	52	21	—	89	88	1	68	21	—	13	11	—	
b) lentokoneurakennuksen opintosuunta	7	7	—	7	—	—	9	9	—	7	2	—				
c) laivanrakennuksen opinto- suunta	6	6	—	4	2	—	3	3	—	2	1	—				
d) tekstiili-teollisuuden opin- tosuunta	23	8	15	16	7	—	19	3	16	15	4	—	10		16	
Sähkötekniillinen osasto	64	61	3	53	11	—	65	62	3	55	10	—				
Puunjalostusosasto:																
a) puun mekaanisen teollii- suden opintosuunta ...	3	3	—	3	—	—	3	3	—	3	—	—	6		7	
b) puun kemiallisen teollisin- den opintosuunta	16	14	2	15	1	—	16	14	2	15	1	—				
c) paperiteollisuuden opinto- suunta	15	15	—	8	7	—	31	31	—	20	11	—				
Kemian osasto:																
a) kemian opintosuunta ...	94	33	61	83	11	—	95	43	52	82	13	—	23		27	
b) fyysikkokemian opinto- suunta	3	1	2	2	1	—	5	—	5	4	1	—				
c) metallurgian opintosuunta	2	2	—	1	1	—	3	3	—	2	1	—				
d) vuoriteollisuuden opinto- suunta	20	20	—	18	2	—	25	25	—	22	3	—				
Maanviljelysosasto	34	27	7	32	2	—	51	44	7	47	4	—	13	13	1	
Yleisten tieteiden osasto	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	
Yhteensä	529	361	168	433	96	—	591	436	155	486	105	—	95	99	2	

